BIEDRĪBA
“ROPAŽU SALASPILS PARTNERĪBA”

SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJA 2023.-2027. GADAM

2023.gads

APSTIPRINĀTS
Ar Padomes lēmumu Nr. 18-12-203 2023.gada 18.decembrī

Līdzfinansē Eiropas Savienība

2027 Nacionālais attīstības plāns

SATURS

Izmantotie saīsinājumi ... 3
Stratēģijas kopsavilkums ... 4
Stratēģijas saskaņotība ar plānošanas dokumentiem ... 6
1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒJUMS ... 10
1.1. Darbības teritorija ... 10
1.1.1. Vispārējs ģeogrāfisks apskats ... 10
1.1.2. Sociālekonomisks apskats ... 16
1.1.3. VRG darbības teritorijas pamatojums ... 26
1.2. Partnerības principa nodrošināšana ... 27
1.3. Teritorijas SVID izvērtējums ... 29
1.4. Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze ... 33
1.5. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums ... 35
2. STRATĒĢISKĀ DAĻA ... 37
2.1. Vīzija un stratēģiskie mērķi ... 37
2.2. Sasniedzamie rezultāti ... 38
2.3. Inovatīvo risinājumu identificēšana ... 39
3. RĪCĪBAS PLĀNS ... 40
3.1. Rīcības plāns 2023.-2027. gadam Kopējā lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam intervencē “Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana” ... 40
3.1.1. Kritēriju apraksts maksimālās atbalsta intensitātes noteikšanai ... 43
3.2. Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums ... 45
4. SVVA STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANA UN NOVĒRTĒŠANA ... 46
4.1.VRG informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām. ... 46
4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. Gadam un Eiropas Savienības Atveseļošanās un noturības mehānisma plānu ... 47
4.3.Projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība, tostarp interešu konflikta novēršana ... 49
4.4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzība un novērtēšanas procedūra ... 52
5. FINANSĒJUMA SADALES PLĀNS ... 55
PIELIKUMI ... 56
P1 Interešu konflikta neesamības deklarācija un Objektivitātes un informācijas neizpaušanas apliecinājums ... 56
P2 SVVA Stratēģijas izstrādes procesa apraksts ... 59
P3 SVVA Stratēģijas izstrādes procesa apraksts. Darba grupu rezultātu apkopojums. ... 61
P4 SVVA Stratēģijas izstrādes procesa apraksts. Aptaujas rezultātu apkopojums. ... 70

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

BDR – biedrība

Cilv. – cilvēks

CSP – centrālā statistikas pārvalde

DA – dienvidaustrumi

ELFLA – Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai

ES – Eiropas Savienība

HES – hidroelektrostacija

KLP SP - Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskais plāns 2023. – 2027.gadam

“Lauku biļete” - fiksētas summas maksājums (uzņēmējdarbības uzsākšanai lauku teritorijā) ar budžeta projekta aprēķina metodi

LAD – Lauku atbalsta dienests

LIAS2030 - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. Gadam

LEADER - saīsinājums no franču valodas “saiknes starp lauku attīstības darbībām” (franču val.). Tā ir metode lauku attīstības ierosināšanai un īstenošanai vietējās lauku kopienās

NACE – saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija

NAP2027 - nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. Gadam

NATURA 2000 - īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls Eiropas Savienības dalībvalstīs

NVO – nevalstiskā organizācija

PII – pirmsskolas izglītības iestāde

PMLP – pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

RAC – radošās attīstības centri

SAM – specifiskie atbalsta mērķi

SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību

SVVA – sabiedrības virzīta vietējā attīstība

TV - televīzija

VRG – vietējās rīcības grupa, Biedrība „Ropažu Salaspils Partnerība”

STRATĒĢIJAS KOPSAVILKUMS

Biedrība „Ropažu Salaspils partnerība" jeb VRG ir sagatavojusi sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 2023.-2027. gadam (turpmāk - SVVA stratēģija), kuru īsteno Ropažu novadā, kurā ietilpst – Stopiņu, Ropažu un Garkalnes pag. un Vangažu pilsēta, un Salaspils novadā, kurā ietilpst – Salaspils pilsēta un Salaspils pag.

Vīzija - VRG darbības teritorija ir atpazīstama ar sakārtotu, zaļu, drošu, mūsdienīgu un iekļaujošu dzīves vidi, augstu vietējo iedzīvotāju aktivitāti, kas veicina teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību, kopienu veidošanos un katra indivīda personīgo izaugsmi.

MĒRĶI UN RĪCĪBAS

M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība
1.1. "Lauku biļete".
1.2. Uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība.

M2 Pievilcīgas dzīves vides un aktīvu kopienu attīstība
2.1. Vietējai sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas.
2.2. Kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana.
2.3. Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība.

Tabula 1. Rīcības un finansējuma avoti

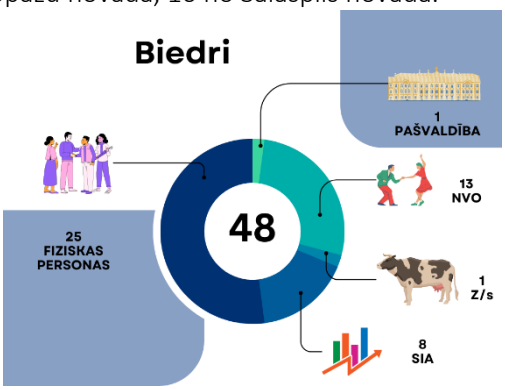
Mērķis	KLP SP 2023. – 2027.gadam Atbalsta apmērs % pret kopējo atbalstu
1.Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība	60
2.Pievilcīgas dzīves vides un aktīvu kopienu attīstība	40
T.sk. Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība	17
Kopā	100
T.sk. Uzņēmējdarbības attīstībai	60

VRG organizācija un darbības kārtība

VRG ir atvērta organizācija (Attēls 1.), kas labprāt uzņem jaunus biedrus, kuri ir ieinteresēti aktīvi darboties biedrības statūtos noteikto mērķu sasniegšanā un uzdevumu izpildē. Uz SVVA stratēģijas iesniegšanas brīdi biedrībā ir 48 biedri, no tiem 38 no Ropažu novada, 10 no Salaspils novada.

Attēls 1. VRG organizācija

Attēls 2. VRG biedri un to pārstāvniecība

VRG savu darbību organizē, nodrošinot partnerības principu. Publisko un privāto vietējo sociālekonomisko interešu pārstāvniecībā un lēmumu pieņemšanā nedominē atsevišķa interešu grupa. VRG padomē tiek nodrošināts pārstāvniecības līdzsvars no abiem novadiem. Padome sastāv no septiņiem padomes locekļiem, kuri pārstāv nevalstisko organizāciju, pašvaldību, uzņēmējdarbības (t.sk. lauksaimnieku) sektorus, kā arī lauku sieviešu un jauniešu pārstāvniecību. Uzņēmēju interešu pārstāvju īpatsvars padomē – divi pārstāvji no septiņiem locekļiem.

STRATĒĢIJAS SASKAŅOTĪBA AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Šī SVVA stratēģija ir izstrādāta saskaņotībā ar vietējiem, reģionāliem un nacionāliem plānošanas dokumentiem: Salaspils novada attīstības programmu 2019.-2025. gadam, Ropažu novada attīstības programmu 2022.-2028. gadam, Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģiju 2014.-2030. gadam, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (LIAS2030) un Nacionālās attīstības plānu 2021.-2027.gadam (NAP2027).

Tabula 2. SVVA saskaņotība ar plānošanas dokumentiem

VRG SVVA STRATĒĢIJA			SALASPILS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2019.-2025.GADAM[1] ROPAŽU NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028.GADAM[2] RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014.-2030.[3] LATVIJAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STARTĒĢIJA LĪDZ 2030.GADAM[4] NACIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2021. – 2027.GADAM[5]	
Mērķis	Rīcība	Rezultāts	Mērķis	Rīcība

[1] https://www.salaspils.lv/attistibas-planosanas-dokumenti
[2] https://www.ropazi.lv/lv/ropazu-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategija-un-attistibas-programma
[3] https://rpr.gov.lv/darbibas-jomas/attistibas-planosana/planosanas-dokumenti/regiona-planosanas-dokumenti/
[4] https://www.varam.gov.lv/lv/latvijas-ilgtspejigas-attistibas-strategiju-lidz-2030gadam-latvija2030
[5] https://www.pkc.gov.lv/lv/nap2027

M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība	R1 Uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība	Atbalstīti esoši vai izveidoti jauni uzņēmumi VRG lauku teritorijā - 4 VRG darbības teritorijā radīti jauni produkti vai pakalpojumi, uzlabojies inovāciju līmenis - 4	SM2 "Uzņēmējdarbības pieaugums"[1] SM3 "Viedāks un sociāli atbildīgāks novads" SM2 "Zināšanās balstīta "zaļa", inovatīva un elastīga ekonomika"[3]	**Salaspils novads:** Prioritāte: Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide. M1 "Iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu pilnveidošana". M3 "Uzņēmējdarbības veicināšana, tai skaitā iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu attīstības veicināšana". M4 "Iedzīvotāju, uzņēmēju un tūristu skaita palielināšana". **Ropažu novads:** Prioritāte: Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide. Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība. M5 "Pakalpojumu pieejamība". **Rīgas plānošanas reģions:** Prioritāte 4. Globāli konkurētspējīgas nozares. Prioritāte 5. Kvalitatīva satiksme un loģistika. Prioritāte 6. Pašvaldības – attīstības virzītājas. **LIAS2030:** Ilgtermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā. Atjaunojama un droša enerģija. **NAP2027:** Prioritāte: Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki. *Rīcības virzieni:* Vienlīdzīgi pieejami kvalitatīvi veselības pakalpojumi. Prioritāte: Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība. *Rīcības virzieni:* Produktivitāte, inovācija un eksports. Prioritāte: Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība. *Rīcības virzieni:* Līdzsvarota reģionālā attīstība.
M2 Pievilcīgas	R3 Vietējai	Izveidots jauniešu	SM1 "Iedzīvotāju	**Salaspils novads:**

dzīves vides un aktīvu kopienu attīstība	sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas	centrs, iesaistītas mazaizsargāto iedzīvotāju grupas- līdz 2	skaita un labklājības pieaugums" SM1 "Zaļāks novads" SM1 "Sociāli iekļaujoša kopdzīve labklājīgās kopienās" SM3 "Ekoloģiski tolerants dzīvesveids un vietas"	Prioritāte: Kvalitatīva un pievilcīga dzīves vide iedzīvotājiem. M1 "Iedzīvotājiem nepieciešamie pakalpojumi". M2 "Inženiertehniskās infrastruktūras attīstība". M4 "Iedzīvotāju, uzņēmēju un tūristu skaita palielināšana". **Ropažu novads:** Prioritāte: Virzība uz klimatneitralitāti. Dabai saudzīga saimniekošana. SM2 "Savienotāks novads". Prioritāte: Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte. SM3 "Viedāks un sociāli atbildīgāks novads". Prioritāte: Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība. Iekļaujoša sabiedrība. **Rīgas plānošanas reģions:** Prioritāte 1. Vitāla dabiskā kustība un migrācija. Prioritāte 2. Kopienas un to pašpietiekamība. Prioritāte 7. Ilgtspējīga dzīvesvide. Prioritāte 8. Vieda attīstība. **LIAS2030:** Dzīves kvalitāte un pievilcīga dzīves vide. Daba kā kapitāls nākotnei. Telpiskā perspektīva. **NAP2027:** Prioritāte: Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki. *Rīcības virzieni:* Psiholoģiskā un emocionālā labklājība. Stipras ģimenes paaudzēs. Sociālā iekļaušana. Prioritāte: Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība. *Rīcības virzieni:* Daba un vide – "Zaļais kurss".
	R4 Kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana	Īstenotas iniciatīvas vietējās kopienas sadarbības veicināšanai - 3 sabiedrisko aktivitāšu dažādošana - 3		
	R5 Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība	Iesaistīti iedzīvotāji/uzņēmēji sadarbības projektu aktivitātēs - 2		

				Prioritāte: Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei. *Rīcības virzieni:* Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs. Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai. Prioritāte: Vienota, droša un atvērta sabiedrība. *Rīcības virzieni:* Saliedētība.

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒJUMS

1.1. Darbības teritorija

1.1.1. Vispārējs ģeogrāfisks apskats

TERITORIJAS PLATĪBA UN IZVIETOJUMS

VRG darbības teritorija ietver Ropažu novadu, kurā ietilpst Garkalnes, Ropažu, Stopiņu pagasti un Vangažu pilsēta, un Salaspils novads, kurā ietilpst – Salaspils pilsēta un Salaspils pag.

VRG (Attēls 3.) atrodas Latvijas centrālajā daļā, Daugavas labajā krastā, Viduslatvijas zemienes Ropažu līdzenumā. Tā robežojas ar galvaspilsētu Rīgu un četriem citiem novadiem – Ādažu, Siguldas, Ogres un pa Daugavu un Sauso Daugavu ar Ķekavas novadu – Rīgas metropoles areālā.

Teritorijas platība ir 658.9 km[26].
Iedzīvotāju blīvums Ropažu novadā – 64 cilv./km^2, Salaspils novadā – 231.5 cilv./km[27].

Attēls 3. VRG teritorijas karte

Attēls 4. VRG darbības teritoriju šķērsojošie ceļi

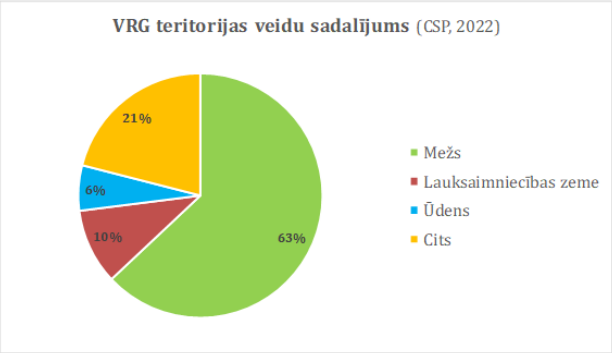
VRG darbības teritoriju šķērso attīstīts ceļu tīkls (Attēls 4.). Teritorijā pavisam ir četras dzelzceļa stacijas – Dārziņi, Dole, Salaspils, Saulkalne.

Būtisks dzelzceļa infrastruktūras papildinājums būs Salaspils kravu terminālis Rail Baltica. Rail Baltica projektā ir paredzēts, ka Salaspils Intermodālā loģistikas centra teritorija aizņems 172 ha lielu platību, robežojoties ar Rail Baltica pamatlīniju 7 km garumā, kā arī nodrošinot kravu pārkraušanas terminālim pieslēgumu ar esošo 1520 mm platuma dzelzceļa tīklu un valsts nozīmes autoceļiem A4, A6 un nākotnē ar automaģistrāli E22, kas nodrošinās labu autotransporta savienojumu Austrumu – Rietumu virzienā.

[6] data.stat.gov.lv/
[7] pmlp.gov.lv/

TERITORIJAS VEIDS

Attēls 5. VRG darbības teritorijas veidu sadalījums[8]

Meža zemes aizņem vairāk par pusi no kopējās VRG darbības teritorijas, kas ir ne tikai rekreācijas resurss (Rīgas pašvaldībai piederošajos mežos un sadarbībā ar uzņēmumiem, darbojas privāti attīstītas sporta bāzes: Sporta komplekss „333", Riga Shooting Center, Enduro moto meža taka, jāšanas sporta kompleksi Garkalnes un Ropažu pagastos u.c.), bet arī nozīmīgākais Latvijas dabas resurss: koksnes resurss un dzīves vide medījamo dzīvnieku populācijām.

VRG darbības teritoriju raksturo biezs upju tīkls Lielākās upes: Daugava, Lielā Jugla, Mazā Jugla, Krievupe, Pietēnupe, Tumšupe.

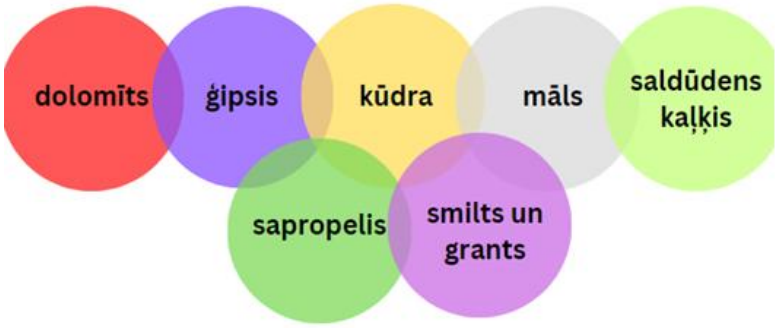
Ūdenskrātuves – Lielais Baltezers (597.5 ha, no kura daļa ietilpst Ādažu novadā), Lielais Jūgezers (66.5 ha). Langstiņu ezers (35.7 ha ar vairākām laivu piestātnēm un peldvietām), Mašēnu ezers (aizaugošs atteku ezers, 37.5 ha), Sudrabezers (Sidrabezers) (31.4 ha), Lielais Kangaru ezers (5 ha, ir ledāju kušanas ūdeņu erozijas iegultnes ezers, atrodas Lielo Kangaru dabas lieguma teritorijā), Silezers. 12 ha lielais un vietām līdz 4 m dziļais Ulbrokas dzirnavu ezers uz Piķurgas upes, 4.1 ha lielais, taču pamazām aizaugošais Ruņģu ezers, kā arī uzpludinātie Sauriešu ģipšakmens karjeri ar kopējo platību ap 35 ha, kuri tiek izmantoti arī atpūtai un daivingam. Kā arī teritorijā atrodas izveidotas mākslīgas ūdenstilpnes – Konstantīna dīķis, Skuķīšu dzirnavezers u.c. [9]

DABAS RESURSI

VRG darbības teritorijā atrodas vairāki purvi, no tiem lielākie – Getliņu purvs[10] (atrodas Salaspils novadā, kūdras atradnes), Lielais Kangaru purvs (atrodas pēc platības lielākajā dabas liegumā "Lielie Kangari").[11]

Derīgo izrakteņu (Attēls 6.) ieguve - *smilts* un *grants* (Ropažu novadā – Garkalne (valsts nozīmes atradne no 1992. gada), Krievupe), *dolomīts* (valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes Ropažu novadā – Dutkas, Gaitiņi, Jaundutkas, Remīne, Turkalne, Sienāži, Salaspils novada DA daļā), *ģipsis* (Salaspils novads gandrīz viss atrodas ģipšakmeņa izplatības areālā), *saldūdens kaļķis* (Salaspils novada DA), *kūdra* (Salaspils novada teritorijā atrodas kūdras atradne "Getliņu purvs"), *māls, sapropelis.*

[8] data.stat.gov.lv/
[9] Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038
[10] Salaspils novada attīstības programma 2019.-2025.gadam I sējums pašreizējās situācijas raksturojums, 2019
[11] Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038, 2021

Attēls 6. Derīgie izrakteņi VRG darbības teritorijā

Latvijā lielākie ģipšakmens krājumi atrodas Salaspils novadā – Salaspils atradne, kā arī tuvumā atrodas tā pārstrādes uzņēmumi un patērētāji. Tomēr ģipšakmens ieguve atstāj būtisku iespaidu uz vidi, jo mainās gruntsūdeņu režīms un ķīmiskais sastāvs, ūdens atsūknēšanas rezultātā palielinās sulfātu koncentrācija un duļķainība virszemes ūdenskrātuvēs. Tiek radītas degradētas rekultivējamas teritorijas.

VRG darbības teritorijā atrodas divi Latvijas nozīmīgi enerģētikas objekti: Rīgas HES uz Daugavas (kopējā jauda 402 MW) un Rīgas TEC-2 (termoelektrocentrāle) Aconē (elektriskā jauda 600 MW; siltuma jauda 1124 MW), kā arī Baltijā pirmais saules kolektoru lauks, ko pārvalda mūsdienīgs siltumapgādes uzņēmums SIA "Salaspils Siltums", kas nodrošina centralizēto siltumapgādi Salaspils pilsētā un Saulkalnē. Ropažu novadā atrodas 2 HES: Skuķīšu dzirnavu HES (Tumšupe – 9.km) un Ropažu HES (Lielā Jugla – 35.km).

Ropažu novadā atrodas lieli dzeramā ūdens resursi, kas pilnībā var nodrošināt Rīgas ūdensapgādi. No ūdensgūtnēm „Baltezers", „Baltezers I", „Baltezers II", „Zaķumuiža" un „Remberģi" ar kvalitatīvu dzeramo ūdeni tiek apgādāta Rīga un citu apkaimju centri. Sauriešos un Upeslejās ir potenciālas saldūdens atradnes.

DABAS MANTOJUMA OBJEKTI

VRG darbības teritorijā atrodas šādi dabas mantojuma objekti[12]:

a) Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – NATURA 2000:

Dabas liegums "Lielie Kangari" Ropažu novadā. 1936 ha, dibināts – 1957. g. Ievērojamākais osa valnis Latvijā, kura relatīvais augstums 27 m (78 m virs jūras līmeņa), 60-100 m plats. Savdabīga veģetācija, retas augu sugas. Teritorijā ietilpst arī Kangaru ezers un Lielais Kangaru purvs. Konstatēta ES Biotopu direktīvas suga – dzeltenā dzegužkurpīte. No ES Biotopu direktīvas biotopiem sastopami – neskarti augstie purvi, purvaini meži, skujkoku meži uz osiem;

Dabas parks „Doles sala", Salaspils novadā. 1044 ha, dibināts – 1987. g. Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis – Doles salas dolomītu atsegums, kas ir aizsargājams biotops. *Karbonātisku pamatiežu atsegumi*. Konstatētas retas augu sugas. Ligzdo retas un aizsargājamas putnu sugas;

Dabas liegums "Lielā Baltezera salas" Ropažu novadā. 8 ha, dibināts – 1977. g., Nelielā un samērā izolētā teritorijā konstatēts salīdzinoši liels vaskulāro augu sugu skaits. Nozīmīga

[12] daba.gov.lv

lapkoku praulgrauža aizsardzības vieta. Salu teritoriju klāj priežu meži, platlapju meži (liepu), piekrastē pārmitri melnalkšņu meži, kas ir ES Biotopu direktīvas biotops;

Dabas liegums "Garkalnes meži" Ropažu novadā. 1785 ha, dibināts – 2004. g. Lielākā zaļās vārnas ligzdošanas vieta Latvijā - ap 20 ligzdojošu pāru jeb 80-90 % no visas nacionālās populācijas. Viena no pēdējām zaļās dzilnas ligzdošanas vietām Latvijā. Daudz citu retu putnu sugu;

32 mikroliegumi, no tiem 13 ietilpst NATURA 2000 teritorijās.

b) Aizsargājams dendroloģisks stādījums „Salaspils Botāniskais dārzs" Salaspils novadā;
c) Dabas liegums "Buļļezers" Ropažu novadā. 27 ha, dibināts 1957. g. Aizsargājamas augu sugas: *parastais plakanstaipeknis, trejvārpu plakanstaipeknis, sarkanā dzeguzene, dzeloņsporu ezerene, gludsporu ezerene, Dortmana lobēlija, vālīšu staipeknis, palu staipeknītis, meža silpurene*;
d) "Līgo parks" Ropažu novadā (10 ha) Stopiņu pagastā. Vietējās nozīmes īpaši aizsargājama teritorija;
e) 58 dižkoki, no tiem 48 ir valsts nozīmes īpaši aizsargājami dižkoki: *Budeskalnu ozols, Nāgelmuižas ozols, Jaunzvirgzdiņu ozols, Dutku liepa, Doles muižas parka kļava u.c.*

KULTŪRAS MANTOJUMA OBJEKTI

Pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas datiem (www.mantojums.lv) VRG darbības teritorijā atrodas un tiek saglabāti četri valsts nozīmes, piecpadsmit reģiona nozīmes un trīs vietējās nozīmes kultūras pieminekļi (Salaspils novadā – trīs valsts, deviņi reģiona un viens vietējās nozīmes, Ropažu novadā – viens valsts, seši reģiona un divi vietējās nozīmes) arheoloģijas, mākslas, un arhitektūras pieminekļi.

Tabula 3. Kultūras pieminekļi VRG darbības teritorijā

Aizsardzības nr.	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta
Valsts nozīmes			
9157	Arhitektūra	Salaspils memoriālais ansamblis (1967.)	Salaspils novads, Salaspils pag.; Salaspils memoriāls
93	Vēsturiska notikuma vieta	Koncentrācijas nometnes vieta (1941.-1944.)	
9203	Māksla	Skulptūru ansamblis (1967.)	
2130	Arheoloģija	Ropažu viduslaiku pils un kapsēta (viduslaiki – jaunie laiki; 14.-17.gs.)	Ropažu novads, Ropaži
Reģiona nozīmes			
2135	Arheoloģija	Vecdoles viduslaiku pils (Viduslaiki; 13.gs.)	Salaspils novads, Salaspils [13]pag.
2134	Arheoloģija	Suolažu skansts - viduslaiku nocietinājums (Jaunie laiki; 17.-19.gs.)	Salaspils novads, Salaspils pag.
2136	Arheoloģija	Mūku kalns (Spolīškalns) – pilskalns (vēlais bronzas – agrais dzelzs laikmets)	Salaspils novads, Salaspils pag.
2611	Arheoloģija	Jaundoles viduslaiku pils (viduslaiki – jaunie laiki; 14.-17.gs.)	Salaspils novads, Salaspils pag.
4208	Māksla	Krāsns (18./19.gs.)	Salaspils novads, Salaspils pag., Doles salā, Dolesmuižā
6705	Arhitektūra	Pārvaldnieka māja (18.-19.gs.)	
6706	Arhitektūra	Doles muižas apbūve (18.-19.gs.)	
6707	Arhitektūra	Kungu māja (1898.)	

[13] https://mantojums.lv/cultural-objects

6708	Arhitektūra	Parks (19.gs. I.p.)	
2127	Arheoloģija	Jaunmežplepju senkapi (vēlais dzelzs laikmets)	Ropažu novads, Ropažu pag., 0.5 km uz ZA no Jaunmežplepjiem
2128	Arheoloģija	Kapu senkapi (agrais - vidējais dzelzs laikmets)	Ropažu novads, Ropažu pag.
2129	Arheoloģija	Naglu senkapi (viduslaiki - jaunie laiki)	Ropažu novads, Ropažu pag.
8706	Arhitektūra	Ropažu mācītājmāja (1801.-1804., 19.gs.b.)	Ropažu novads, Ropaži, "Pilskalni"
8902	Industriālais	Dzelzceļa tilts pār Mazās Juglas upi (1932.-1933.)	Ropažu novads, Stopiņu pag., dzelzceļā līnijā Rīga – Ērgļi, pie Upeslejām
9229	Arheoloģija	Sniedžu kokogļu ieguves uzkalniņi (16.-17.gs.)	Ropažu novads, pie Sniedzēm
Vietējās nozīmes			
2133	Arheoloģija	Jāņa kalns - kulta vieta (Jaunie laiki)	Salaspils novads, Salaspils pag.; Doles salā pie Jāņkalniem
2091	Arheoloģija	Sunīšu viduslaiku kapsēta (jaunie laiki)	Ropažu novads, Garkalnes pag., pie Sunīšiem
8845	Arhitektūra	Kapliča (1849.)	Ropažu novads, Stopinu pag., Ulbrokas kapi

BŪTISKĀKIE ATTĪSTĪBAS UN APDZĪVOJUMA CENTRI

Attēls 7. Ropažu novads (https://www.google.com/maps)

Ropažu novadu veido nelielu apdzīvotu vietu tīkls – Vangažu pilsēta un 42 ciemi, no kuriem 12 apdzīvotajās vietās iedzīvotāju skaits ir virs 1000 (Attēls 7.).

Daudz ir jaunu un iepriekš veidojušos privātmāju teritoriju, īpaši pie Rīgas robežas un A4 Rīgas apvedceļa apkārtnē, daudz bijušo dārziņu teritoriju, kuras aizvien biežāk kļūst par pastāvīgām dzīvesvietām.

Daudzstāvu dzīvojamā apbūve ir ciemos ar ilgāku vēsturi – Cekulē, Muceniekos, Ropažos, Sauriešos, Silakrogā, Tumšupē, Ulbrokā, Upeslejās, Vangažos un Zaķumuižā. Saglabājusies lauku viensētu apbūve, īpaši Ropažu pagasta daļā.

Attēls 8. Salaspils novads (https://www.google.com/maps)

Salaspils novads (Attēls 8.) sastāv no Salaspils pilsētas un pagasta, kurā ir 10 ciemi un Doles sala (dabas parks "Doles sala", NATURA 2000).

Salīdzinot ar Ropažu novadu, Salaspils novada ciemi ir samērā nelielas teritoriālas vienības, un tikai vienā apdzīvotajā vietā iedzīvotāju skaits ir virs 1000 (Saulkalne).

Tabula 4. Teritorija un iedzīvotāji Salaspils un Ropažu novados (CSP dati, 2022)

Terit. (pagasti, pilsēta)	Platība km²	Ciemi	Iedzīvotāju skaits 2022. G.	Iedzīvotāju blīvums 2022. G.	Teritorijas veids
Garkalnes pag.	152.5	Amatnieki, Baltezers, Berģi, Bukulti, Garkalne, Langstiņi, Makstenieki, Priedkalne, Priežlejas, Skuķīši, Sunīši, Suži, Upesciems	9 814	68.7	LAUKU TERITORIJA
Ropažu pag.	325.0	Augšciems, Bajāri, Bajārkrogs, Gaidas, Jaunbagumi, Jaunmucenieki, Kangari, Kākciems, Lielkangari, Mucenieki, Nāgelmuiža, Podkājas, Ropaži, Rotkaļi, Silakrogs, Tumšupe, Ūlupji, Vāverkrogs, Villasmuiža, Zaķumuiža	7 073	22.2	
Stopiņu pag.	53.5	Cekule, Dreiliņi, Dzidriņas, Līči, Rumbula, Saurieši, Ulbroka, Upeslejas, Vālodzes	12 879	250.2	
Salaspils pag.	107.7	Acone, Bajāri, Jaunsaurieši, Ķeizarsils, Mežezeri, Pikalne, Rūķi, Saulkane, Silabrieži, Tēraudi un Doles sala (nav ciema statusa)	5 340	62.6	
Vangaži	5.2	-	3 270	641.2	
Salaspils	15.1	-	17 808	1 209.0	PILSĒTA
Kopā VRG darbības teritorijā	659	-	56 184	85.25	
Lauku teritorijā	643.9	-	38 376	59.59	

1.1.2. Sociālekonomisks apskats

RĀDĪTĀJS	REZULTĀTS	SECINĀJUMI
Iedzīvotāju skaits un raksturojums VRG darbības teritorijā * VRG darbības teritorija ** VRG lauku[14] teritorija Avots: www.stat.gov.lv	2018. gadā: *51 470 **33 399 2020. gadā: *53 344 **35 401 2022. gadā: * 56 184 ** 38 376	Teritorijā kopumā iedzīvotāju skaits 5 gadu laikā palielinās. 8 – 13% iedzīvotāju no citas vietas Latvijā ir pārcēlušies uz VRG darbības teritoriju. Iedzīvotāju skaita palielināšanās galvenokārt ir notikusi mehāniskā pieauguma dēļ, jo arvien vairāk cilvēku (t.sk. jaunās ģimenes) par savu dzīves vietu izvēlas Pierīgu – Salaspils un Ropažu novadus, novērtējot novadu ģeogrāfisko izvietojumu, infrastruktūru, satiksmes iespējas un sniegto izglītības pakalpojumu kvalitāti. VRG darbības teritorijas iedzīvotāju vidējais vecums ir no 37 līdz 42 gadiem, kas ir vidējais iedzīvotāju vecums Latvijā (42.8 gadi) un norāda uz sabiedrības novecošanās tendenci. Jāatzīmē, ka jau šobrīd iedzīvotāju skaits VRG darbības teritorijā ir pārsniedzis 2019.gada prognozes iedzīvotāju skaitam 2030.gadā[15]. Var secināt, ka VRG darbības teritorijā visdrīzāk palielināsies arī turpmāk. Tāpēc ir jāattīsta uzņēmējdarbība, jāuzlabo dzīves vide, atbilstoša publiskā infrastruktūra un pakalpojumu pieejamība, lai VRG darbības teritorija būtu pievilcīga telpa darbam, dzīvei, atpūtai ne tikai šai, bet arī nākamajām paaudzēm.
Daudzbērnu ģimeņu īpatsvars (trīs vai vairāk nepilngadīgi bērni), novadu griezumā	Ropažu nov. 709 ģimenes (CSP, 2023, sākums) Salaspils nov. 379 ģimenes (CSP, 2023, sākums)	Daudzbērnu ģimenes: Ropažu novadā mājsaimniecību ar trīs vai vairāk nepilngadīgiem bērniem īpatsvars – 5,2 % (709 ģimenes) no visām novada mājsaimniecībām (vidēji Latvijā 3,5 %), savukārt, Salaspils novadā 3,8% (379 ģimenes).[16] Nepieciešams uzlabot un dažādot ārpusskolas izglītības piedāvājumu klāstu, veidot un uzlabot bērnu aktīvās atpūtas vietas, bērnu pieskatīšanas vietas. Infrastruktūru sporta aktivitātēm, kā arī labiekārtot vidi, kas veicinās kvalitatīvu ģimenes brīvā laika pavadīšanu. Jāattīsta uzņēmējdarbība VRG darbības teritorijā, lai pakalpojumu pieejamība, kā arī vecāku darba vietas ir pēc iespējas

[14] *Lauku teritorija- ir visa Latvijas teritorija, izņemot valsts pilsētas un pilsētas ar iedzīvotāju skaitu virs 5000.*
[15] Iedzīvotāju skaita prognozes un reģionālās atšķirības iedzīvotāju vecumstruktūrā. Analītisks materiāls. Karšu izdevniecība Jāņa sēta. 2019
[16] www.stat.gov.lv

Bērnu skaits (novadu griezumā)	Bērnu skaits Ropažu nov.: 6184, jeb 18% no kopējā iedzīvotāju skaita (CSP, 2023, sākums) Bērnu skaits Salaspils nov. - 3833, jeb 16% no kopējā iedzīvotāju skaita (CSP, 2023, sākums)	tuvāk dzīvesvietai. Jaunieši: Jauniešu īpatsvars (13-25.gadi[17]) iedzīvotāju kopskaitā VRG 2022.gadā bija ~13%. No kopējā iedzīvotāju skaita teritorijā, kas ir nedaudz augstāks nekā vidēji Latvijā[18]. Gan Ropažu, gan Salaspils novados jauniešiem ir iespējas iesaistīties sporta un pašdarbības kolektīvos. Pašvaldības atbalsta un veicina jaunatnes pasākumu organizēšanu. Ropažu novadā ir izveidota pašvaldības institūcija "Jauniešu dome"[19], nodarbināti trīs jaunatnes lietu speciālisti. Savukārt, Salaspilī, jaunatnes speciālista vakance uz 2023.gada septembri ir brīva, bet pašvaldībā izstrādāta "Salaspils novada jaunatnes politikas attīstības programma 2016.- 2018. gadam, kuras īstenošana aktuāla arī šobrīd un ir pašvaldības Izglītības daļas pārziņā. Programmas uzsvars likts uz jauniešu līdzdalību visos līmeņos un jauniešiem nepieciešamās infrastruktūras uzlabošanu.[20]
Jauniešu skaits (novadu griezumā)	Jauniešu skaits Ropažu nov. – 4620, jeb 13% (CSP 2023, sākums) Jauniešu skaits Salaspils nov.- 2924, jeb 13% no kopējā iedzīvotāju skaita (CSP 2023, sākums)	Salaspils novadā aktīvi darbojas vairākas jauniešu organizācijas, piemēram, "Express Yourself", kura veiksmīgi realizē dažādus Erasmus plus projektus, savukārt, Ropažu novadā ir vairākas organizācijas, kuras iesaistās ģimenes pasākumu atbalstīšanā un organizēšanā kā arī sociālās palīdzības sniegšanā, piemēram, "Aktīvi vecāki Ropažu novadam", Daudzbērnu ģimeņu biedrība "Māra". Ne Ropažu, ne Salaspils novados nav pieejami jauniešu centri, telpas jauniešu pulcēšanās un brīvā laika saturīgai pavadīšanai. SVVA stratēģijas izstrādē iesaistītie jaunieši un organizācijas pauda nepieciešamību pēc jauniešu centriem katrā pagastā. Šobrīd vairākos ciemos Ropažu novadā pieejami multifukcionālie centri, kurus jaunieši nevēlas apmeklēt, jo to mērķa grupas ir bērni un seniori. Jauniešiem ir nepieciešama sava veida autonomija, iespējas kontaktēties ar vienaudžiem, saturīgi pavadīt laiku. Jauniešu centru izveide sniegs atbalstu jauniešu

[17] *https://likumi.lv/ta/id/175920-jaunatnes-likums*
[18] *https://data.stat.gov.lv/*
[19] *Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038 Ropažu novada attīstības programma 2022-2028 Esošās situācijas raksturojums. 35.lpp. SIA "Grupa93" https://www.ropazi.lv/lv/apstiprinata-redakcija-21*
[20] *Salaspils novada attīstības programma 2019.-2025.gadam i sējums pašreizējās situācijas raksturojums, SIA "KONSORTS", 95.lpp*

Senioru skaits (novadu griezumā)	Senioru skaits Ropažu nov. – 6150, jeb 18%, no kopēja iedzīvotāju skaita Ropažu nov. (CSP 2023, sākums) Senioru skaits Salaspils nov.4885, jeb 21% no kopējā iedzīvotāju skaita (CSP 2023, sākums)	iniciatīvām, nodrošinot uz jauniešiem orientētus pasākumus un piedāvājot iespējas brīvā laika lietderīgai izmantošanai, kā arī attīstīs neformālo izglītību un veidos piederību kopienai, lai nākotnē jauni cilvēki vēlas dzīvot, strādāt, veidot ģimeni, attīstīt uzņēmumus un kvalitatīvi pavadīt savu brīvo laiku Latvijā, savā pilsētā, ciemā. Jauniešu centru izveide ir stratēģiski nozīmīgi projekti SVVA stratēģijas ietvaros. Seniori. Ņemot vērā sabiedrības novecošanos, jārēķinās ar arvien pieaugušo senioru skaitu VRG teritorijā. VRG darbības teritorijā aktīvi darbojas senioru kopas gan Ropažu (Ropažos, Zaķumuižā, Garkalnē, Vangažos), gan Salaspils novados. Jāveicina gan fizisko aktivitāšu piedāvājums, gan socializēšanās iespējas. Jāveicina veselības, sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu attīstība un pieejamība. Cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem. Ropažu novadā starp Sociālā dienesta klientiem ir 53 bērni ar invaliditāti un 126 pilngadīgas personas ar invaliditāti.[21] Salaspils novadā 86 bērni ar invaliditāti un 1805 pilngadīgas personas ar invaliditāti (https://data.stat.gov.lv/, dati 2022). Darbojas vairākas biedrības: Vangažu invalīdu biedrība, Salaspils invalīdu biedrība. Ir būtiski atbalstīt projektus, kas paredz publiskās infrastruktūras pielāgošanu cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, kas šobrīd ir nepietiekama. Jāveicina veselības, sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu attīstību un pieejamību, kā arī sociālās iekļaušanas pasākumus.
RĀDĪTĀJS	REZULTĀTS	SECINĀJUMI
Bezdarba līmenis % Avots: www.nva.gov.lv	2018. gadā: Ropažu nov.- 3.03 % Salaspils nov.- 4.2 % 2020. gadā: Ropažu nov.- 4.06 % Salaspils	VRG darbības teritorijā bezdarba līmenis ir viens no zemākajiem Latvijā (6.9%, CSP, 2022), kas atbilst bezdarba rādītājam Rīgas statistiskajā reģionā (3.3% CSP, 2022). Arī jauniešu (15-24 gadi) bezdarba līmenis ir zems: Ropažu novadā 3.89%, bet Salaspils novadā 4.78% (CSP dati, 2022). Vidējais bezdarba ilgums ir 6 mēneši (73.8%), kas liecina ka darba ņēmēji nepaliek ilgstoši ārpus darba tirgus un pietiekami ātri spēj pielāgoties un atrast citu darbu (Rīgas

[21] Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038 Ropažu novada attīstības programma 2022-2028 Esošās situācijas raksturojums. 7.lpp. SIA "Grupa93", 38.lpp

	novadā- 4.4 % 2022. gadā: Ropažu nov. 3.0 % Salaspils nov.- 3.1%	tuvums). Saskaņā ar NVA 2023.gada pirmā ceturkšņa datiem NVA Rīgas reģionālajā filiālē reģistrētas 21 728 brīvās darba vietas.[22] Vislielākā svārstmigrācijas intensitāte no Ropažu novada ir uz Rīgu, kur ikdienā dodas 60,8% no kopējā svārstmigrantu skaita no Ropažu novada. No Rīgas ir arī vislielākā svārstmigrācija uz Ropažu novadu (36,5% no kopējā svārstmigrantu skaita).[23] Salaspils novada teritorijā reģistrētajās iestādēs un uzņēmumos vidējais darba ņēmēju skaits bija 7176, kas ir aptuveni 48% no visiem Salaspils novada iedzīvotājiem darbspējas vecumā.[24] Veicināt sabiedrības, t.sk. jauniešu, interesi kļūt par uzņēmējiem un izveidot savus uzņēmumus VRG darbības teritorijā. Sniegt informāciju par atbalsta veidiem uzņēmējdarbības uzsākšanai, veicināt uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstību t.s. telpu pieejamību. Atbalstīt sociālās uzņēmējdarbības attīstīšanu.
RĀDĪTĀJS	REZULTĀTS	SECINĀJUMI
Uzņēmumu reģistrācijas dinamika VRG darbības teritorijā (2022) Avots: www.lursoft.lv	2018. gadā: 115 2020. gadā: 299 2022. gadā: 279	VRG teritorijā uzņēmumu reģistrācijas dinamika līdz 2020.gadam ir augoša (reģistrēti 299 uzņēmumi), bet 2020. gadā iezīmējās tendence, kas bija aktuāla visā Latvijā, ka ar katru gadu tiek likvidēti arvien jaunāki uzņēmumi (Lursoft dati), ko var skaidrot ar tādiem ārējiem faktoriem, kā Covid19 . Nepieciešams veicināt jaunu uzņēmumu radīšanu, esošo attīstību un konkurētspējas paaugstināšanu, nodrošināt aktivitātes, kas paaugstina teritorijas ilgtspējīgu attīstību - veicinot jaunu ražošanas uzņēmumu veidošanos un esošo tālāku attīstību, veicinot to konkurētspējas paaugstināšanu, uzsvaru liekot uz aprites ekonomiku, eksportspēju.
Aktīvo uzņēmumu raksturojums	Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits VRG	Uzņēmumu skaits VRG darbības teritorijā kopumā pieaug. Attīstītākās nozares Ropažu novadā ir tirdzniecība un apstrādes rūpniecība, kurās ir visvairāk nodarbināto. No

[22] https://www.nva.gov.lv/lv/salaspils-novads
[23] Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038 Ropažu novada attīstības programma 2022-2028 Esošās situācijas raksturojums. 7.lpp. SIA "Grupa93" https://www.ropazi.lv/lv/apstiprinata-redakcija-21
[24] Salaspils novada attīstības programma 2019.-2025.gadam i sējums pašreizējās situācijas raksturojums, 18.lpp., Sia "Konsorts", https://salaspils.lv/lv/attistibas-planosanas-dokumenti

Avots: Lursoft	(izņemot Vangažus) 2018.gadā – 3973; 2020.gadā – 4119; 2021.gadā (iekļaujot Vangažus) 4667	tiem septiņi uzņēmumi ir ar nodarbināto skaitu 250 un vairāk. [25] Galvenās uzņēmējdarbības jomas Salaspils novadā ir būvniecība, apstrādes rūpniecība, derīgo izrakteņu ieguve, tirdzniecība.[26] ~ 90% no visiem uzņēmumiem VRG darbības teritorijā ir mazie uzņēmumi, kas nodarbina 0-9 darbiniekiem (CSP dati. 2018.gads - 3716 uzņēmumi; 2020.gads - 3824 uzņēmumi; 2021.gads - 3952 uzņēmumi). Šajā plānošanas periodā nepieciešams veicināt uzņēmējdarbības attīstību, modernizāciju, jaunu pakalpojumu rašanos, atbalstot uzņēmumus, kas rada pienesumu ilgtspējīgai VRG darbības teritorijas attīstībai un rada lielāku pievienoto vērtību. Nepieciešams atbalstīt uzņēmumus, kuri ir jau uzsākuši eksportu un to eksporta apjomi nav lieli. Lai diversificētu ārējam tirgum piedāvāto pakalpojumu un produktu klāstu un izvairītos no riska – vietējā tirgus stagnācijas. Pieaugot iedzīvotāju skaitam, arvien aktuālāki ir atkritumu apsaimniekošanas jautājumi. 2022. gadā Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionā viens iedzīvotājs radīja aptuveni 280 kg nešķirotu sadzīves atkritumu. [27] Ilgtermiņa attīstībai resursu un atkritumu apsaimniekošanas jomā, prioritāri ir pasākumi, kuri ir saistīti ar pāreju uz aprites ekonomiku, tās pamatprincipu ieviešanu resursu aprites ciklā, sākot no ražošanas un patēriņa un beidzot ar atkritumu apsaimniekošanu un tirgiem otrreizējām izejvielām. Ieviešot aprites ekonomikas principus tiek samazināts ne tikai radītais atkritumu daudzums, bet arī palīdz uzņēmumiem samazināt izmaksas, kas saistītas ar izejvielu iegādi, jo tā sniedz iespēju pārstrādāt jau esošos resursus. Materiālu atkārtota izmantošana samazina emisijas, kuras rada ražošanas procesi. Gan Ropažu, gan Salaspils iedzīvotāji norāda, ka teritorijā trūkst telpu uzņēmējdarbības veikšanai, gan ražošanai, gan pakalpojumu sniegšanai. Jāapzin telpu īres iespējas

[25] https://www.nva.gov.lv/lv/ropazu-novads
[26] https://www.nva.gov.lv/lv/salaspils-novads
[27] https://www.getlini.lv/samazinas-neskiroto-sadzives-atkritumu-apjoms-riga-un-pieriga/

		pašvaldībās, jāstimulē uzņēmējdarbības klāsteru veidošanos, jāpiesaista investīcijas degradēto teritoriju revitalizācijai/ uzņēmējdarbības vides sakārtošanai.
Mājražotāji VRG darbības teritorijā	Mājražotāju skaits VRG darbības teritorijā uz 2023.gada martu. Ropažu nov. - 24 Salaspils nov. - 14	Balstoties uz PVD datiem, uz 2023.gada martu VRG darbības teritorijā reģistrēti 38 mājražotāji, kas, ņemot vērā iedzīvotāju skaitu un Rīgas tuvumu, ir neliels skaits. Maizes un miltu izstrādājumu ražošana mājas apstākļos ir visizplatītākā darbības joma, kurai seko ēdienu gatavošana mājas apstākļos, gaļas un augu izcelsmes produktu pārstrāde un biškopības produktu ražošana mājas apstākļos. Lai uzlabotu mājražotāju produkcijas kvalitāti un daudzveidību, uzlabotu darba apstākļus, kā arī radītu pievienoto vērtību vietējiem produktiem, ir būtiski pilnveidot mājražotāju darba vidi, modernizēt aprīkojumu.
Ēdināšanas pakalpojumi un naktsmītnes. Tūrisms	2022. gadā: *Ēdināšanas pakalpojumi: 19 – Ropažu nov. 17 – Salaspils nov. *Naktsmītnes: 28 - Ropažu nov. 13 - Salaspils nov.	Ropažu novadā viesi var saņemt ēdināšanas pakalpojumus - Stopiņu pag. (6 kafejnīcas, 1 picērija), Garkalnes pag. (1 restorāns, 1 kafejnīca) un Ropažu pag. (4 kafejnīcas, 1 krogs, 5 atpūtas kompleksi). Salaspils novadā viesi var saņemt ēdināšanas pakalpojumus Salaspils pilsētā (7 kafejnīcas, 3 restorāni, 2 picērijas, 1 konditoreja, 1 ēdnīca, 1 bārs) un Salaspils pag. (2 sezonāli ēdināšanas pakalpojuma sniedzēji). Jāatzīmē, ka stratēģijas izstrādes aptaujā un darba grupās Salaspils novada iedzīvotāji norādīja par nepietiekamu skaitu ēdināšanas pakalpojumu sniedzēju. VRG darbības teritorijā viesiem nakšņošanas iespējas piedāvā 41 naktsmītne - kopumā 600 gultas vietas. Lielākā daļa naktsmītņu veidu ir kempingi, brīvdienu un viesu mājas un pirtis, kas var izguldīt nelielu skaitu viesu. Visvairāk viesu VRG darbības teritorijā var izguldīt viesnīcā "Baltvilla", kurā labiekārtoti 38 numuriņi. Te iespējams saņemt arī SPA pakalpojumus, īrēt konferenču zāli, pieejams kvalitatīvs restorāns. VRG darbības teritorija ir iecienīta dabas tūrisma un atpūtas vieta Pierīgā, pateicoties Rīgas tuvumam un dabas teritorijām. Tā izmantojama gan īslaicīgās aktīvās atpūtas mērķiem ikdienā (pastaigas, skriešana, velobraucieni, laivošana, enduro motociklu trases), gan visu sezonu tūrisma vajadzībām. Jādomā par atropogēnās slodzes mazināšanu dabai. Iedzīvotāji, tūristi, motosportisti negatīvi ietekmē dabas vērtības. Tiek samazināta bioloģiskā daudzveidība, izbraukāta zemsedze, raidīts kaitējums mežam (Rīgas meži).

		Teritorijā ir būtiski atbalstīt tūrismam un rekreācijai atbilstošas infrastruktūras veidošanu, kas sekmēs jaunu un inovatīvu tūrisma pakalpojumu attīstību. Jāattīsta jauni tūrisma maršruti, jāmodernizē tūrisma informācijas aprite, piemēram, digitālo stendu uzstādīšana.
Sociālie uzņēmumi	Sociālo uzņēmumu skaits VRG darbības teritorijā 7 (2023)[28]	VRG darbības teritorijā šobrīd darbojas septiņi sociālie uzņēmumi, no tiem visi atrodas Ropažu novadā (Latvijā kopā <200 sociālie uzņēmumi) - SIA "Viens otram". Sociālais mērķis: uzlabot dzīves kvalitāti veselības aprūpes jomā, sniegt pakalpojumus un nodrošināt attiecīgu uzturēšanos un aprūpi pēc operāciju un smagu saslimšanu gadījumos dažādiem vecumiem un dzīves periodiem. - SIA "MOBĪLA APRŪPE". Sociālais mērķis: nodrošināt efektīvu veselības aprūpes pakalpojumu mobilajā kabinetā un mājas vizītēs. - SIA "Reto Cerība". Sociālais mērķis: pašaizliedzīgas un nekomerciālas palīdzības sniegšana cilvēkiem, kas ir atkarīgi no alkoholiskām, narkotiskām vai psihotropām vielām, kā arī cilvēkiem kas cieš no cita veida atkarībām, kas nodara ļaunumu fiziskai un garīgai cilvēka veselībai, to ģimenēm un cilvēkiem kuru radinieki kļuvuši par uzskaitīto vielu atkarīgajiem – konsultāciju un semināru organizēšana. - SIA "Mazo bērnu skola Knābis". Sociālais mērķis: sniegt ar Montesori un āra pedagoģiju saistītus pakalpojumus pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem, kas balstīti uz kristīgām vērtībām, tādējādi veicinot bērnu fiziskās un garīgās veselības un emocionālo attīstību, pašapziņu un sociālo integrāciju. - SIA "ROTOTEH". Sociālais mērķis: veicināt sociāli neaizsargāto iedzīvotāju integrāciju darba tirgū. - SIA "BEZVESTS.LV SOS". Sociālais mērķis: zvanu centra izveide, lai palīdzētu personām, kurām vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ pastāv risks nonākt bezpalīdzības stāvoklī. - SIA "Sociālais uzņēmums ULUBELE". Sociālais mērķis: nodrošināt jebkuram dzīvniekam, kuram jebkādu iemeslu dēļ ilgstoši nevar atrast jaunu saimnieku,

[28] socuznemumi.lv

		uzturēšanu to mūža garumā, izveidojot un nodrošinot dzīvnieku barības tirdzniecību. Veicināt labvēlīgu attieksmi pret dzīvniekiem, neatkarīgi no to sugas, vecuma, veselības stāvokļa, izveidojot dzīvnieku rehabilitācijas centru. Veicināt izglītotu un empātisku attieksmi pret dzīvniekiem, nodrošinot bērniem dienas nometņu pakalpojumus, sniedzot dzīvnieku viesnīcas un kinologa pakalpojumus. Praktiski iesaistīties dzīvnieku labturības normu īstenošanā, sniedzot pakalpojumus dzīvnieku izķeršanā un izmitināšanā. Ņemot vērā lielo skaitu sociāli mazaizsargāto personu[29], ir būtiski veicināt sociālo uzņēmumu rašanos VRG darbības teritorijā.
RĀDĪTĀJS	REZULTĀTS	SECINĀJUMI
Veselības pakalpojumi		Ropažu novadā pacientu aprūpi veic 15 ģimenes ārsti. Zobārstniecības pakalpojumus iespējams saņemt sešās apdzīvotajās vietās: Ropažos, Zaķumuižā, Ulbrokā, Upeslejās, Vangažos un Sauriešos. "Stopiņu ambulancē" Ulbrokā ir pieejami arī ginekologa, pulmonologa, homeopāta un uztura speciālista pakalpojumi. Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionārs "Tuberkulozes un plaušu slimību centrs" Stopiņu pagasta Upeslejās. Stacionārā veic diagnostiku un ārstēšanu pacientiem ar tuberkulozi un citām plaušu slimībām SIA "Balt Aliance" dibinātā ārstniecības iestāde "Veselības centrs "Baltezers"" Garkalnes pagasta Baltezerā. Veselības centrā iespējams saņemt rehabilitācijas pakalpojumus, procedūras un konsultācijas veselības un labsajūtas uzlabošanai, piemēram, dažādas ūdens procedūras, siltuma aplikācijas, ergoterapiju, fizioterapiju un masāžas t.sk. Bērniem[30] Salaspils pilsētā veselības aprūpes pakalpojumus sniedz SIA "Salaspils veselības centrs", kurā pieejamas 10 ģimenes ārstu prakses un plaša spektra speciālistu pakalpojumi, tai skaitā rehabilitācijas pakalpojumi. Tomēr veselības centrā strādājošie ārsti ir noslogoti, un pie speciālistiem veidojas garas rindas. Novadā atrodas arī trīs zobārstniecības prakses[31]

[29] MKN 11.01.2005. Nr.32 "Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām"
[30] Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038 Ropažu novada attīstības programma 2022-2028 Esošās situācijas raksturojums. SIA "Grupa93
[31] Salaspils Novada Attīstības Programma 2019. -2025. Gadam

		Lai arī kopumā šķiet, ka veselības pakalpojumu piedāvājums ir optimāls, tomēr pieaugošais iedzīvotāju skaits rada lielu noslodzi esošajiem speciālistiem. Jaunajā periodā svarīgi atbalstīt veselības pakalpojumu rašanos, modernizāciju un pieejamību gan pilsētas, gan lauku teritorijā.
RĀDĪTĀJS	REZULTĀTS	SECINĀJUMI
Kultūras pieejamība[32][33]	2022. gadā: * Bibliotēkas: 7 - Ropažu nov. 3 - Salaspils nov. *Kultūras nami: 5 – Ropažu nov. 1 - Salaspils nov. *Dienas centri: 12 – Ropažu nov. 4 – Salaspils nov. *Koprades telpas/jauniešu mājas: 0	Ropažu novadā bibliotēkas atrodas – Ulbrokā, Garkalnē, Upesciemā, Vangažos, Sauriešos, Ropažos un Zaķumuižā (filiālbibliotēka). Turpretī Salaspils novadā ir 3: no tām 2 Salaspilī un 1 Saulkalnē (filiālbibliotēka). Kultūras nami pieejami Ropažu novadā – Ulbrokā, Berģos, Vangažos, Ropažos un Zaķumuižā. Salaspils novadā ir viens kultūras nams Salaspils pilsētā. Ropažu novadā ir aktīva kultūras dzīve – darbojas vairāk nekā 40 mākslinieciskie kolektīvi, radošās darbnīcas, mākslas un mūzikas studijas (2023. g.). Savukārt Salaspils kultūras namā "Rīgava" darbojas vairāk nekā 18 mākslinieciskie kolektīvi. Dienas centri (Ropažu novadā – multifunkcionālie centri Kākciems, Mucenieki, Silakrogs, Tumšupe, RAC Cekule, Līči, Saurieši, Ulbroka, Upeslejas, dienas centri – Garkalnes, Upesciema, Vangaži. Salaspils novadā: dienas centrs personām ar funkcionāliem traucējumiem Salaspilī un Salaspils sociālais centrs ar filiālēm Aconē, Saulkalnē nodrošina iespēju iedzīvotājiem bagātināt savu sociālo dzīvi un saturīgi pavadīt brīvo laiku. Dienas centru mērķauditorija – pensionāri, cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem, bezdarbnieki, maznodrošinātās ģimenes ar bērniem, jaunie vecāki. Skatoties četru gadu griezumā (2018. – 2022.), bibliotēku, dienas centru un kultūras namu skaits nav mainījies. Laba iespēja, kā nodrošināt iedzīvotājiem visā VRG darbības teritorijā (aptverot "baltās" teritorijas-teritorijas, kur projektu iesniedzēju aktivitāte ir ļoti maza, vai nav realizēts neviens LEADER projekts, nav pieejami publiski pakalpojumi: bibliotēkas, kultūras centri u.tml.)

[32] Ropažu novada mājas lapa. www.ropazi.lv Dati aktualizētu 2023.gada maijā

[33] Salaspils novada mājas lapa. www.salaspils.lv. Dati aktualizēti

		Grāmatu, interneta un mazos kultūras pasākumu piekļuvi un ņemot vērā labo praksi (Ogre, Grobiņa) - bibliobuss. Koprades telpas, jauniešu mājas nav pieejamas nevienā no novadiem, un, ņemot vērā ciemu skaitu un iedzīvotāju daudzumu, telpu trūkums ir aktuāla problēma. Kopienas centrs kā sociāla institūcija, kas nodrošina aktivitātes, vairojot iedzīvotāju sociālo aktivitāti, līdzdalību un piederības sajūtu kopienai
Sporta infrastruktūra	Peldbaseins – 1 Ulbrokā, 1 Salaspilī Sporta Halles: 1 Salaspilī, 1 - Ulbrokas sporta komplekss, 1- Vangažu sporta centrs, Sporta zāles (skolas): 1 Zaķumuižas sporta zāle, 1 Ropažu sporta zāle, 1 Salaspils 1. Vidusskolas sporta zāle, Salaspils 2. Vidusskolas sporta zāle	Sporta, fizisko aktivitāšu un aktīvās atpūtas piedāvājumu Ropažu novadā nodrošina trīs pašvaldības sporta iestādes, kuras apsaimnieko pašvaldības sporta infrastruktūru un organizē sporta dzīvi pagastos un Vangažu pilsētā. Salaspilī ir pieejami divi sporta centri, kur tiek organizētas gan treniņu nodarbības un sacensības bērniem un jauniešiem, gan arī citiem sportot gribētajiem - Salaspils sporta skola un Salaspils sporta nams. Sportot gribētājiem ir iespēja apmeklēt Salaspils stadionu, kam ir sintētiskais futbola laukums, vieglatlētikas sporta veidu sektori. Sporta namā 2017. gadā tika atklāts peldbaseins (www. Salaspilssporto.lv) Āra velo trases (pump) trases pieejamas Ropažu novada: Upesciemā, Zaķumuižā, Vangažos. Skeitparki Ulbrokā, Ropažos un Salaspilī. Daļa no pieejamās sporta infrastruktūras ir novecojusi/ nolietojusies, ir nepieciešams to atjaunot, radot pievilcīgu aktīvās atpūtas telpu dažādām iedzīvotāju vecuma grupām. Būtiski attīstīt sporta infrastruktūru lauku teritorijā - ciematos, vai pilsētas nomalēs, kur tā ir fiziski nolietojusies, nav mūsdienām atbilstoša vai nav pieejama.
Aktīvas kopienas	Konsultatīvās padomes Ropažu nov. – 5, Salaspils novadā - 0 Aktīvas biedrības VRG darbības teritorijā: 102	Aktīvā kopiena ir noteiktai teritorijai piesaistīts cilvēku kopums ar tajā pastāvošām vērtībām, sociālo pašorganizāciju, identitāti. Lai gan biedrību un nodibinājumu skaits ir liels, ne visas organizācijas ir sabiedriski aktīvas. Pēc pašvaldību 2022. gada Publiskā pārskata ir redzams, ka, pamatojoties uz pašvaldības saistošajiem noteikumiem un uz savstarpēji noslēgtajiem līgumiem, Salaspils novada pašvaldība ir piešķīrusi 192 833.21 eiro 66 biedrībām un nodibinājumiem, un Ropažu novada pašvaldība - 142 245.24 eiro 36 biedrībām un nodibinājumiem. Ropažu novada iedzīvotāji aktīvi darbojas četrās Iedzīvotāju konsultatīvajās padomēs – Garkalnes, Ropažu,

		Stopiņu pagastos un Vangažu pilsētā. Darbojas arī Uzņēmēju konsultatīvā padome. Viedais Ciems – kopiena lauku apvidos, kas īsteno vietējās iniciatīvas, lai rastu praktiskus risinājumus vajadzībām ekonomikas, sociālās un vides jomās, un maksimāli izmantotu jaunas iespējas, vajadzības gadījumā izmantojot digitālās tehnoloģijas. Viedie ciemi spēj arī attīstīties, sadarbojoties un arī apvienojoties ar citām kopienām un dalībniekiem lauku un pilsētu teritorijās. VRG darbības teritorijā Viedā Ciema statusu, Latvijas Lauku foruma organizētā konkursā, 2021.gadā ieguva Kākciems (Ropažu nov.), bet Doles salas (Salaspils nov.) Kopiena saņēma atzinību 2022.gadā Ceļā uz Viedo ciemu. Nepieciešams saglabāt un veicināt jaunu viedo ciemu attīstību, iesaistoties kopīgos projektos un sadarbībā.

1.1.3. VRG darbības teritorijas pamatojums

EKONOMISKĀS SAITES

- Novadi atrodas uzņēmējdarbības attīstībai izdevīgā vietā – ne vairāk kā 20 km no valsts galvaspilsētas – Rīgas, nozīmīgu transporta koridoru tuvumā. Novadi robežojas ar galvaspilsētu Rīgu un četriem citiem novadiem (Ādažu, Siguldas, Ogres, Ķekavas novadu) – Rīgas metropoles areālā. Pierīgas pašvaldībām ir nepieciešams kopā veicināt Rīgas metropoles areāla attīstību. Lai arī lielai daļai iedzīvotāju darba vieta ir Rīga, tomēr pastāv neliela ikdienas kustība starp abiem novadiem nodarbinātības ziņā.
- Daugava un tūrisms Daugavas lejtecē – EXIT RĪGA (tūrisma reģiona zīmols, kas apvieno tuvējos Pierīgas novadus, piedāvājot plašas tūrisma un izklaides iespējas 50 kilometru rādiusā ap galvaspilsētu), kas ir apvienojis tuvējos Pierīgas novadus (Ādažu, Ropažu, Salaspils, Ogres, Olaines, Ķekavas, Mārupes nov.)

FUNKCIONĀLĀS SAITES

Abās teritorijās tiek piedāvāti:

- **Aktīvās atpūtas pakalpojumi**: Salaspils novadā – Sporta nams, Sporta skola un peldbaseins. Ropažu novadā – Garkalnes Sporta centrs, Ropažu Sporta centrs, Ulbrokas sporta komplekss, Vangažu sporta centrs;
- **Kultūras pakalpojumi** (seši kultūras nami/centri): Salaspils novadā – PI "Salaspils kultūras nams". Ropažu novadā – "Berģi", "Ulbrokas pērle", Ropažu Kultūras centrs, Vangažu pilsētas Kultūras nams, Zaķumuižas Kultūras nams), kurus iedzīvotāji izmanto neatkarīgi no savas dzīves vietas.

Abās teritorijās darbojas:

- **Divpadsmit pirmsskolas izglītības iestādes**: Salaspils novadā – PII "Atvasīte", PII "Daugaviņa", PII "Saime", PII "Salaspils 1.pirmsskola" struktūrvienība bērnudārzs "Saulīte", struktūrvienība bērnudārzs "Jāņtārpiņš", PII "Salaspils 2.pirmsskola" struktūrvienība bērnudārzs "Ritenītis",

Ropažu novadā – Garkalnē "Čiekuriņš" un "Skudriņas", Ropažos "Annele", Ulbrokā "Pienenīte", Vangažos "Jancis");

- **Sešas vidējās un pamata izglītības mācību iestādes**: Salaspils novadā – Salaspils pamatskola un Salaspils 1. Vidusskola. Ropažu novadā – Stopiņu pamatskola, Upesleju sākumskola, Ropažu vidusskola, Vangažu vidusskola);
- **Sešas mākslas un mūzikas skolas:** Salaspils novadā – Salaspils mūzikas un mākslas skola, Ropažu novadā – Berģu mūzikas un mākslas pamatskola, Garkalnes mākslu un vispārizglītojošā pamatskola, Ropažu mūzikas un mākslas skola "Rodenpois", Ulbrokas mūzikas un mākslas skola, Vangažu mūzikas un mākslas skola, kur vairāki pedagogi strādā abu teritoriju mācību iestādēs.

FIZISKĀS SAITES

- Rīgas metropoles areāls;
- Dzelzceļa līnija Rīga – Valga;
- Dzelzceļa līnija Rīga – Aizkraukle;
- Rail-Baltica;
- Augstākās kategorijas autoceļš A1 (VIA Baltica Tallinas šosejas posms);
- Augstākās kategorijas autoceļš A2 (Vidzemes šoseja)
- Augstākās kategorijas autoceļš A4 un A5 (Rīgas apvedceļš);
- Augstākās kategorijas autoceļš A6 (Rīga – Daugavpils - Krāslava);
- Reģionālais autoceļš P2, P3, P4, P5.

VĒSTURISKĀS SAITES

- Abas teritorijas bija iekļautas Rīgas rajona administratīvajā teritorijā, kas pēc iedzīvotāju skaita bija Latvijas vislielākais rajons.
- Pēc Latvijas Republikas atjaunošanas 1990. gadā Rīgas rajona ciemi tika pārdēvēti par pagastiem.
- Saskaņā ar 1998. gadā pieņemto "Administratīvi teritoriālās reformas likumu" un 2008. gada "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu" 2009. gada 1. jūlijā Rīgas rajons tika likvidēts un tā teritorijā izveidoti novadi – Garkalnes, Ropažu, Salaspils un Stopiņu.

1.2. Partnerības principa nodrošināšana

TERITORIĀLA PĀRSTĀVNIECĪBA

VRG ir atvērta organizācija un šobrīd tajā ir 48 biedri no dažādiem sektoriem - pašvaldības pārstāvniecība, nevalstisko sektoru, uzņēmējdarbību, fiziskas personas, kas ne retāk kā vienu reizi gadā tiekas kopsapulcē, augstākajā lēmējinstitūcijā, un kuri pārstāv visu VRG darbības teritoriju.

Teritorija	Biedru skaits
Ropažu novads	38
Salaspils novads	10

MĒRĶA GRUPU PĀRSTĀVNIECĪBA

VRG biedru pārstāvniecību veido 52 % fiziskas personas 27 % nevalstiskas organizācijas, 19 % uzņēmēji un 2 % pašvaldības, kas pārstāv dažādas kopienas.

Pilsoniskās sabiedrības pārstāvniecība biedrības lēmējinstitūcijā. VRG lēmējinstitūcija (Padome) sastāv no septiņiem padomes locekļiem.

VRG padomes interešu pārstāvniecība

Pašvaldības pārstāvis	Uzņēmēju interešu pārstāvis
Jauniešu interešu pārstāvis	NVO interešu pārstāvis
Lauku sieviešu interešu pārstāvis	
Lauksaimnieku interešu pārstāvis	
Uzņēmēju interešu pārstāvis	

EKONOMISKĀ PĀRSTĀVNIECĪBA

VRG lēmējinstitūcijā ir divi uzņēmēju interešu pārstāvji. Tiek pārstāvētas lauksaimnieku, lauku sieviešu, kā arī mazo uzņēmēju intereses.

VIETĒJĀS VARAS PĀRSTĀVNIECĪBA

VRG darbības teritorija ir divu novadu (Ropažu un Salaspils novadu) ietvaros. Tās lēmējinstitūcijā ir vienas pašvaldības (Ropažu novada pašvaldības) pilnvarotais pārstāvis.

1.3. Teritorijas SVID izvērtējums

STIPRĀS PUSES	SECINĀJUMI	KĀ TO IZMANTOT?
Ģeogrāfiskais izvietojums. Transporta infrastruktūra	Atrašanās vieta Pierīgā, ceļu tīkls, dzelzceļš ļauj ātri sasniegt galamērķus gan Rīgā, gan citās blakus pašvaldībās, gan starptautiskus galamērķus, kas ir priekšnosacījumi ātrai un efektīvai uzņēmējdarbības attīstībai teritorijā un priekšnosacījumi dzīvošanai Ropažu un Salaspils novados.	Motivēt izmantot šo potenciālu uzņēmējdarbības attīstībai.
Uzņēmējdarbības vide	VRG darbības teritorija ir Pierīgai raksturīga augsta ekonomiskā aktivitāte, iedzīvotājiem, augsts nodarbinātības līmenis un darba samaksa. Līdztekus vidējiem un mazajiem uzņēmumiem, lēnām attīstītās mazie amatniecības, mājražošanas un tūrisma pakalpojumu sniegšanas uzņēmumi. Nepieciešams veicināt aprites ekonomikas principu ievērošanu jaunu vai esošu produktu vai pakalpojumu attīstībā, paredzot atkritumu daudzuma samazināšanos, resursu ekonomiju, inovatīvu procesu ieviešanu uzņēmējdarbībā, jaunu produktu vai pakalpojumu rašanos.	Jāveicina sadarbības iespējas starp mazajiem un lielajiem/ vidējiem uzņēmumiem: tīklošanās pasākumu organizēšana, zināšanu pārnese. Vietējo mājražotāju un amatnieku ražoto produktu pievienotās vērtības paaugstināšana. Popularizēt vietējās preces un pakalpojumus vietējā, nacionālā arī starptautiskā mērogā. Atbalstīt uzņēmumus, kas uzsākuši eksportu darbības paplašināšanai. Atbalstīt uzņēmumus, kas jaunu produktu vai pakalpojumu attīstībā ievēro aprites ekonomikas principus. Atbalstīt uzņēmumu rašanos lauku teritorijā. Nelauksaimniecisko produktu ražošana, apstrāde vai pievienotās vērtības radīšana; Lauksaimniecības produktu pārstrāde, t.sk. mājražošana.
Inovatīvu uzņēmumu potenciāls	VRG darbības teritorijai ir augsts potenciāls inovāciju ieviešanai uzņēmumos, ko sekmē teritorijas ģeogrāfiskais izvietojums, cilvēkresursu pieejamība. Inovatīvu risinājumu ieviešana veicinās uzņēmumu izaugsmi, efektivizējot ražošanas procesus, pakalpojumu pieejamību. Jauninājumi un inovatīvas idejas pakalpojumu pieejamībā paaugstinās	Atbalstīt inovatīvu risinājumu ieviešanu uzņēmējdarbībā. Sekmēt inovatīvu produktu radīšanu. Atbalstīt inovatīvu risinājumu radīšanu, kas uzlabo sabiedrības labklājību.

	iedzīvotāju līdzdalību, informācijas apriti.	
Sociālās uzņēmējdarbības potenciāls	VRG darbības teritorijā šobrīd darbojas septiņi sociālie uzņēmumi. Salaspils novadā šādu uzņēmumu nav. (www.socuznemumi.lv). Sociālā uzņēmējdarbības veicināšana sekmēs sociāli mazaizsargāto sabiedrības indivīdu nodarbināšanu, palielinot viņu ienākumus. Tādējādi iedzīvotāji kļūst no ekonomiski pasīviem uz aktīviem, mazinās pabalstu slogs pašvaldībām.	Atbalstīt sociāli mazaizsargāto personu iesaisti darba tirgu. Sekmēt sociālo uzņēmumu veidošanos, t.sk. lauku teritorijā.
Dabas un vides resursu daudzveidība	Efektīva un ilgtspējīga esošo teritorijas resursu izmantošana un dabas vides saglabāšana.	Veicināt tūrismam un rekreācijai atbilstošas infrastruktūras veidošanu, tai pat laikā atbalstot risinājumus, kas nepieļauj tūrisma attīstībai nozīmīgu resursu degradējošas darbības. Atbalstīt uzņēmumu rašanos lauku teritorijā.
Kultūrvēsturiskais mantojums	VRG darbības teritorijā ir nozīmīgi kultūras mantojuma pieminekļi kā arī daudzveidīga kultūras pasākumu pieejamība. Amatierkolektīvu esamība veicina iedzīvotāju piederības sajūtu novadiem/ ciematiem, paaugstina iedzīvotāju dzīves kvalitāti, veido identitāti.	Veicināt kultūrvēsturiskā mantojuma izpēti, saglabāšanu un pieejamību, veicinot kultūrvēsturiskā mantojuma atpazīstamību, tūrisma attīstību, seno tradīciju atjaunošanu.
Sabiedriski aktīvi iedzīvotāji. Jaunas ģimenes	Iedzīvotāju skaits palielinās. Aktīvi vietējie iedzīvotāji, kas iesaistās NVO, amatierkolektīvos, sporta organizācijās, iedzīvotāju padomēs. Viedo ciemu iniciatīvas. Pieejams līdzdalības budžeta finansējums sabiedrības projektiem (Ropažu nov.).	Kopīgu ideju/ projektu īstenošana, vietējās identitātes saglabāšana un popularizēšana. Kopienu centru, kopstrādes telpu veidošanai lauku teritorijās. Viedo ciemu iniciatīvas. Veicināt iedzīvotājus uzdrīkstēties iesaistīties uzņēmējdarbībā.
Zems bezdarba līmenis (3.1%)	Augsts īpatsvars ekonomiski aktīvu un maksātspējīgu iedzīvotāju.	Jāveicina darba viet u veidošanos ar augstāku pievienoto vērtību, augstāku atalgojuma līmeni, kā arī attālinātu darba vietu rašanos (t.sk. lauku teritorijās). Izglītot par iespējām uzsākt uzņēmējdarbību.
VĀJĀS PUSES	SECINĀJUMI	KĀ TO IZMANTOT?
Ģeogrāfiskais izvietojums. Transporta infrastruktūra	Atrašanās galvaspilsētas aglomerācijā nozīmē augstu svārstmigrantu īpatsvaru,	Veicināt saimnieciskās darbības attīstību VRG

	kas strādā un lielāko daļu pakalpojumu izvēlas saņemt galvaspilsētā, kurā ir plašāka dažādu pakalpojumu un produktu pieejamība vienkopus.	darbības, īpaši lauku teritorijā.
Telpas uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstīšanai	VRG darbības teritorijā trūkst telpas uzņēmējdarbības uzsākšanai, t.sk. Ražošanai, mazajiem uzņēmumiem, pakalpojumu sniedzējiem.	Jāmeklē iespēja veidot nomas telpas uzņēmējdarbības uzsākšanai, paplašināšanai. Kopstrādes telpu veidošana. Degradēto ēku/ teritoriju revitalizācija.
Kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība	Iedzīvotāji bieži izvēlas saņemt pakalpojums Rīgā, vai blakus pilsētās. Potenciālie pakalpojumu sniedzēji saskaras ar telpu trūkumu uzņēmējdarbības veikšanai VRG teritorijā. Pieaugot iedzīvotāju skaitam, VRG darbības teritorijā trūkst pakalpojumu sniedzēju, kas nodrošina veselības un rehabilitācijas pakalpojumus.	Atbalstīt pakalpojumu pieejamību dažādošanu VRG darbības teritorijā, t.sk. veselības aprūpes pakalpojumu dažādošanu gan pilsētas, gan lauku teritorijās.
Telpas jauniešiem	Jauniešiem, vecumā no 13-25 gadiem nav pietiekami nodrošināta vide brīvā laika pavadīšanai. VRG darbības teritorijā trūkst telpas jauniešiem, kas tiek uzturētas kā vietējā ciema vai pilsētas jauniešu pulcēšanās un organizēšanās vietas, t.sk. saistītas ar brīvā laika pavadīšanu, brīvprātīgo darbu (t.sk. spēles formātā), sportošanu utml. Nepieciešams apzināt iespējamās telpas jauniešu centru izveidei.	Atbalstīt jauniešu centru izveidi.
Nepietiekoši attīstīta sporta un rekreācijas infrastruktūra	Sporta infrastruktūra lielākoties attīstās pagastu/ pilsētu centros, savukārt mazākos ciematos, vai pilsētas nomalēs trūkst bērnu laukumu, āra sporta aktivitātes (iedzīvotāju aptauja) Nepietiekoši apsaimniekoti dabas resursi, infrastruktūras pieejamība t.sk. Cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.	Atbalstīt saimniecisko darbību un teritoriju labiekārtošanu pie publiskiem ūdeņiem, infrastruktūras objektu sakārtošana vai jaunu izveidošana, pielāgošana cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Atbalstīt sporta un brīvā laika aktivitāšu pieejamību arī ārpus pagastu/ pilsētu centriem (lauku teritorijā).
IESPĒJAS	**SECINĀJUMI**	**KĀ TO IZMANTOT?**
Sadarbības iespējas VRG darbības teritorijas attīstībai	Sadarbība ir nozīmīga gan uzņēmējdarbības, gan vietējās kopienas spēcināšanai. Tā veicina gan jaunu produktu un pakalpojumu attīstību, gan jaunu tirgu un sadarbības partneru atrašanu, gan vietējās teritorijas attīstību	Sadarbības projekti starp NVO/ VRG/ uzņēmējiem/kopienām, esošajiem un potenciālajiem partneriem.

	un popularizēšanu.	
Ārējā finansējuma piesaiste teritorijas attīstībai	Papildus finansējuma piesaiste uzņēmējdarbības attīstībai un infrastruktūras uzlabošanai.	Investīciju piesaiste uzņēmumu attīstībai.
Kopienu attīstība un sadarbība	Dialoga veicināšana starp pašvaldību un iedzīvotājiem, sekmējot iedzīvotāju iesaisti lēmumu pieņemšanā. Ciemu/ kopienu unikalitātes apzināšanās vietas piederības un atpazīstamības veicināšana.	Iedzīvotāju, NVO prasmju pilnveidošana, izglītošana: sabiedrības līdzdalības jautājumi, finansējuma piesaiste iniciatīvām, vides jautājumu aktualizēšana. Pieredzes apmaiņas pasākumi.
DRAUDI	SECINĀJUMI	KĀ TO IZMANTOT?
Pārvaldes centralizācija (pēc Administratīvi teritoriālās reformas)	Novadu apvienošanās rezultātā, daļa no jaunizveidoto teritoriju iedzīvotājiem jūtas atsvešināti no varas, spējas ietekmēt lēmumus savā teritorijā, jūtas nesadzirdēti (Piem. Ropažu pag., Garkalnes pag. samazinās pilsoniskā aktivitāte t.sk. vēlēšanās).	Nepieciešams veicināt sadarbību starp pašvaldību un iedzīvotājiem. Informēt par līdzdalības jautājumiem, iespējām. Veicināt kopienu sadarbību, attīstību.
Ceļu infrastruktūras pasliktināšanās	Neveicina teritorijas attīstību.	Jāiedrošina aktīvās kopienas, iedzīvotāju padomes vērst uzmanību pašvaldībām par ceļu stāvokli. Saskaņā ar pašvaldību likumu, pašvaldībai ir jāgādā par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību.
Augsta inflācija. Neprognozējams energoresursu kāpums	Patēriņa cenu kāpums, pārdošanas apjomu samazināšanās. Tirgus stagnācija. Dārga kreditēšana.	Jaunu eksporta tirgu meklēšana. Eksportspējīgu produktu attīstīšana. Nepieciešams atbalsts uzņēmējiem izmantot energoefektīvus un dabai draudzīgus risinājumus.
Neskaidra un neprognozējama nodokļu politika Latvijā	Nodokļu izmaiņas rada finansiālo un birokrātisko slogu. Neveicina uzņēmējdarbības uzsākšanu. Kavē investīciju piesaisti.	Uzņēmēju izglītošana par aktuālajām izmaiņām nodokļu politikā. Eksportspējīgu uzņēmumu atbalsts.

1.4. Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze

VRG SVVA stratēģijas 2023.-2027.gadam izstrādes ietvaros notikušas vairākas darba grupu tikšanās ar vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem, jauniešiem, NVO un pašvaldību pārstāvjiem, kā arī tika veikta iedzīvotāju aptauja (rezultāti skatāmi Pielikumā 3.).

UZŅĒMĒJDARBĪBA

Iedzīvotāju izteiktās vajadzības

Uzņēmējdarbībai nozīmīgas infrastruktūras attīstība (t.sk. Telpas, tūrisma dabas takas, maršruti, mazie veikaliņi, DUS, automazgātavas, naktsmītņu pakalpojumi, sabiedriskās ēdināšanas iespējas pludmalē Doles salā);

Produkti ar augstu pievienoto vērtību, īpašu uzsvaru liekot uz lauku teritorijām, tādējādi sekmējot vietējās teritorijas attīstību, iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanu pēc produktiem un pakalpojumiem un radot jaunas darba vietas;

Jaunu un esošu uzņēmumu ilgtspējīga attīstība (piem., bezatkritumu ražošana, atjaunojamo resursu izmantošana), to konkurētspējas un eksportspējas palielināšana;

Digitalizācija (platforma vietējo ražotāju produkcijai, mājražotājiem, amatniekiem);

Sociālā uzņēmējdarbība;

Bioekonomikas attīstība VRG darbības teritorijā;

Dzelzceļa stacijas kā pilnvērtīgi un labiekārtoti mobilitātes punkti (park&ride, velonojumes, nomas punkti tūristiem);

Būtiskākās atbalstāmās jomas/nozares uzņēmējdarbībā

VRG par prioritāri atbalstāmajām uzņēmējdarbības nozarēm nosaka ar nelauksaimniecisko uzņēmējdarbību saistītas nozares, no kurām būtiskākās atbalstāmās jomas ir sekojošas:

1. Jauni vai inovatīvi produkti/pakalpojumi VRG teritorijā;
2. Ar augstu pievienoto vērtību (eksportspējīgi) radīti produkti (t.sk., tūrisma pakalpojumi) vai pakalpojumi;
3. Sociālā uzņēmējdarbība;
4. Uzņēmumi lauku teritorijā.

Pārējās uzņēmējdarbības nozares, kas atbalstāmas SVVA stratēģijas ietvaros:

- Nelauksaimniecisko produktu ražošana, apstrāde vai pievienotās vērtības radīšana;
- Lauksaimniecības produktu pārstrāde, t.sk. mājražošana;
- Darbinieku produktivitātes kāpināšana;
- Pakalpojumu nodrošināšanā;

Tirdzniecības vietas izveide un labiekārtošana.

DZĪVES VIDE

Iedzīvotāju izteiktās vajadzības

Koprades māja kā kopienas centrs (sabiedriskām aktivitātēm) un atbalsts topošajiem uzņēmumiem;

Jauniešu mājas izveide;

Amatnieku mājas izveide;

Būtiskākās atbalstāmās kopienu spēcinošas un vietu attīstību sekmējošas iniciatīvas

1. Koprades telpu attīstības projekti;
2. Ar Kopienas stiprināšanu saistītas aktivitātes;
3. Aktivitātes jauniešiem/bērniem un pensionāriem, cilvēkiem ar funkcionāliem

Bibliobusa pakalpojums “baltajās” teritorijās;

Sabiedrībai nozīmīgu publiskās infrastruktūras objektu attīstība (brīvdabas estrādes vēsturiskajā Ropažu parkā, Doles salā – laivu piestātnes, Daugavas pludmales labiekārtošana, kas nodrošina un sekmē pakalpojumu pieejamību, vietas vizuāli estētisko pievilcību un vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu, ieskaitot vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām;

Labiekārtotas teritorijas (dabas taku izveidošana, atkritumu urnas, soliņi, u.c.), kā rezultātā tiek mazināta ietekme uz vidi un /vai uzlabota vides resursu vairošana, saglabāšana un izmantošana;

Sabiedrisko ēku rekonstrukcija;

Centralizētas ūdens un kanalizācijas sistēmas izveide ciemos;

Mobilitātes sekmēšana ciematos;

Veloceliņu izveide (Salaspils - Zeltiņi; Rīga – Salaspils – Ogre; Salaspils – Ulbroka; Doles sala – Ķengaraga promenāde. Veloceliņi starp Ropažu un Garkalnes pagasta ciemiem), iedzīvotājiem droši un "zaļi" pārvietojoties teritorijā, tādējādi, atslogojot auto kustību un izmantošanu;

Ceļu, ielu un ietvju rekonstrukcija, sensorā apgaismojuma ierīkošana;

Sabiedrisko aktivitāšu (t.sk. sporta, brīvā laika pavadīšanas iespējas, āra rotaļu laukumi, skeitparks, izklaides vietas ģimenēm, atrakciju parki, mākslas, u.c.) attīstība;

Vietējo kopienu aktivizēšana/ viedo ciemu attīstība;

Tīklošanās (ikgadējs pasākums/festivāls, kas kopā apvieno pašvaldības iestādes, uzņēmējus, biedrības, iedzīvotāju padomes, amatierkolektīvus u.c.);

Sekmēt vietējās teritorijas tradīciju un kultūras mantojuma saglabāšanu, izmantošanu un popularizēšanu, sasaistot tradīcijas un kultūrvēsturi ar sociālām un ekonomiskām aktivitātēm, sekmējot teritorijas atpazīstamību un attīstību;

Sadarbībā ar pašvaldībām, uzņēmējiem un vietējiem iedzīvotājiem kopā rast katras vietas/ciemata (piem., "Vangažu pilsētas nagla") īpašo lokālo produktu, ar kura palīdzību veicināt teritorijas atpazīstamību;

Neformālās izglītības attīstība;

traucējumiem.

Citas aktivitātes, kas **atbalstāmas** SVVA stratēģijas ietvaros:

- Teritorijas sakārtošana t.sk dabas un kultūras objektu;
- Sabiedrisko aktivitāšu dažādošana;
- Sporta aktivitātes;
- Kultūru veicinošas aktivitātes;
- Vides aizsardzības aktivitātes.

1.5. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums

Līdzšinējā VRG sadarbība starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības projektos ar partneriem gan no Latvijas, gan Eiropas savienības dalībvalstīm, gan sadarbības partneriem ārpus Eiropas Savienības robežām.

ESOŠIE SADARBĪBAS PARTNERI

- VRG Boržomi (Gruzija), VRG Lagodekhi (Gruzija), VRG Tetritskaro (Gruzija), VRG Karhuseutu (Somija), VRG Pohjois-Satakunta ry (Somija) un Latvijas VRG: "Laukiem un jūrai", "Stopiņu Salaspils partnerība", "Lauku partnerība Lielupe", "Daugavkrasts" projekts "Zirgu izmantošanas iespējas šodien un rīt. EQUUS." (mērķis - veicināt Latvijas staļļu, zirgkopju, zirgu saimniecību, tūrisma saimniecību un to piedāvāto pakalpojumu konkurētspēju, attīstot sadarbības tīklu ar vietējiem un ārzemju zirgkopjiem, veicinot labās prakses pieredzes apmaiņas un pielāgojot tās savā teritorijā).

- KAZBEGI VRG (Gruzija), Utenas rigion VRG (Lietuva), Mazeikiai Town VRG (Lietuva), Ghidigihici Sea Basin VRG (Moldova), Serpentina Nistrului VRG (Moldova), Šiaures vakaru Lietuvos VRG (Lietuva) un Latvijas VRG: "Saldus rajona attīstības biedrība", "Liepājas rajona partnerība", "SATEKA", projekts "Tūrisma attīstība no tradīcijām līdz mūsdienīgam biznesam" (mērķis - veicināt tūrisma uzņēmējdarbības pilnveidošanu partneru teritorijās, radīt jaunus inovatīvus tūrisma produktus un pakalpojumus).

- VRG Ziemia Gotyku (Poland), NGO PAIK (Igaunija), VRG Kuudestaan (Somija) un Latvijas VRG "Lauku attīstības partnerība", "Partnerība "Daugavkrasts"" projekts "EKO ZIEMEĻOS (ECO NORTH)" (mērķis - veicināt uzņēmējdarbības prasmju apgūšanu jauniešu vidū, tai skaitā iepazīstinot ar labo praksi – "zaļās" uzņēmējdarbības pieredzi un metodēm partneru teritorijās).

- Somijas, Īrijas, Meksikas un Latvijas vietējā rīcības grupa biedrība "Laukiem un jūrai" projekts "Senie amati - no tradīcijām līdz mūsdienām" (mērķis - sekmēt vietējo uzņēmēju sadarbību un kooperāciju, popularizēt vietējo uzņēmumu preces un pakalpojumus, tādejādi veicinot gan atpazīstamību, sadarbību un vietējās teritorijas attīstību).

- VRG "Causeway Coast and Glens LAG", VRG "Derry and Strabane" no Ziemeļīrijas (Lielbritānija), VRG "Donegal LCDC – IDP – DLDC" (Īrija), VRG Western Harju Partnership (Igaunija) un Latvijas VRG "Partnerība laukiem un jūrai", projekts "Upju un ezeru potenciāla izmantošana rekreācijai un uzņēmējdarbībai" (mērķis - pieredzes apmaiņas un labās prakses piemēru pārnese un aktivitāšu kompleksa īstenošana upju uz ezeru pieejamības un pievilcības uzlabošanai, tūrisma un rekreācijas pakalpojumu attīstīšanai projekta partneru lauku teritorijās).

- VRG "Suupohja" (Somija) un Latvijas VRG "Lauku partnerību Lielupe", "Partnerība Laukiem un jūrai" projekts "Karjeras izglītība – atbildība par savu un valsts nākotni" (mērķis - Piedāvāt skolēniem "rīkus", kas palīdzētu saprast nākotnes iespējas darba tirgū, savu potenciālu un talantus, lai izdarītu mērķtiecīgu un informētu izvēli turpinot mācības pēc pamatskolas un/vai vidusskolas).

- Mērķtiecīgu un informētu izvēli turpinot mācības pēc pamatskolas un/vai vidusskolas).

- VRG "Pierīgas Partnerība", "Partnerība Daugavkrasts", "Ropažu Garkalnes partnerība", "Publisko un privāto partnerattiecību biedrība "Zied zeme"", "Stopiņu un Salaspils partnerība", "Gaujas Partnerība" un 14 Rīgas apkārtnes novadi – Babīte, Olaine, Mārupe, Ķekava, Baldone, Salaspils, Ikšķile, Stopiņi, Ogre, Ropaži, Garkalne, Ādaži, Ķegums un Lielvārde, projekts "Apkārt Rīgai – vienots tūrisma piedāvājums" (mērķis - attīstīt un pilnveidot vienotu tūrisma produktu piedāvājumu

vietējiem un ārvalstu tūristiem, sadarbojoties Rīgas apkārtnes vietējām rīcības grupām, novadu pašvaldībām un tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, tika sagatavots projekts "*Apkārt Rīgai – vienots tūrisma piedāvājums"*).

- Aktiivinen Pohjois-Satakunta (Somija), un 6 partneri – biedrība "Daugavpils un Ilūkstes novadu partnerība "Kaimiņi"", biedrība "SATEKA", lauku partnerība "Ziemeļgauja", biedrība "Ropažu Garkalnes partnerība", Suupohja Development association LAG (Somija), Ignalina district LAG (Lietuva) un Gruppo di Azione Locale "SERRE CALABRESI" (Itālija), projekts – "Sēņu ceļš" (mērķis - izveidot starptautisku "Sēņu ceļu" – savākto meža nekoksnes produktu un no tiem izgatavoto produktu biznesa iniciatīvu tīklu, kura mērķis ir dažādot aktivitātes, radot labvēlīgus apstākļus jaunu uzņēmumu radīšanai un darba vietu radīšanai lauku apvidos, jaunu produktu un pakalpojumu izstrādē.

AKTUĀLIE SADARBĪBAS PROJEKTI (2023)

- VRG "Pierīgas Partnerība", "Partnerība Daugavkrasts", "Publisko un privāto partnerattiecību biedrība "Zied zeme"", "Stopiņu un Salaspils partnerība", "Jūras zeme", projekts **„(sa)DARBĪBA: uzņēmēju sadarbības ekosistēmas stiprināšana"** (mērķis - ilgtspējīgu un inovatīvu risinājumu apzināšana uzņēmējdarbības attīstībā, veicinot bioekonomikas, energoefektivitātes, zaļās mobilitātes principu ieviešanu uzņēmumu ikdienas darbībā, kā arī uzņēmēju sadarbības tīkla veidošanu savstarpējai sadarbībai).

- VRG "Partnerība Daugavkrasts", Publikso un privāto partnerattiecību biedrība "Zied zeme"", "Stopiņu un Salaspils partnerība", "Gaujas Partnerība", "Jūras Zeme" un Pierīgas tūrisma asociācija, projekts **"Pierīgas tūrisma reģiona konkurētspējas paaugstināšana ar ilgtspējīgajiem un digitālajiem risinājumiem"** (mērķis - izglītot gan par digitālajiem risinājumiem, gan par ilgtspēju tūrismā, tādejādi nodrošināt līdzsvaru starp teritorijas ekonomisko attīstību un dabas resursu atbildīgu izmantošanu un aizsardzību).

- VRG "Laukiem un Jūrai", VRG "Darīsim paši", Rieska-Leader ry (Somija), Lokale Aktionsgruppe Leipziger Muldenland (Vācija), Erasmus + projeks **"Youthfull Leaders"**.

SADARBĪBAS VIRZIENI

a) Ekonomiskajai sadarbībai – uz vietējiem resursiem un sadarbību balstītu jaunu produktu (ar pievienoto vērtību, aprites ekonomikas risinājumi, eksportspējīgi) un pakalpojumu attīstība, ietverot tādas jomas kā sabiedriskā ēdināšana, sociālā uzņēmējdarbība, amatniecība, tūrisms, naktsmītnes - visa VRG teritorija.

b) Sabiedriskās aktivitātes - Kopienu stiprināšanas iniciatīvas – visa VRG teritorija – lai aktivizētu, un spēcināt iekļaujošas kopienas, t.sk. jauniešus/bērnus, pensionārus, cilvēkus ar funkcionāliem traucējumiem, lai kopīgi rastu risinājumus vietējiem izaicinājumiem un sekmētu vietas attīstību (arī viedo ciemu iniciatīvas). Neformālās izglītības aktivitātes - īpaši uzņēmējdarbības veicināšanai.

- Potenciālie sadarbības partneri var būt ikviena VRG Latvijā, izņemot Rīgu, un ārpus tās robežām, tādējādi tiktu sekmēta kvalitatīva pieredzes nodošana, jaunu un inovatīvu sadarbības ideju īstenošana, kas sekmētu uzņēmējdarbības attīstību, sakārtotu vidi, sporta un kultūras aktivitāšu dažādošanu, veicinot SVVA izvirzīto mērķu sasniegšanu.

2. STRATĒĢISKĀ DAĻA

2.1. Vīzija un stratēģiskie mērķi

Sabiedrības virzītās vietējās attīstības vīzija – VRG darbības teritorija ir atpazīstama ar sakārtotu, zaļu, drošu, mūsdienīgu un iekļaujošu dzīves vidi, augstu vietējo iedzīvotāju aktivitāti, kas veicina teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību, kopienu veidošanos un katra indivīda personīgo izaugsmi.

STRATĒĢISKAIS MĒRĶIS **M1 VIETĒJIOS RESURSOS BALSTĪTAS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA**

RĪCĪBA 1.

Uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība

STRATĒĢISKAIS MĒRĶIS **M2 PIEVILCĪGAS DZĪVES VIDES UN AKTĪVU KOPIENU ATTĪSTĪBA**

RĪCĪBA 3	**RĪCĪBA 4**	**RĪCĪBA** 5
Vietējai sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas	Kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana	Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība

Attēls 9. Lauku vīzija. Https://rural-vision.europa.eu/action-plan_en

- **Pārticīgi lauku apvidi**. Atbalsts uzņemējdarbībai un sociālajai ekonomikai. Ilgtspējīgas bioekonomikas attīstības veicināšana;
- **Spēcīgāki lauku apvidi**. Lauku apvidi kā dinamiskas vietējās kopienas;
- **Izturīgi lauku apvidi**. Dabas resursu saglabāšana, ainavu atjaunošana, lauksaimniecības darbību un piegādes ķēžu padarīšana par videi draudzīgāku;
- **Savienotas lauku teritorijas**. Mobilitāte un digitālā mobilitāte.

Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības virzieni

Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības virzieni ir atbalstīt sadarbību nacionālā un starptautiskā mērogā, lai sekmētu uz vietējiem resursiem un sadarbību balstītu jaunu produktu (ar pievienoto

vērtību, aprites ekonomikas risinājumi, eksportspējīgi) un/vai pakalpojumu attīstību, kā arī aktivizēt un spēcināt iekļaujošas kopienas, tādējādi sekmējot M1 un M2 stratēģisko mērķu sasniegšanu.

Stratēģiskie projekti

VRG, veicot vajadzību apzināšanu, ir identificējusi konkrētas iniciatīvas, kuru īstenošana ir svarīga konkrētās teritorijas iedzīvotājiem un teritorijas attīstībai, un ir nozīmīgs ieguldījums stratēģiskā mērķa M2 sasniegšanā.

Līdz ar to SVVA stratēģijā tiek iekļauta stratēģisko projektu rīcība "Vietējai sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas", ar kuras īstenošanu tiks īpaši sekmēta SVVA stratēģijas ieviešana.

SVVA stratēģiskie projekti veido ierobežotu projektu atlasi. Stratēģisko projektu apraksts norādīts SVVA stratēģijas - Rīcību apraksti (Rīcība "Vietējai sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas").

Stratēģiskais projekts noteikts - Jauniešu centra/-u izveide VRG darbības teritorijā.

2.2. Sasniedzamie rezultāti

Tabula 5. SVVA stratēģijā noteikto mērķu sasniedzamie rezultāti

Mērķis	Rezultātu rādītājs	Novērtēšanas periods (Bāzes gads - 2023.g)
M1 VIETĒJOS RESURSOS BALSTĪTAS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA	Jaunradīto darba vietu skaits lauku teritorijā	Bāze 2023. gads – 0 *(VRG datu bāze)* 2025. gads – 1 2027. gads – 3
	Izveidoti jauni uzņēmumi un sekmēta esošo uzņēmumu izaugsme VRG teritorijā	Bāze 2023. gads – 0 *(VRG datu bāze)* 2025. gads – 4 2027. gads – 6
M2 PIEVILCĪGAS DZĪVES VIDES UN AKTĪVU KOPIENU ATTĪSTĪBA	Aktīvo kopienu skaits VRG darbības teritorijā	Bāze 2023. gads – 1 2025. gads – 2 2027. gads – 4
	Cilvēku skaits, kuri gūst labumu lauku teritorijā	Bāze 2023. gads 38 376* 2025. gads – < 38 400 * 2027. gads – < 38 800* (PMLP dati)

2.3. Inovatīvo risinājumu identificēšana

Inovācija ir zinātniskās, tehniskās, sociālās, kultūras vai citas jomas ideju, izstrādņu un tehnoloģiju veiksmīga īstenošana jaunā produktā, pakalpojumā vai procesā. Stratēģijas ietvaros ar inovācijām tiek saprasts jebkurš jauninājums VRG darbības teritorijā.

SVVA stratēģijas ietvaros, vērtējot projektus, tiks piešķirti papildu punkti (1-2) inovatīvu risinājumu ieviešanai VRG darbības teritorijā, kas projektu vērtēšanas procesā tiks identificēts pēc sekojoša projektu vērtēšanas kritērija:

Tabula 6. Vērtēšanas kritērijs inovatīvu risinājumu ieviešanai VRG

Kritēriju grupa	Kritērijs	Vērtējums/punkti
Projekta idejas novitāte (jauninājums) VRG darbības teritorijā	Projekta iesniegumā pamatots, kāpēc projekta ideja ir inovatīva	2
	Projekta iesniegumā nav pietiekami pamatots, kāpēc projekta ideja ir inovatīva	1
	Projekta ideja nav inovatīva	0

Produkta vai pakalpojuma inovācija ir uzskatāma par īstenotu tikai tad, kad tā ir nonākusi tirgū.

Procesa, mārketinga vai organizatoriska inovācija ir īstenota tikai tad, kad tā ir praktiski ieviesta un tiek lietota attiecīgajā organizācijā/teritorijā.

Inovāciju veidi[34]:

- **Produkta** inovācija. Produkta inovācija ietver jaunas vai ievērojami uzlabotas preces vai pakalpojumus. Produkta inovācija nozīmē būtiskus uzlabojumus tehniskajā specifikācijā, dažādās komponentēs un materiālos, pastāvošajās programmatūrās, lietotājdraudzīgumu vai citas funkcionālās īpašības
- **Procesa** inovācija. Procesa inovācija ietver jaunas vai ievērojami uzlabotas ražošanas vai piegādes metodes. Procesa inovācija nozīmē būtiskas izmaiņas tehnoloģijās, iekārtās un/vai programmatūrā.
- **Mārketinga** inovācija. Mārketinga inovācija ietver jaunas mārketinga metodes, t.sk. būtisku izmaiņu veikšanu ne tikai ražojumu dizainā vai iepakojumā, bet arī produktu izplatīšanā, produktu izvietošanā vai izmaiņas cenu politikā
- **Organizatoriskā** inovācija. Organizatoriskā inovācija ietver jaunas organizatoriskas metodes uzņēmuma uzņēmējdarbības praksē, darba vietu organizāciju vai ārējās attiecības.

Inovatīvu risinājumu izmantošana sekmēs gan konkurētspējīgas uzņēmējdarbības attīstību, gan vietējo kopienu attīstību, tādējādi uzlabojot stratēģisko mērķu rādītāju - izveidoti jauni uzņēmumi un sekmēta esošo izaugsme lauku teritorijā un aktīvo kopienu un iedzīvotāju skaits, kuri gūst labumu VRG teritorijā.

[34] https://innovation.lv/inovacija/

3. RĪCĪBAS PLĀNS

3.1. Rīcības plāns 2023.-2027. gadam Kopējā lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam intervencē "Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana"

Tabula 7. Rīcības plāns

Nr.	Mērķis/rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa EUR vienam projektam*	Maksimālā atbalsta intensitāte (%) no projekta attiecināmo izmaksu summas	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Rezultātu rādītāji
M1 VIETĒJOS RESURSOS BALSTĪTAS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA						
1	Uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība	„Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas"	70 000.00 Lauku biļetei un Budžeta projektam- Fiksētais maksājums līdz 15 000.00 EUR	Atbalsta intensitāte: Pamata likme 40% . Papildus atbalsta intensitāti līdz 25% var saņemt šādi projekti: A) projekta īstenošanas vieta ir lauku teritorija +10%, B) projekts tiek īstenots īpaši atbalstāmā nozarē – sociālā uzņēmējdarbība +25%; C) projekts tiek īstenots īpaši atbalstāmā nozarē – veselības aprūpe +25%; D) Inovatīvas aktivitātes +15%, E) Aprites ekonomikas risinājumi +10%, F) Eksportspējīgi produkti/ pakalpojumi 20%***, G) Ieguldījumi ražošanas attīstībā +20%.	Terminētās kārtas	Realizēto projektu skaits – 8

				Bet kopumā summējot ne vairāk kā 65%.		
M2 PIEVILCĪGAS DZĪVES VIDES UN AKTĪVU KOPIENU ATTĪSTĪBA						
3.	Vietējai sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas	"Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas"	50 000,00	Stratēģiskajiem projektiem 80% (skat.Stratēģiskie projekti)	Terminētās kārtas	Izveidots jauniešu centrs VRG darbības teritorijā – līdz 2
4.	Kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana	"Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas"	30 000,00	Atbalsta intensitāte: Pamata likme 70% Papildus atbalsta intensitāti 20% var saņemt: A) Projekti, kur primārās mērķa grupas ir sociāli mazaizsargātas personas +20%,	Terminētās kārtas	Realizēto projektu skaits 6

* *Summa var būt samazināta, saskaņā ar izsludināto finansējumu attiecīgajā kārtā*

*** "Lauku biļete" – maksimālā atbalsta summa var mainīties atbilstoši metodikai "Fiksētas summas maksājums ar budžeta projekta aprēķina metodi "Lauku biļete" un to piemērošana Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plānā 2023.-2027.gadam".* Projekts tiek realizēts VRG lauku teritorijā. Lauku teritorija – Latvijas teritorija, izņemot valstspilsētas un pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju.

*** Atbalstāmi uzņēmumi, kas pirms projekta iesniegšanas sākuši eksportu

Rīcības plāns starpteritoriālai un starpvalstu sadarbībai ELFLA ietvaros 2023.-2027. gadam

Tabula 8. Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība

Nr.	Mērķis/rīcība	Fonds	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa EUR vienam projektam	Maksimālā atbalsta Intensitāte (%) no projekta attiecināmo izmaksu summas	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Rezultātu rādītāji
M2 VIETAS POTENCIĀLU ATTĪSTOŠAS INICIATĪVAS PIEVILCĪGAS UN KVALITATĪVAS DZĪVES VIDES VEIDOŠANAI							
5.	Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība	ELFLA	Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība	50 000,00	Sabiedriska labuma projektiem un darbībām 100%, Bet aktivitātēm, kas vērstas uz vietējo uzņēmēju kapacitātes stiprināšanu (t.sk. Pieredzes apmaiņas braucieni, mācības, mārketinga aktivitātes)- 90%	N/A	Sekmēta sadarbība un jaunu produktu attīstība uzņēmējdarbībā -1 proj. Sekmēta vietējo kopienu aktivizēšana - 1 proj.

3.1.1. Kritēriju apraksts maksimālās atbalsta intensitātes noteikšanai

M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība

ELFLA 1 . Rīcībā “Uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība” var palielināt atbalsta intensitāti no 40% līdz 65%, ja tiek izpildīti sekojoši nosacījumi:

Tabula 10. Kritēriju apraksts ELFLA 2. Rīcībai

N.p.k.	Kritērijs	Pazīmes	Prasības	Intensitātes palielinājums (%)*
1.	Projekta īstenošanas vieta	Produktu ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas vieta ir lauku teritorija*.	Projekta īstenošanas vieta, t.sk. visā tā uzraudzības periodā ir/būs lauku teritorija. Ja pakalpojuma sniegšanas vieta ir mobila, pretendenta deklarētā (fiz.p.) Vai juridiskā adrese ir lauku teritorija vismaz pēdējos 24 mēnešus no projekta iesniegšanas brīža.	10%
2.	Projekta īstenošanas nozare	Ieguldījumi tiek veikti lauku teritorijā īpaši atbalstāmajās nozarēs.	Projekts tiek īstenots pamatpakalpojumiem lauku teritorijā sociālajā uzņēmējdarbībā un veselības aprūpē.	25%
3.	Eksportspējīgi produkti/ pakalpojumi	Produkts/pakalpojums tiek realizēts ārpus Latvijas.	Prece vai pakalpojums, kas jau tiek eksportēts, vai jauns produkts, kam ir izpētē pamatots eksporta potenciāls.	20%
4.	Inovatīvs projekts VRG teritorijā	Atbilst inovācijas definīcijai.	Jaunu, VRG darbības teritorijā līdz šim nebijušu produktu vai pakalpojumu radīšana un noieta veicināšana.	15%
5.	Aprites ekonomikas risinājumi	Atlikumu izmantošana jaunu produktu radīšanai, atkritumu pārstrāde u.c.	Produktu ražošanas un patēriņa modelis, kas ietver resursu ieguvi un sadali, atkārtotu izmantošanu, iekārtu remontu, atjaunošanu un pārstrādi, lai izmantotie resursi tiktu lietoti maksimāli ilgi, pirms tie kļūst par neizmantojamiem atkritumiem.	10%

6.	Ieguldījumi ražošanas attīstībā	Atbilst ražošanas definīcijai	Ekonomiskā darbība, kas ir atbildīga par izejvielu pārveidošanu, lai tās pārvērstu par produktiem, process, kurā tiek radīti pārdošanai tirgū domāti produkti. Ar produktu saprot ražošanas rezultātu, kuru ražotājs vēlas pārdot tirgū par noteiktu cenu. Katram šādam izstrādājumam ir noteiktas īpašības, raksturīgas attiecīgai ražošanas nozarei.	20%

* "Lauku teritorija – Latvijas teritorija, izņemot valstspilsētas un pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju.".

**Ja izpildās vairāki kritēriji vienlaikus, tad summējoties, intensitātes palielinājums nepārsniedz 65%

M2 Pievilcīgas dzīves vides un aktīvu kopienu attīstība

ELFLA 3. un 4. Rīcībā var palielināt atbalsta intensitāti no 70% līdz 90%, ja tiek izpildīti sekojoši nosacījumi:

Tabula 11. Kritēriju apraksts ELFLA 3., 4. Rīcībai

N.p.k.	Kritērijs	Pazīmes	Prasības	Intensitātes palielinājums lauku teritorijā (%)*
1.	Stratēģiskais projekts	Atbilst stratēģisko projektu aprakstam (SVVA stratēģijas 2.1.apakšpunkts)	Ieguldījumi stratēģiskajos projektos, īstenošana ELFLA 3. Rīcībā.	10%
2.	Sociāli mazaizsargāto grupu** interešu atbalsta aktivitātes	VRG darbības teritorijā esošās Sociāli mazaizsargātās grupas	Projekta darbības atbilstība tiešās mērķa grupas interesēm, projekta rezultātu izmanto ne mazāk kā 10 unikālie dalībnieki.	20%

* Ja izpildās vairāki kritēriji vienlaikus, tad summējoties intensitātes, palielinājums nepārsniedz 90%

** Saskaņā ar *Noteikumiem par sociāli mazaizsargāto personu grupām* ir šādas sociāli mazaizsargāto personu grupas:[35]

- Ģimenes, kuras audzina trīs un vairāk bērnus;
- Nepilnās ģimenes;
- Personas ar invaliditāti ;
- Personas virs darbaspējas vecuma;
- 15–25 gadus veci jaunieši;
- Personas, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm;

[35] *https://likumi.lv/ta/id/99488-noteikumi-par-sociali-mazaizsargato-personu-grupam*

- Ilgstošie bezdarbnieki;
- Bezpajumtnieki;
- Cilvēktirdzniecības upuri;
- Politiski represētās personas;
- Personas, kurām stihisku nelaimju vai dabas katastrofu dēļ ir nodarīts kaitējums, vai viņu ģimenes;
- Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki un viņu ģimenes, Černobiļas atomelektrostacijas avārijas dēļ cietušās personas un viņu ģimenes;
- Personas ar alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vielu, azartspēļu vai datorspēļu atkarības problēmām un viņu ģimenes;
- Ģimenes, kuras audzina bērnu ar invaliditāti;
- Bērni;
- No vardarbības cietušās personas.

3.2. Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums

Ārējā finansējuma piesaistīšana var būt nepieciešama, lai veicinātu SVVA stratēģijā nosprausto mērķu ātrāku sasniegšanu papildus pieejamajam ELFLA finansējumam un ārpus definētajām aktivitātēm, veicinātu partnerības teritorijas iedzīvotāju iesaistīšanu SVVA stratēģijas īstenošanā.

Tabula 12. Ārējā finansējuma piesaistīšana

Nr.	Rīcība	Plānotais finansējuma avots	Indikatīvi plānotais projekta pieteikuma iesniegšanas laiks	Indikatīvi plānotais projekta realizācijas laiks
M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība				
		Pārrobežu sadarbības programmas		
1.	Uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība		2024	2024 - 2027
M2 Pievilcīgas dzīves vides un aktīvu kopienu attīstība				
3..	Vietējai sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas	Sabiedrības integrācijas fonds, NVO fonds, Eiropas Sociālais fonds, Latvijas vides aizsardzības fonds, Erasmus +	2024	2024 - 2027
4.	Kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana		2024	2024 - 2027

4. SVVA STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANA UN NOVĒRTĒŠANA

4.1.VRG informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām.

VRG savai informācijas ikdienas izplatīšanai izmanto šādus informācijas sniegšanas kanālus:

Tabula 13. VRG informācijas sniegšanas kanāli

Internets (web lapa)	Mājaslapa www.ropazisalaspils.lv ir viens no galvenajiem divpusējas saziņas līdzekļiem. Tur tiek ievietota informācija par VRG darbību, valdes un padomes sastāvu, SVVA Stratēģija, informācija par gaidāmajiem un plānotajiem notikumiem, tai skaitā semināriem, fokusgrupām, darba grupu sanāksmēm, valdes un padomes sēdēm. Informācija regulāri tiek atjaunota un papildināta, tiek publicēti jaunumi, pieejamā informācija par iepriekšējā plānošanas perioda projektiem un aktivitātēm, “biežāk uzdotie jautājumi”, informācija par citiem finanšu instrumentiem u.c.
E-pasts	Efektīvākā un ātrākā informācijas apmaiņa Biedrības biedru starpā.
Sociālie tīkli	Izveidots biedrības konts www.facebook.com/ropazisalaspils.lv
Vietējie plašsaziņas līdzekļi	Publicitāte tiek nodrošināta arī vietējos plašsaziņas līdzekļos – pašvaldību laikrakstos “Salaspils Vēstis”, “Tēvzemīte”, pašvaldību mājaslapas www.salaspils.lv, www.ropazi.lv .
Publicitātes materiāli	VRG budžeta iespēju robežās veido TV sižetus (Re TV).
Informatīvie pasākumi, semināri un forumi	Semināri par izsludinātajiem projektu konkursiem, projektu iesniegumu aizpildīšanas semināri, forumi kopprojektu ideju attīstībai un sabiedrības informēšanai u.c.
Tiešā komunikācija	Individuālas konsultācijas birojā (arī pa tālruni un e-pastu) un projektu īstenošanas vietās, ja nepieciešams. Nozīmīgu lēmumu pieņemšanas gadījumā tiek organizēti semināri, fokusgrupas un darba grupas, kurās tiek iesaistīti dažādu mērķgrupu pārstāvji. Projektu sagatavošanas semināri tiek organizēti ik reiz pēc projektu konkursu kārtas izsludināšanas, kuros tiek nodrošinātas apmācības ikvienam potenciālajam projektu rakstītājam un iesniedzējam, atbildot uz visiem interesējošiem jautājumiem. Piedalīties publiskos pasākumos, kurus organizē pašvaldības, NVO u.c., lai iespējami efektīvi notiktu informācijas apmaiņa starp iedzīvotājiem, uzņēmējiem, NVO un VRG.
Pieredzes apmaiņa	Organizēti pieredzes apmaiņas pasākumi gan VRG mērogā, gan Latvijas mērogā un ārpus robežām, popularizējot gan ieviestos projektus, gan nododot pozitīvo projektu pieredzi.

4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. Gadam un Eiropas Savienības Atveseļošanās un noturības mehānisma plānu

SVVA stratēģijas ietvaros, projektu iesniedzēji tiks informēti un aicināti meklēt sinerģiskus risinājumus.

Tabula 14. SAM pasākumiem, kas ir saistāmi ar SVVA stratēģijā noteiktajiem mērķiem un rīcībām

SAM pasākums	Atbilstošais SVVA Stratēģijas mērķis	Atbilstošā SVVA Stratēģijas rīcība	Skaidrojums
1.Politikas mērķis: "Konkurētspējīgāka un viedāka Eiropa" veicinot inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas un reģionālo IKT savienojamība.			
1.2.2. SAM (RSO 1.2.) "Izmantot digitalizācijas priekšrocības uzņēmējdarbības attīstībai" 1.2.2.1.Individuālās garantijas digitalizācijai un automatizācijai	M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība	ELFLA 1	Veicinās digitālo tehnoloģiju pielietošanu dažādos uzņēmējdarbības procesos, veicināta inovatīvu tehnoloģiju izmantošana.
1.2.3. SAM (RSO 1.3.) "Veicināt ilgtspējīgu izaugsmi, konkurētspēju un darba vietu radīšanu MVU (mazie un vidējie uzņēmumi), tostarp ar produktīvām investīcijām" 1.2.3.1. Atbalsts MVU inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai 1.2.3.6. Tūrisma produktu attīstības programma	M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība	ELFLA 1.,	Nepieciešams veicināt jaunu tehnoloģiski intensīvu uzņēmumu rašanos, motivējot tos radīt, un attīstīt produktus ar augstu pievienoto vērtību. Vienlaikus nepieciešams nodrošināt uz inovācijām un zināšanām balstītu eksportspējīgu produktu un pakalpojumu radīšanu, nodrošināt piekļuvi ārvalstu tirgiem.
2.Politikas mērķis "Zaļāka un noturīgāka Eiropa ar zemām oglekļa emisijām, kurā notiek pāreja uz bezoglekļa ekonomiku neto izteiksmē, veicinot taisnīgu pārkārtošanos uz tīru enerģiju, "zaļās" un "zilās" investīcijas, aprites ekonomiku, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, risku novēršanu un pārvaldību un ilgtspējīgu mobilitāti pilsētvidēs"			
2.2.2. SAM (RSO 2.6.) "Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana" 2.2.2.4. Aprites ekonomikas principu ieviešana	M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība	ELFLA 1.,	Atbilstoši Tirgus nepilnību sākotnējam novērtējumam plānota FI (finanšu instrumenti) izmantošana aprites ekonomikas principu ieviešanai, kur veicamās darbības attiecas uz ražošanu un uzņēmējdarbību kopumā, t.sk. ekoefektīvu tehnoloģiju un inovāciju ieviešanu, ilgtspējības, pārstrādājamības attīstīšanu.
4.Politikas mērķis "Sociālāka un iekļaujošāka Eiropa, īstenojot Eiropas sociālo tiesību pīlāru"			
4.2.4. SAM (ESO 4.7.) "Veicināt mūžizglītību, jo	M2 Pievilcīgas dzīves vides un	ELFLA 4.	Ieguldījumi uzlabos darbaspēka kvalitāti, efektivitāti un produktivitāti,

īpaši piedāvājot elastīgas prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas visiem, ņemot vērā uzņēmējdarbības un digitālās prasmes, labāk prognozējot pārmaiņas un vajadzību pēc jaunām prasmēm, pamatojoties uz darba tirgus vajadzībām, atvieglojot karjeras maiņu un sekmējot profesionālo mobilitāti." 4.2.4.2. Individuālajās vajadzībās balstīta mūžizglītība 4.2.4.3. Digitālo prasmju pilnveide	aktīvu kopienu attīstība		palielinot līdzdalību pieaugušo izglītībā, paredzot elastīgas iespējas prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai, nodrošinot darba spēju celšanu un iedzīvotāju noturību DT (darba tirgus).
4.3.2. SAM (RSO 4.6.) "Kultūras un tūrisma lomas palielināšana ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās"	M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība	ELFLA 1.	Nepieciešams stiprināt kultūras resursu nozīmi inovāciju, labbūtības, veselības, mūžizglītības un sociālā kapitāla veicināšanā, atbalstot kultūras līdzdalību, veidojot jaunus kultūras produktus un pakalpojumus, kuri ļautu veidot arī jaunas darba vietas. Izmantojot radošo nozaru, kultūras kapitāla, inovāciju un tehnoloģiju iespējas, plānots attīstīt jaunus satura virzienus un pakalpojumus, nodrošinot auditorijas attīstību un dialogu ar mazākaizsargāto sabiedrības daļu.
5. Politikas mērķis "Iedzīvotājiem tuvāka Eiropa, veicinot visu veidu teritoriju un vietējo iniciatīvu ilgtspējīgu un integrētu attīstību			
5.1.1.SAM (RSO 5.1.) "Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana" 5.1.1.1. Atbalsts uzņēmējdarbības infrastruktūrai 5.1.1.3. Publiskās ārtelpas attīstība	M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība M2 Pievilcīgas dzīves vides un aktīvu kopienu attīstība	ELFLA 1.,., 3., 4., 5.	Ar teritoriāli pielāgotiem risinājumiem jāattīsta pakalpojumi, infrastruktūra, jāuzlabo dzīves kvalitāte, uzņēmējdarbības vide, veicinot līdzsvarotu attīstību reģionos. Stiprinot kultūras dimensiju, nodrošinot kultūras mantojuma saglabāšanu, aizsardzību un infrastruktūras izveidi, kultūrvēsturiskās, ainaviski vērtīgās teritorijas, unikāls Eiropas līmeņa mantojums, to saglabāšana nākotnē būs būtisks dzīves vides kvalitātes

			rādītājs, un sekmēs dzīves vietas izvēli.
6.politikas mērķis "Taisnīgas pārkārtošanās fonda investīcijas"			
6.1.1. SAM "Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos" 6.1.1.3. Atbalsts uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstībai, veicinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku	M1 Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība	ELFLA 1.	Nepieciešams attīstīt uzņēmējdarbības publisko infrastruktūru, mazinot negatīvas sociālekonomiskās sekas reģionos un veicinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku.

Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāns

Tabula 15. ES Atveseļošanas un noturību mehānisma plāns, kas ir saistāmi ar SVVA stratēģijā noteiktajiem mērķiem un rīcībām

Plāna sastāvdaļa	Saistītais pasākums	Atbilstošā SVVA Stratēģijas rīcība	Skaidrojums
2. Digitālā transformācija	2.2.1.2.i. Atbalsts procesu digitalizācijai komercdarbībā	ELFLA 1.,.	Uzņēmējdarbības veicināšana, stiprinot pāreju uz digitalizāciju, apmācības, digitālu procesu ieviešana uzņēmumā.
	2.2.1.3.i. Atbalsts jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanai uzņēmējdarbībā		
	2.3.1.1.i. Augsta līmeņa digitālo prasmju apguves nodrošināšana		
	2.3.1.2.i. Uzņēmumu digitālo pamatprasmju attīstība		
	2.3.2.3.i. Digitālās plaisas mazināšana sociāli neaizsargātajiem izglītojamajiem		

4.3.Projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība, tostarp interešu konflikta novēršana

- Saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem* VRG mēneša laikā pēc projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām, atbilstoši SVVA noteiktajiem projektu vērtēšanas kritērijiem, izvērtē projekta atbilstību SVVA stratēģijas rīcības plānā iekļautajai rīcībai.

- Vērtēšanas kritēriju izstrādei tiek ievēroti sekojoši principi:
  - Atbilstības princips - vērtēšanas kritērijs vērtē, vai projekta pieteikums ir atbilstošs SVVA stratēģijai un rīcībai, vai ar projektā plānotajām darbībām tiks sasniegts tā mērķis

un tas sniedz ieguldījumu SVVA stratēģijas rīcību un mērķu sasniegšanā;

- Vienlīdzības princips - izstrādātie vērtēšanas kritēriji nav diskriminējoši un ir vienlīdzīgi attiecībā pret visiem, kas var pretendēt uz atbalstu;
- Ilgtspējas princips - vērtēšanas kritēriji veicina projekta rezultātu saglabāšanu, izmantošanu un attīstību turpmāk;
- Sadarbības princips – kritērijs veicina kopdarbību un sadarbību, lai sniegtu ieguldījumu teritorijas izaugsmei un palielinātu sociālo vai ekonomisko efektu;
- Efektivitātes, lietderības un kvalitātes princips - kritēriji vērtēs paredzēto projekta mērķu, aktivitāšu un plānoto ieguldījumu sabalansētību un pretendenta spēju to īstenot;
- Inovācijas princips - kritēriji vērtēs projektos paredzēto iniciatīvu un aktivitāšu novitāti VRG teritorijā;
- Prioritāšu princips - paredz, ka vērtēšanas kritērijos tiks vērtēts, vai projektu pieteikumos tiks sekmētas iniciatīvas, nozares, projektu iesniedzēji un mērķa grupas, kas SVVA stratēģijā ir noteiktas kā īpaši atbalstāmas;
- Atklātības princips - kritēriji un to vērtējums būs atklāts un pieejams projektu iesniedzējiem, vērtēšanas process tiks nodrošināts caurspīdīgs;
- Taisnīguma princips - pret visiem projektu iesniedzējiem tiks ievēroti vienādi vērtēšanas kritēriji un principi, nepieļaujot interešu konflikta riskus.

- Projektu vērtēšanas kārtība vietējā rīcības grupā tiek īstenota saskaņā ar MK noteikumiem un VRG projektu vērtēšanas komisijas nolikumu.
- Projekta atbilstību SVVA stratēģijai izvērtē padomes izveidota Projektu vērtēšanas komisija, kuras pienākumi un tiesības ir atrunātas Projektu vērtēšanas komisijas nolikumā.
- Projektu vērtēšanas komisiju (trīs cilvēku sastāvā) apstiprina padome.
- Projektu vērtēšanas komisija sniedz rekomendācijas par katru projektu, izveido projektu sarakstu, sarindojot projektu iesniegumus pēc iegūto punktu skaita (punktu skaits visos projektu vērtēšanas kritērijos tiek summēts).
- Projekta iesniegumam jābūt pilnvērtīgam, lai projektu vērtēšanas komisija varētu to kvalitatīvi izvērtēt.
- Ja projekta iesniegumā norādītā informācija nav pietiekama, lai varētu izvērtēt projektu, VRG rakstiski var pieprasīt atbalsta pretendentam papildu informāciju. Pieprasīto informāciju atbalsta pretendents iesniedz piecu darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Ja VRG nesaņem pieprasīto informāciju, tad projekta iesniegums tiek vērtēts, pamatojoties uz projekta iesniegumā norādīto informāciju un saņem zemāko vērtējumu atbilstoši attiecīgajam vērtēšanas kritērijam. VRG saraksti ar atbalsta pretendentu pievieno projekta iesniegumam un iesniedz LAD noteiktajā kārtībā un termiņā.
- Lēmumus par projektu izvērtēšanas rezultātu apstiprināšanu pieņem padome, pamatojoties uz atbalsta piešķiršanu reglamentējošos normatīvajos aktos* noteiktajā kārtībā.
- Ja Padome sniedz negatīvu lēmumu, tā norāda noraidīšanas iemeslu.
- Projektu vērtēšanā ir noteikts minimālais punktu skaits, kas projektam ir jāiegūst, lai tas būtu atbilstošs SVVA stratēģijai.
- Projektu iesniegumi, par kuriem padome ir pieņēmusi lēmumu, ka tie neatbilst publiskā

finansējuma saņemšanai, un LAD nepārbauda to atbilstību pārējiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem. LAD nevērtē arī projektu iesniegumus, kurus padome ir noraidījusi publiskā finansējuma nepietiekamības dēļ, ja vien LAD nav pieņēmis lēmumu par kāda projekta iesnieguma noraidīšanu un, ievērojot atbrīvoto publisko finansējumu, VRG nav atcēlusi lēmumu par projekta noraidīšanu citam projekta iesniegumam, kas konkrētajā rīcībā ieguvis lielāko punktu skaitu.

- Ja vairāki projekti ir ieguvuši vienādu punktu skaitu, priekšroka tiek dota projekta iesniedzējam, kurš ieguvis vairāk punktu specifiskajos kritērijos.
- Lēmumu par projekta iesnieguma atbilstību SVVA stratēģijai un par publiskā finansējuma pietiekamību paraksta VRG valdes priekšsēdētājs vai valdes loceklis. Lēmumu var apstrīdēt viena mēneša laikā pēc tā stāšanās spēkā, iesniedzot iesniegumu VRG lēmējinstitūcijas vadītājam. VRG lēmējinstitūcijas vadītāja lēmumu var pārsūdzēt tiesā.
- Atbilstoši atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem valsts amatpersonas statuss noteikts: Lēmējinstitūcijas pārstāvjiem - Padome; Paraksttiesīgās personas - Valde.
- Atbilstoši atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, Interešu konflikta deklarāciju iesniedz:
  - Vērtēšanas komisijas locekļi;
  - Lēmējinstitūcijas locekļi;
  - Paraksttiesīgās personas, kas paraksta lēmumus;
  - Persona, kas protokolē lēmējinstitūcijas sēdes.
- Interešu konflikts ir situācija, kurā darbiniekam vai deleģētam loceklim, pildot amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar amata pienākumiem saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru (persona, kas ir deklarējamās darījumu attiecībās ar darbinieku likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpratnē) personiskās vai mantiskās intereses.
- Saskaņā ar Regulu 2018/1046 interešu konflikts pastāv, ja, finanšu dalībnieka vai citas personas funkcijas neatkarīgi un objektīvi traucē pildīt iemesli, kas saistīti ar ģimeni, emocionālajām saitēm, politisko vai nacionālo piederību, ekonomiskajām interesēm vai jebkādām citām tiešām vai netiešām personīgajām interesēm.
- Lai novērstu interešu konfliktu, pirms katras projektu vērtēšanas kārtas projektu vērtēšanas locekļi aizpilda **Interešu konflikta neesamības deklarāciju** un **Objektivitātes un informācijas neizpaušanas apliecinājumu** (skat.Pielikumā P1).
- Padomes locekļiem nav atļauts piedalīties lēmumu pieņemšanā par projekta atbilstību tajā vietējās attīstības stratēģijas rīcībā un tajā projektu pieņemšanas kārtā, kurā viņš pats vai viņa saistītas personas ir iesniegušas projekta iesniegumu.
- Padomes loceklis apliecina, ka apņemas, veicot Padomes locekļa pienākumus, fizisko personu datu apstrādē ievērot Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvo aktu par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību noteiktās prasības; nelikumīgi neizpaust Vērtēšanas komisijas locekļa pienākumu veikšanas laikā iegūtos fizisko personu datus un nelikumīgi neizpaust tos arī pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanās. Fizisko personu datu nelikumīgas izpaušanas gadījumā var saukt pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības.

* *normatīvie akti par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē «Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana».*

4.4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzība un novērtēšanas procedūra

Pastāvīga SVVA stratēģijas īstenošanas uzraudzība.

- Pastāvīgu SVVA stratēģijas īstenošanas uzraudzību VRG veic regulāri, apkopojot datus par projektiem, analizējot projekta kārtu gaitu un rezultātus, aktivizēšanas pasākumu pieredzi. Pastāvīgas stratēģijas uzraudzības mērķis ir sekot līdzi stratēģijas īstenošanas procesam, lai vajadzības gadījumā pilnveidotu vai mainītu īstenošanas darbības.
- VRG veic īstenoto projektu saturisko uzraudzību to uzraudzības perioda laikā (vismaz 1 reizi 5 gadu periodā), pārliecinoties, ka projekta ietvaros veiktās iegādes tiek izmantotas atbilstoši projektā plānotajām darbībām un mērķim, vai ir sasniegts projektā izvirzītais sasniedzamais rādītājs, kā arī ievērots lietderības princips, kas saistīts ar labāko attiecību starp izmantotajiem resursiem un gūto rezultātu projekta mērķu sasniegšanā.
- Projekta ieviešanas kvalitātes uzraudzību veiks VRG Padome, kas uzrauga izpildinstitūcijas darbinieku darbību un atbilstību SVVA stratēģijai. Padome izvērtē stratēģijas ieviešanas kvalitāti un progresu, kā arī pieņem lēmumus par nepieciešamajām izmaiņām.
- Administratīvais vadītājs organizē VRG darbu, atskaišu sagatavošanu, informācijas izplatīšanu, aktivizēšanas pasākumu plānošanu un īstenošanu.
- Nepieciešamības gadījumā Kopsapulce var sasaukt ārkārtas sanāksmes, kā arī piesaistīt speciālistus konkrētu jautājumu izvērtēšanai.
- Par būtiskām neatbilstībām un izmaiņām stratēģijas ieviešanā administratīvais vadītājs sniedz priekšlikumus Padomei. Administratīvais vadītājs nodrošina veiksmīgu projektu vērtēšanas komisijas darbu.
- Citi ar projektu vērtēšanas komisiju saistītie pienākumi un atbildība atrunāta projektu vērtēšanas komisijas nolikumā.
- Lai veicinātu projektu iesniegumu un realizācijas kvalitāti, administratīvais vadītājs sniedz nepieciešamās konsultācijas projektu sagatavošanā, ieviešanā, administrēšanā, atskaišu sagatavošanā. Lai pārliecinātos, ka apstiprinātie projekti tiek ieviesti atbilstoši stratēģijai, VRG pārstāvji dodas uzraudzības vizītē pie projekta ieviesēja vismaz vienu reizi projekta uzraudzības laikā.

Periodiska novērtēšana/starpposma vērtējums.

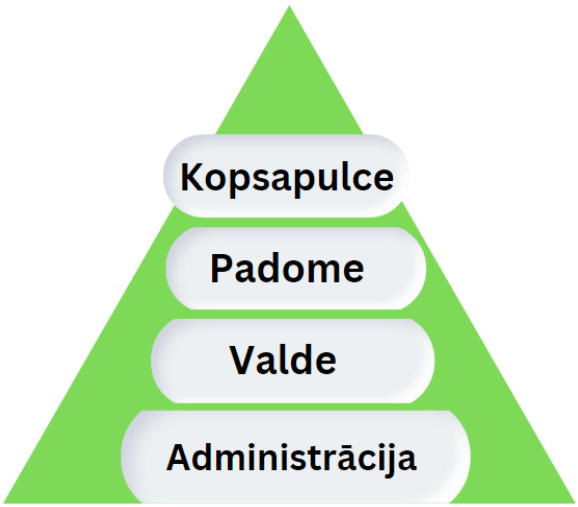
- SVVA stratēģijas periodisku novērtēšanu VRG veic ik gadu, sākot ar 2025. gadu, apkopojot SVVA stratēģijas sasniegtos rezultātus un iesniedzot tos LAD saskaņā ar normatīvo regulējumu. SVVA stratēģijas periodiskās novērtēšanas mērķis ir apkopot un analizēt stratēģijas īstenošanas rādītājus, lai salīdzinātu ar SVVA stratēģijā paredzētajiem rezultātu un iznākuma rādītājiem. SVVA stratēģijas starpposma novērtējumu VRG veic 2025. gadā saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Starpposma novērtējumu LAD iesniedz ne vēlāk kā līdz 2026. gada 1. februārim.
- Saskaņā ar ES ieviešanas regulu: (ES) 2022/1475, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 īsteno attiecībā uz KLP SP izvērtēšanu un uzraudzībai un izvērtēšanai vajadzīgās informācijas sniegšanu, tiks apkopota un iesniegta informācija par LEADER pieejas īstenošanu - vidus termiņa un gala novērtējumā. VRG var izmantot šos rādītājus savās SVVA stratēģijās, ja tie ir atbilstoši vietējām vajadzībām, SVVA stratēģiju mērķiem un rīcībām.
- VRG izmantos sekojošus rādītājus:
  - ✓ Privātpersonas un uzņēmumi;
  - ✓ Publiskās pārvaldes iestādes (piemēram, pašvaldības, to iestādes);
  - ✓ Sociālo vietējo interešu pārstāvji (piemēram, NVO, vietējās apvienības u. c.).

- ✓ Sadarbības projektu skaits pēc veida:
  - ✓ VRG īstenoto starpreģionālās sadarbības projektu skaits (starp VRG teritorijām);
  - ✓ VRG īstenoto starptautisko sadarbības projektu skaits.
- ✓ Inovatīvo projektu skaits:
  - ✓ Inovatīvu projektu skaits vietējā kontekstā (VRG darbības teritorijā) kopā.
- ✓ Tīklošanās un sadarbības pasākumu veids/skaits.
- ✓ Projektu skaits sadalījumā pa mērķiem/jomām (viens projekts var atbilst vairākām jomām):
- ✓ Projektu skaits, kuri saistīti ar zināšanu nodošanu, ieskaitot konsultēšanu, apmācību un zināšanu apmaiņu par ilgtspējīgu, ekonomisku, sociālu, videi un klimatam draudzīgu sniegumu;
- ✓ Projektu skaits, kuri saistīti ar atjaunojamās enerģijas ražošanas jaudu, ieskaitot biobāzētu enerģiju;
- ✓ Projektu skaits, kuros tiek radītas darba vietas;
- ✓ Projektu skaits, kuros tiek atbalstīti lauku uzņēmumi, arī bioekonomika.

4.5.Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas organizācija

SVVA stratēģija tiek īstenota atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā, izsludinot projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas vismaz vienu reizi gadā vai organizējot atvērto projektu, iesniegšanas kārtu, saskaņā ar rīcības plānu. Lai īstenotu SVVA stratēģiju, VRG pēc saskaņošanas ar LAD, pašvaldības bezmaksas informatīvajos izdevumos un mājas lapās (www.ropazi.lv un www.salaspils.lv) izsludina datumu, kad tiks uzsākta projektu pieņemšana atbilstoši vietējai attīstības stratēģijai, projektu pieņemšanas termiņu un norāda, kur var iepazīties ar SVVA Stratēģiju un iesniegt projektu iesniegumus. Projektu iesniegumu pieņemšana ilgst 30 kalendārās dienas pēc iesniegumu pieņemšanas uzsākšanas.

- VRG administrācija sniedz atbalstu potenciālajiem projektu iesniedzējiem, projektu īstenotājiem projektu sagatavošanā, administrēšanā un ieviešanā, organizē kopīgas informatīvās tikšanās, kā arī īsteno ar publicitāti, ar apmācībām un pieredzes apmaiņu saistītas aktivitātes.
- Partnerības administrācijā pastāvīgi ir nodarbināts 1 algots darbinieks - administratīvais vadītājs.

Attēls 10. VRG organizatoriskā struktūra

- VRG organizatoriskā struktūra (Attēls 10.) - augstākā lēmējinstitūcija ir Biedru Kopsapulce.
- Biedrības darbu vada valde, kas ir biedrības izpildinstitūcija. Valde sastāv no trīs valdes locekļiem. Valdes darbu kontrolē Padome (pārstāvju lēmējinstitūcija), kuras sastāvā ir 7 padomes locekļi. Padome ir pārvaldes institūcija, kas ir atbildīga par SVVA stratēģijas īstenošanu. Padome izveido projektu vērtēšanas komisiju, kura nodrošina saņemto projektu iesniegumu vērtēšanu atbilstoši Padomes apstiprinātajam projektu vērtēšanas komisijas nolikumam.
- Lēmumus par projektu izvērtēšanas rezultātu apstiprināšanu pieņem Padome.

5. FINANSĒJUMA SADALES PLĀNS

Tabula 16.

Nr. P.k.	Mērķis	Stratēģiskā plāna intervencē	
		Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Stratēģiskā plāna intervencē)	Atbalsta apmērs (euro)*
1.	Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstība	60 %	583 293.05
2.	Pievilcīgas dzīves vides un aktīvu kopienu attīstība	40 %	388 862.03
	T.sk. Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība	13,6 %	52 885.24
Kopā		100 %	972 155.08
T. Sk. Uzņēmējdarbības attīstībai		60 %	583 293.05

PIELIKUMI

P1 Interešu konflikta neesamības deklarācija un Objektivitātes un informācijas neizpaušanas apliecinājums

Biedrības „ Ropažu Salaspils partnerība" Vērtēšanas komisijas locekļa/-les

_____

Interešu konflikta neesamības deklarācija

Par biedrības „Ropažu Salaspils partnerība" sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas aktivitātes _____ _____ _____.*kārtas atklātu projektu iesniegumu konkursā saņemto sekojošo projektu izvērtēšanu:*

VRG projekta Nr.	*Iesniedzējs*	*Projekta nosaukums*

I daļa

Es, apakšā parakstījies/-usies, apliecinu, ka piekrītu piedalīties augstākminētā projektu iesniegumu konkursa ietvaros iesniegto iesniegumu izvērtēšanā un nesniegšu ieinteresētajām personām informāciju par projekta vērtēšanas gaitu līdz oficiālo rezultātu saņemšanai no biedrības "Ropažu Salaspils partnerība" un Lauku atbalsta dienesta. Ar šo deklarāciju:

1. Apliecinu, ka nevērtēšu projekta iesniegumus, kurus iesniegs projektu iesniedzējs vai partnerinstitūcija, kuros esmu darbinieks vai biedrs.
2. Apliecinu, ka negūšu finansiālu vai mantisku labumu ne no viena projekta, kura vērtēšanā būšu piedalījies, tā apstiprināšanas gadījumā.
3. Apliecinu, ka nevērtēšu projekta iesniegumus, kurus iesniegs mani radinieki (tēvs, māte, vecmāte, vectēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusmāsa, pusbrālis, laulātais) vai darījumu partneri. Ja vērtēšanas procesa laikā atklāsies, ka šāda saistība pastāv, tad es nekavējoties atkāpšos no šī projekta vērtēšanas procesa, to paziņojot biedrībai "Ropažu Salaspils partnerība".

4. Apliecinu, ka nepastāv ne objektīvi, ne subjektīvi iemesli, kas man traucētu veikt objektīvu projekta iesniegumu vērtēšanu un ja vērtēšanas procesa laikā atklāsies, ka šādi iemesli pastāv, tad es nekavējoties atkāpšos no konkrētā projekta vērtēšanas procesa.

5. Piekrītu neizpaust vērtēšanas procesa gaitā vai rezultātā sev uzticēto, pašas atklāto vai sagatavoto informāciju vai dokumentu saturu un apņemos šo informāciju izmantot tikai vērtēšanas nolūkā un neizpaust to trešajām personām. Es apņemos nepaturēt nevienu rakstītās vai cita veida informācijas kopiju.

II daļa

I daļas apliecinājumi neattiecas uz šādiem šīs deklarācijas pielikumā pievienotajiem projektiem, papildus norādot informāciju par apstākļiem, kas veido interešu konfliktu (norāda projektus, kurus nevērtēs, un katram projektam norādot attiecīgo interešu konflikta un objektivitātes punktu no I daļas):

Projekta iesnieguma Nr., uz kuru attiecas interešu konflikts	*Norādīt punktu no I daļas, kādā veidā interešu konflikts attiecas uz projekta iesniegumu*

Ar parakstu apliecinu, ka:

1) Esmu iepazinies ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulas (ES Euratom) Nr.966/2012 57. Pantu, kas definē interešu konfliktu;

2) Neesmu tieši saistīts ar to projektu īstenošanu, kurus apņemos vērtēt saskaņā ar konkrētās rīcības vērtēšanas kritērijiem.

Ropažos, __.__.____

Biedrības „ Ropažu Salaspils partnerība"

Vērtēšanas komisijas locekle _____ */vārds, uzvārds/*

Objektivitātes un informācijas neizpaušanas apliecinājums.

Es, zemāk parakstījies/-usies, ar šo apliecinu, ka piekrītu piedalīties biedrības „Ropažu Salaspils partnerība" projektu iesniegumu __.kārtas atklātā konkursa _____

_____***.kārtā*** iesniegto __ (*skaits*) projektu iesniegumu (turpmāk tekstā – Projektu iesniegumu) vērtēšanā.

Parakstot šo apliecinājumu, apstiprinu, ka esmu iepazinies ar biedrības „Ropažu Salaspils partnerība" izstrādāto sabiedrības virzītu vietējo attīstības stratēģiju un tās pielikumiem, savā darbībā ievērošu biedrības „Ropažu Salaspils partnerība" izstrādāto un tās padomes apstiprināto vērtēšanas komisijas nolikumu.

Es apņemos pildīt savus pienākumus godīgi un rūpīgi. Vērtējot projektu iesniegumus, būšu objektīvs/-a un pilnībā ievērošu vienlīdzīgas konkurences principus. Izvairīšos no situācijas, kurā, pildot savus pienākumus, man būtu jāpieņem lēmums, jāpiedalās lēmuma pieņemšanā vai jāveic citas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt manas, manu radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses. Apliecinu, ka neesmu iesaistīts iesniegto projektu sagatavošanā un nepārstāvu projekta iesniedzēju.

Es apņemos neizpaust personām, kuras nav komisijas locekļi, jebkādu informāciju un dokumentus, kas man kļuvuši pieejami, vai zināmi (turpmāk tekstā – vērtēšanas informācija), vērtējot projektu iesniegumus, kā arī apņemos lietot minētos dokumentus un informāciju tikai projektu iesniegumu vērtēšanai un lēmuma pieņemšanai par tiem. Es apņemos nepaturēt un nenodot citām personām jebkādu rakstisku (vai elektronisku) informāciju par projektu iesniegumiem un to vērtējumu. Apņemos nepalīdzēt, neatbalstīt, nekontaktēties ar projektu iesniegumu iesniedzējiem vai personām, kuras ir ieinteresētas lēmumā par projektu iesniegumu. Es pilnībā apzinos, ka, neievērojot šajā apliecinājumā rakstīto, tikšu atstatīts no projektu iesniegumu vērtēšanas pienākumiem un saukts pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības.

Es apņemos neizpaust vērtēšanas informāciju nevienam vērtēšanas komisijas loceklim, darbiniekam un tehniskajam ekspertam, kamēr šī persona nebūs parakstījusi šo apliecinājumu un apņēmusies ievērot tajā minētos noteikumus.

Es apņemos, veicot vērtēšanas komisijas locekļa pienākumus, fizisko personu datu apstrādē ievērot Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvo aktu par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību noteiktās prasības; nelikumīgi neizpaust Vērtēšanas komisijas locekļa pienākumu veikšanas laikā iegūtos fizisko personu datus un nelikumīgi neizpaust tos arī pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanās. Esmu brīdināts/-a, ka fizisko personu datu nelikumīgas izpaušanas gadījumā varu tikt saukta pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības

Vārds Uzvārds	*Statuss (piem., vērtēšanas komisijas loceklis, eksperts)*	*Paraksts*	*Datums*
	Vērtēšanas komisijas loceklis/-e		

P2 SVVA Stratēģijas izstrādes procesa apraksts

Šī SVVA stratēģija ir izstrādāta, lai, balstoties uz sabiedrības virzītas vietējās attīstības principiem, veicinātu Ropažu Salaspils novadu attīstību, kā arī sabiedrības iesaisti savas dzīves un darba telpas attīstībā.

SVVA stratēģijas izstrādē piedalījušies **iedzīvotāji (191)** un šādas **organizācijas**:

Pašvaldības un iestādes:

- ✓ Ropažu novada pašvaldība (izglītības, sporta, kultūras un uzņēmējdarbības nodaļas);
- ✓ Salaspils Kultūras nams;
- ✓ Salaspils novada pašvaldība (izglītības, sportaun attīstības daļas);
- ✓ Salaspils sporta nams.

Uzņēmēji:

- ✓ SIA “BOSS.LV”;
- ✓ Daiga Zaiceva;
- ✓ SIA “Doles tējas”;
- ✓ SIA “Equiland”;
- ✓ SIA “Equus Virtute”;
- ✓ SIA “HELITECH”;
- ✓ SIA “Latvian Horsemarket”;
- ✓ SIA “RARE”;
- ✓ SIA “Sound Manor 360”;
- ✓ RAC “Saurieši”;
- ✓ RAC “Ulbroka”.

Nevalstiskās un sabiedriskās organizācijas:

- ✓ Aktīvās atpūtas atbalsta biedrība “Dole”;
- ✓ BDR “Aktīvi vecāki – Ropažu novadam”;
- ✓ BDR “Doles sala”;
- ✓ BDR “Horses.eu”;
- ✓ BDR “Par Lielu Lielo Juglu”;
- ✓ BDR “Mellene”;

- ✓ BDR “Reāls piedzīvojums”;
- ✓ BDR “Ropažu novada uzņēmēji”;
- ✓ Ropažu novada jauniešu dome;
- ✓ BDR “Ropažu Salaspils partnerība” (līdz 23.05.2023 - “Ropažu Garkalnes partnerība”);
- ✓ BDR “Ropažu laiks”;
- ✓ Ropažu novada Uzņēmēju konsultatīvā padome;
- ✓ Ropažu pagasta konsultatīvā padome;
- ✓ BDR “Sudden”;
- ✓ BDR “Stopiņu novada uzņēmēju biedrība”;
- ✓ BDR “Stopiņu un Salaspils partnerība”;
- ✓ Stopiņu novada daudzbērnu ģimeņu biedrība “MĀRA”;
- ✓ BDR “Tvaiks”;
- ✓ Vangažu konsultatīvā padome;
- ✓ Viedais ciems “Kākciems”.

P3 SVVA Stratēģijas izstrādes procesa apraksts. Darba grupu rezultātu apkopojums

Ulbroka 18.04.2023. Jaunieši un NVO

Apkopojums

Mērķi jauniešu aktivitātes stiprināšanai:

1) Paplašināta jauniešu dome līdz 50 cilvēkiem no kuriem aktīvi ir vismaz 20 un pārstāvēti visi pagasti (Jauniešu iniciatīvas) Katrā pagastā sava Jauniešu domes struktūrvienība
2) Katrā pagastā savu jauniešu telpu, kas domāta tikai viņiem (Kopstrādes telpas, Sadarbības projekti)
3) Veloceliņi un autobusu pieturvietas- Mobilitāte (Teritorijas sakārtošana un Tūrisma aktivitātes
4) Jauniešu diskusiju festivāla iekustināšana (Sabiedrisko aktivitāšu dažādošana)
5) Ēka jauniešiem (Kopstrādes telpas)
6) Ēnu dienu organizēšana – Iedvesma no pieaugušajiem (Jauniešu iniciatīva)

Mērķi Sabiedrības aktivizēšanai:

1) Aktīvu kopienu atbalsts- Tīklošanās (Viedo Ciemu iniciatīvas)
2) Kopienu stratēģijas plāns (Jauniešu iniciatīvas, Teritorijas sakārtošana)
3) Pieredzes apmaiņa – Labā prakse (Sadarbības projekti)
4) Jaunu tradīciju veidošana dažādām paaudzēm
5) Līderu apmācības darbam ar jaunatni (Kopstrādes telpas un Jauniešu iniciatīvas)

Izmantojamās Stiprās puses:
Lielie kolektīvi un uzņēmumi, kas var atbalstīt jauniešus
Ir jau labas vietas, ko izmantot pasākumiem
Ulbrokas Pērle
Līgo parks
Projektu idejas:
Jauniešu telpas izveide
Koprades telpa
Jauniešu telpa katrā pagastā
Superzaļš projekts Kākciemā
Peldvietu uzlabošana Saulriešu karjerā un Ulbrokas ezerā
Veloceliņš no Saulriešiem uz Ulbroku
Sporta vieta katrā ciemā
Transports
Informācijas pieejamības risinājumi
Apgaismojums gājēju iespējām
Saliedēšanās pasākumi biedrībām
Viedais Ciems
Visu Biedrību sapazīšanās pasākums (Visiem, arī asamblejām)
Jaunu parku izbūve veselīgai atpūtai
Mūžizglītības projekts
Jauniešu diskusiju festivāls
Pārtikas skapji (Leduskapis)
Motivācijas gūšanas festivāls

Citas idejas:
Ideju laboratorija- Kā redz pasauli
Nepieciešama projektu rakstīšanas apmācības

Doles Sala 21.04.2023. Jaunieši un NVO

Apkopojums

Kopīgi novērojumi

Iedzīvotāji ir diezgan neapmierināti ar Pašvaldības un iedzīvotāju sadarbību. Pašvaldība neveido dialogu ar cilvēkiem, līdz ar ko vairākas no iedzīvotāju aktualizētajām jomām, ir saistīta tieši ar sadarbību un spēju konstruktīvam dialogam.

Līdz ar ko, viens no ieteikumiem ir daļu lēmumu nodot vietējiem iedzīvotājiem, kas liek izdarīt secinājumu par nepieciešamību veidot iedzīvotāju padomes.

Aktuāls ir arī jautājums par LMV un Latvenergo iesaisti attīstības jautājumu risināšanā.

Mērķi jauniešu aktivitātes stiprināšanai:

1) Novadā ir jāveido Koprades telpa jauniešiem.
2) Jauniešu iesaiste Dabas mantojuma apzināšana, kas varētu būt kā atbalsts Daugavas muzejam. Rīgava ir jāatbalsta un parciņš pirms tā.
3) Atvērt Valsts un Pašvaldības objektus sabiedrībai.
4) Jāierobežo ceļi motorlaivām.
5) Krietni jāuzlabo meža apsaimniekošana.
6) Jāsavieno velo celiņi. Lai var savienot Rīgu, Salaspili, Ogri un Ikšķili. Veloceliņš pāri HES
7) Lebjavas upītes revitalizācija.
8) Jādomā par aktivitātēm ne tikai bērniem, bet tieši jauniešiem (kaut vai subsidētās sporta nodarbības) Arī sporta infrastruktūra kā tāda.
9) Svarīgi attīstīt aktīvās atpūtas iespējas, piemēram supošana.
10) Dabas parka sakārtošana, lai ir iespēja pavadīt laiku gan vietējiem, gan kaimiņiem.
11) Domāt, ko un kā darīt ar Mājdzīvniekiem.
12) Dabas taku izveides iespējas.
13) Viedais ciems.
14) Aktualizēt Zivsaimniecības nozīmību.
15) Veidot ģimenēm un jauniešiem draudzīgu vidi, kurā attīstīt savu potenciālu.
16) Iespēja izbaudīt Pierīgas Lauku šarmu- Dzīvošana kā izvēle, nevis kā alternatīva Rīgai.
17) Lepošanās ar vietu, kur ir sasaiste ar “Zaļo” pilsētu.
18) Nav vietas un vides, kur rīkot pasākumus pēc darba laika.
19) Konkrētas vajadzība- Trenažieri, Izglītība, Atbalsta instrumenti, Vide, kas rosina, Jauniešu centrs, Brīvā laika pavadīšanas, Mobilitiāte.
20) Mājokļi un Jauniešu mobilitāte.
21) Doles sala kā atpazīstama kultūrvieta.
22) Kopienu attīstība.
23) Salaspils pārveide no Guļamrajona par Pilsētu.
24) Jaunajos rajonos “ieviest” dzīvību. Ne tikai saceltas mājas (bērnu laukumiņus) Saskaņot rīcības ar esošo realitāti.

Secinājumi un ierosinājumi

- Esošās grupas vērš uzmanību uz Pašvaldības un "Lielajām" attīstības problēmām, tomēr šie ir pašvaldību jautājumi, ko ar vietējām iniciatīvām grūti būs īstenojami, kā rezultātā jāveic milzīgs darbs Novada teritorijas ciemos, lai vai nu identificētu kopienas vai arī veiktu skaidrojošo darbu par kopienu iespējām ar iniciatīvas projektiem uzlabot savu apdzīvoto vietu.
- Iedzīvotājiem ir vīzija par Salaspils novadu, kur Salaspils attīstās kā Pilsēta ar savu kultūras un pilsētvides identitāti (ne guļam rajons), bet apkārtējās vietas attīstās cita starpā kā rekreācijas vietas iedzīvotājiem, kaimiņiem un arī nelielā apjomā viesiem no citurienes.
- Salaspils novadā izteikta problēma, ka tieši jauniešiem nav īsti ko darīt- neveidojas domubiedru grupas vai arī biedrošanās kultūra, kas nav saistīta ar amatiermākslu vai organizēto sportu, kā rezultātā nepieciešamība pēc Jauniešu organizējošu un sadarbību veicinošu pasākumu ieviešanu novados ir akūta.
- Apdzīvotu vietu "Dzīvīguma" ieviešana ir akūta.
- "Jauniešu aktivitāte" ir ieviešama, tomēr ne pirmajā gadā. Nepieciešams darbs ar sabiedrību (Jauniešiem), lai skaidrotu šādas aktivitātes jēgu un iespējas pagastā pirms tam.

Ropažu Kultūras centrs 29.04.2023. Ropažu novada iedzīvotāji

Apkopojums

Lielākie izaicinājumi

1) Iedzīvotāju aktivitāte:
- *Neziņa par aktuālo*
- *Neticība pārmaiņām, cer, ka kāds izdarīs savā vietā*
- *Maz dzīvības ciemos*
- *Jāmēģina aktivizēt iedzīvotājus*

2) Infrastruktūra:
- *Gājēju celiņi, Stadions*
- *Pieturas bērniem*
- *Lapenes ierīkošana*
- *Ceļazīmes*
- *Apzaļumošana*

3) Pakalpojumi:
- *Tūrisma pakalpojumi*
- *Dažādu pakalpojumu pieejamība*
- *Mājoklis*

4) Zināšanas par projektu izstrādi

5) Telpas:
- *Individuāliem pasākumiem*
- *Uzņēmējdarbībai*

6) Mobilitāte:
- *Gājēju celiņi*
- *Ziedu ielas sakārtošana*
- *Veloceliņi*

- *Ciemu savienojamība*
- *Sabiedriskais transports*
- *Savienojums ar pilsētu*

Uzņēmējdarbības attīstība

Mērķi:
10 jaunu uzņēmumu izveide
10 atbalstīti uzņēmumi
Izveidotas darba vietas un norīkotas apmācības
Jānodrošina specializācija atbilstoši teritorijai
Unikāli produkti ciematiem
Enkura uzņēmumu izveidošana
Atjaunojamā elektroenerģija
Īpaši tūrisms: Attīstīt vecos un atbalstīt jaunos, Starptautiskā sadarbība, Mārketinga atbalsts, Ēdināšanas uzņēmumi, Pop Up pasākumi, Dabas resursu izmantošana- Meži un ūdeņi
Horizontāli atbalstīt jauniešus un darbinieku piesaisti
Jauniešu iniciatīva- Prasmju attīstība ar brīvprātīgā darbu pie uzņēmēja.

Kopstrādes telpas

Nepieciešams telpas ar noslogojumu 24 stundas

- *Jauniešu centram*
- *Meistarklasēm*
- *Sporta nodarbībām*
- *Semināriem*
- *Pieredzes apmaiņai (Ēst gatavot, Ādas apstrāde)*
- *Tehnoloģiskais nodrošinājums (Printeris, Skeneris, Laminēšana)*
- *Nozares speciālistu tikšanās*
- *Starp paaudžu zināšanu nodošana (Seniori Junioriem)*
- *Mākslas studijas*
- *Radošās nodarbības bērniem*
- *Deju kursi*

Tas varētu būt divos stāvos, moduļu mājas, pasīvā ēka, Gudrā māja (katrā ciemā vajag vienu – savu).

Dabas un kultūras objekti

Radīt katrā ciemā savu identitāti
Apzināt katra ciema spilgtākās personības (labie piemēri, Jauniešu, Seniori)
Radīt un izcelt jaunus apskates objektus (sadarbība Ar LVM un RM)
Piesaistīt studentu konkrētu objektu un vietu attīstībai
Putnu vērošana, Vimbu svētki
Svētki ar lokālu uzsvaru
Garo maršrutu izveide kājām, velo, nūjotāji un suņi
Biotopi un apzināšana
Aktivizēt ūdeņu uzraudzību. Vides problēmu pacelšanu, Lielo Juglu, Visu šķēršļu likvidēšana, caurteku pārbūve
Vietējā komposta menedžments. Atkritumu tvertnes zem zemes
Velo novietnes
Transporta koplietošana

Ciemu infrastruktūras attīstība

Gājēju celiņu izveide un attīstība
Veloceliņi un savienojumi starp ciemiem
Drošības uzlabošana uz ceļiem un ciemos
Apgaismojums sabiedriskajās vietās
Publiskās infrastruktūras attīstība
Sporta laukumi, stadioni visām vecuma grupām
Bērnu rotaļu laukumi
Kopā sanākšanas vietas ārtelpā
Ugunskura vietas un citi
Dzeramā ūdens brīvkrāni
Atpūtas vietas pie ūdens- labiekārtošana un izveide
Jauniešu iniciatīvas par zināšanu apguvi (līderība, projektu vadīšana, piedzīvojums, iedvesma)

Ropažu bibliotēka 25.04.2023. Uzņēmēji

Apkopojums

Pasākumā tika pārstāvēts - mājražotāji, tūrisma mītnes, viesu nami, metālapstrāde, Uzņēmēju biedrība

Ierosinājumi no dalībniekiem, ko vajadzētu ņemt vērā, izstrādājot stratēģiju

- *Dalībnieki uzskata, ka atbalsts paredzams gan ražošanai, gan pakalpojumu attīstībai.*
- *Dažādiem uzņēmējdarbības virzieniem varētu diferencēt gan atbalsta apjomu gan citus atbalsta sniegšanas aspektus.*
- *No ražošanas vajadzētu atbalstīt amatniecību, pārtikas ražošanu, rotas, koks utml.*
- *Pakalpojumi- dažādi, bet lielāks uzsvars varētu būt uz izglītojošu pakalpojumu attīstību.*
- *Svarīga būtu ēdināšana kā pakalpojums.*
- *Slikti ir ar pakalpojumiem arī mazajās apdzīvotās vietās.*
- *Niša, kas jau darbojas ir pasākumu organizācija (kā piemērs ir trases), bet ir arī citi pasākumu veidi, ko īstenot novadā.*
- *Jāmēģina meklēt digitālie risinājumi, ko varētu stimulēt caur vērtēšanas kritērijiem.*
- *Domāt par maksimālo pievienoto vērtību, kas varētu atspoguļoties preču un pakalpojumu eksportspējā, kur eksports ir arī pakalpojumi (ieskaitot tūrismu).*
- *Vajag domāt par dažādām aplikācijām.*
- *Aktuālas ir ārstu prakses- ir grūti atrast speciālistus.*
- *Varētu veidot kādus iepazīšanās pasākumus - meklēt tos resursus, kas novadā ir un kā viņus iesaistīt novada dzīvē.*
- *Ulbrokā nav sporta aktivitāšu vietas.*
- *Padomāt, ka arī sports var būt kā bizness.*
- *Atbalstāma ir ideja par Sociālās uzņēmējdarbības attīstību novadā.*
- *Ropažos atbalsta sadarbības projektu izstrādi.*

Salaspils bibliotēka 25.04.2023. Uzņēmēji

Apkopojums

Ierosinājumi no dalībniekiem, ko vajadzētu ņemt vērā, izstrādājot stratēģiju

- *Sadarbības projekti netiek uzskatīti par efektīviem, pastāv skepse par Vietējo ražojumu popularizēšanu un virzību tirgū.*
- *Sadarbība Salaspils novadā ir maz ticama- fokusējoties uz kooperāciju. Citiem ražotājiem ir slikta kvalitāte.*
- *Svarīgi būtu iemācīties vienam otru atbalstīt.*
- *Novadā problēmas ir ar kultūras bezmaksas pasākumiem- privātie nevar ar to pelnīt.*
- *Netiek iesaistīti mājražotāji novada rīkotajos pasākumos- netiek uzaicināti.*
- *Pašvaldība neredz uzņēmējus un arī citi līdz ar to- uzņēmēji pazūd.*
- *Ekonomiskās saites ir ar Ogri, Ikšķili, bet mazāk ar Ropažiem- tā būtu iespēja.*
- *Potenciāls ir veikalā "Magone", kurā varētu veidot noietu.*
- *Jāievieš tīklošanās prakses, sociālie tīkli, sinerģiju veidošana.*
- *Svarīgi veidot informatīvos pasākumus – varētu veidot arī vietējo zīmolu.*
- *Partnerība var uzņemties uzņēmēju info apkopošanas pasākumus. Arī pakalpojumus.*
- *Salaspils novadā vajag savu "Garozu" (šeit domāta Ropažu novada uzņēmēju pasākums "garoza").*
- *Nākamajā plānošanas periodā vairāk jāatbalsta mazie uzņēmēji.*
- *Potenciāli atbalstīt esošus uzņēmējus, bet jaunus tikai caur Lauku biļeti.*
- *Ražošanas attīstībai novadā problēmas ir ar darba spēku un arī vietām.*
- *Līdz ar to potenciāli attīstāmie ir pakalpojumi.*
- *Prioritāri atbalstāmi ir rekreācijas un ar tūrismu saistītie.*
- *Jāmazina ir guļamrajona efekts.*
- *Vairāk mobilos pakalpojumus.*
- *Jārūpējas par "baltajiem" plankumiem - vietām, kur nav projekti, nav pakalpojumu.*
- *Jāveicina arī Zaļā domāšana- saules paneļi. Arī digitalizācija kā iespēja.*
- *Energoefektivitāte nevar būt kā mērķis.*
- *Darba spēka kvalifikāciju vajadzētu celt caur citiem fondiem.*
- *Ilgtspējai vajadzētu akcentēt tieši vietējo resursu ilgtspējīgai attīstībai, lai nav tā, ka ved uz šejieni citus resursus un tad no tā ražo kaut ko.*
- *Daudz jāiegulda mārketingā - veidot imidžu, ka te ir novads, kur var nopirkt/izbaudīt "to un to".*
- *Sociālos uzņēmējus varētu atļaut kā jaunus tieši Salaspils pilsētā.*

Vangažu kultūras nams 26.04.2023. Iedzīvotāju padome

Apkopojums

Ierosinājumi no dalībniekiem, ko vajadzētu ņemt vērā, izstrādājot stratēģiju

- *Pilsētniekiem ir sava vīzija par Vangažu ezera sakārtošanu, lai to varētu izmantot rekreatīviem nolūkiem. Vēlas veidot dabas taku.*

- *Svarīga ir vide un infrastruktūra tās izmantošanai.*
- *Aktuāls ir jautājums ir ko darīt ar strautu pļavām.*
- *Pilsētā ir aktīva uzņēmējdarbība, bet svarīgi palielināt pakalpojumu skaitu.*
- *Ražošana būtu organizējama ārpus pilsētas robežās. Līdz šim arī nav.*
- *Vēlas Vangažus veidot kā pašpietiekamu pilsētu, kur cilvēki no apkārtnes brauc saņemt dažādus pakalpojumus. Pieejama ar transportu.*
- *Problēmu ir ar telpām. Kaut kas ir darāms kopmītņu telpās, bet lielākais potenciāls ir tirgus ēka.*
- *Ja sakārtotu tirgus ēku, tur būtu daudz pakalpojumu izveides iespēju.*
- *Plānojas sporta infrastruktūra, tāpēc komercsporta zāli nevajadzētu veidot.*
- *Šobrīd risinās jautājums ar zemes īpašniekiem- sadalīti īpašumi.*
- *Vajadzētu likvidēt guļamrajona efektu, nav, piemēram, beķerejas.*
- *Šobrīd notiek metu konkurss Centra parkam- mēģina saprast, ko tur īsti darīt.*
- *Svarīga ir arī iekšpagalmu sakārtošana.*
- *No sabiedriskajām organizācijām aktīva bez iedzīvotāju padomes ir arī pensionāru padome.*
- *Ir krievu biedrība. Krievi nodarbojas ar sportu un savā folkloras kopā.*
- *Lai arī aktīvs sports, nav tieši meitenēm iesēju sportot – attīstīti vīrišķīgi sporta veidi.*
- *Nav skaistumkopšanas pakalpojumu.*
- *Ar amatniecības attīstību būs problēmas- potenciāls būtu riteņu labošanas pakalpojumam.*
- *Jaunieši ir- darbojas caur dienas centru. Nepieciešams paplašināt redzesloku. To var darīt ar viedu stāstu stāstīšanu.*
- *Svarīgi veidot jauniešiem pašapziņu- karjeras izvēles ziņā.*
- *Varētu organizēt arī izzinošas ekskursijas.*

Ulbrokas dienas centrs 27.04.2023. Ropažu Pašvaldības darbinieki

Apkopojums

Darba grupā piedalījās pašvaldības darbinieki, kas atbild par Kultūru, Sportu, Teritorijas plānošanu, Tūrismu un Uzņēmējdarbību.

Ierosinājumi no dalībniekiem, ko vajadzētu ņemt vērā, izstrādājot stratēģiju

- *Daudzas lietas novadā dara pašvaldība - ir atbalsta instrumenti, kas atbalsta iedzīvotāju iniciatīvas.*
- *Iedzīvotāju iniciatīvas nav vienmērīgi pārklātas. Tur kur nav iniciatīvas, tur visu paveic pašvaldības.*
- *Novadā, īpaši Garkalnes pusē, ir privātie bērnu dārzi.*
- *Pieaugušie iet uz multifunkcionālo centru.*
- *Sporta aktivitāte ir un to atbalsta Sabiedrība ar Dvēseli.*
- *Garkalnē ir basketbola klubs.*
- *Infrastruktūra nav pietiekama.*
- *Daudzi projekti ir vienreizēji- izdara, bet cita aktivitāte neturpinās.*
- *Pārsvarā cilvēki interesējas par infrastruktūru. Ir arī bijis grāmatu skapis.*
- *Uzņēmēji nodarbojas ar Filantropiju.*
- *Jau esošas organizācijas īsteno projektus.*
- *Tūrisma uzņēmēji grib strādāt atsevišķi un individuāli.*
- *Pieprasījums ir pēc atpūtas vietām tūrisma darbinieku maršrutos.*

- *Upju krasti būtu labiekārtojami.*
- *Norādes vajadzētu, arī stilizētas.*
- *Svarīgi ir info stendi- digitālie stendi.*
- *Veikparku vajag.*
- *Jāveido ir decentralizēta kultūras infrastruktūras piedāvāšana.*
- *Paaugstinātu atbalsta intensitāti varētu piešķirt sab. Labuma projektiem, kur pašvaldība atzīst, ka tas saskan ar novada attīstības plānu vai jomas attīstības koncepciju.*
- *Prioritāri būtu arī ar kultūru saistītie projekti- lokālās kultūras kopienas.*
- *Varētu organizēt ciematu sasaukšanos.*
- *Veidot ilgstošas tradīcijas.*
- *Cilvēkiem no ciemiem kā labā prakse- popularizējama.*
- *Interesē kā sniegt tūrisma uzņēmumiem jaunas pieredzes - tīklošanos paredzēt sadarbības projektā.*
- *Jauniešu iniciatīvās vajadzētu mentoru programmas.*
- *Mācību uzņēmumu attīstība - mācību programmu izstrāde.*
- *Var veidot arī vērtīgus video materiālus.*
- *Sporta treniņnometnes - neformālie pasākumi.*

Salaspils novada dome 27.04.2023. Pašvaldības darbinieki

Apkopojums

Darba grupā piedalījās gan attīstības daļa, izglītības, sporta, kultūras un tūrisma speciālisti.

Ierosinājumi no dalībniekiem, ko vajadzētu ņemt vērā, izstrādājot stratēģiju

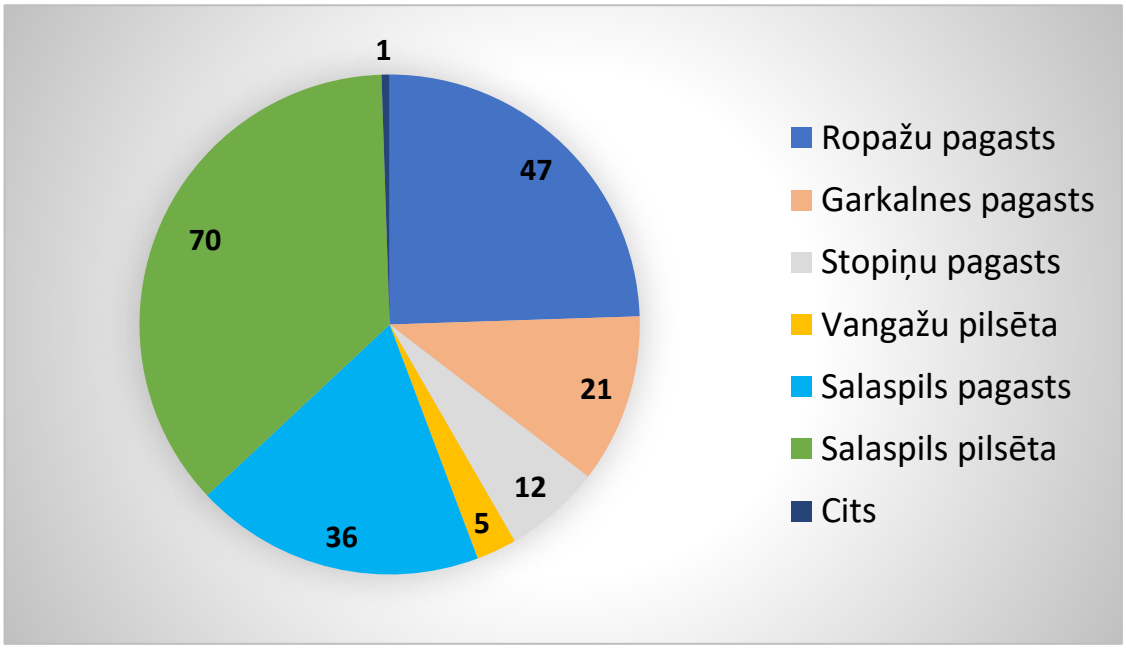
- *Salaspils pilsētā ir aktīvas NVO, ko apliecina fakts, ka NVO projektu konkursā piedalās 9 organizācijas.*
- *Organizācijas darbojas sekojošās jomās: sports, aktīva atpūta un tūrisms.*
- *Aktīvi ir arī cilvēki ar ģimenēm. Ir arī māmiņu skolas.*
- *Aktīvi tiek īstenoti Kultūras projekti, piemēram Daugavas muzejā.*
- *Aktīva ir arī Doles salas kopiena.*
- *Citās vietās maz dzirdēts par aktivitāti.*
- *Jaunienācēji aktīvi vēlas iepazīt apkārtni - pastaigas ar izziņas elementiem.*
- *Svarīga ir identitātes veidošana un apzināšanās.*
- *Būtu vērtīgs digitālais ceļvedis.*
- *Tūrisma uzņēmējdarbība ir kūtra- negrib iesaistīties kopīgos pasākumos.*
- *Trūkst vietas sportam: velo, triatlonam, veloceliņi, velo trases.*
- *Vajadzētu uzlabot sporta laukumus.*
- *Maz vietas kultūras norisēm - īpaši ārējā vidē, vajadzētu vismaz estrādes.*
- *Ir grupas, kas pašas kaut ko grib organizēt, bet tas kaut kā izplēn.*
- *Varētu būt lapenes.*
- *Tiek izteikta frāze, ka darbs ar jaunatni ir bezcerīgs.*
- *Citi saka, ka nav gan bezcerīgs. Ir iniciatīvas, ko kopā ar jauniešiem veido privātie. Biedrība "Mellene" kaut ko dara ar jaunatni iesaistošu.*
- *Plāno labiekārtot pilsētas administratīvo centru.*
- *Plāno attīstīti ūdens torni.*
- *Plāno atjaunot k/n Enerģētiķi.*

- *Tūrisma uzņēmējiem mārketingu nevajagot, jo reklāma ejot no mutes mutē.*
- *Vajagot attīstīt Daugavas piekrasti - izveidot tūrisma pakalpojumus, piemēram veikbordu.*
- *Jāattīsta Tūrisma uzņēmējdarbība arī pilsētā - ēdināšana un naktsmītnes, viesmīlība.*
- *Varētu attīstīt visādas meistarklases.*
- *Kā svarīgu projektu varētu īstenot Knuta Skujenieka sienu.*
- *Velo infrastruktūra savienojamībai ar pagastu.*
- *Apdzīvotās vietās vajag lokālus risinājumus infrastruktūrai, kas veicina cilvēku kopdarbus - estrādes.*
- *Vajag uzmanību pievērst piemēram Aconei- tur jāstiprina kopiena.*
- *Tirgu arī varētu sakārtot, ja jau ir tāda iespēja, kas varētu veicināt arī pārtikas ražošanu un amatniecību.*

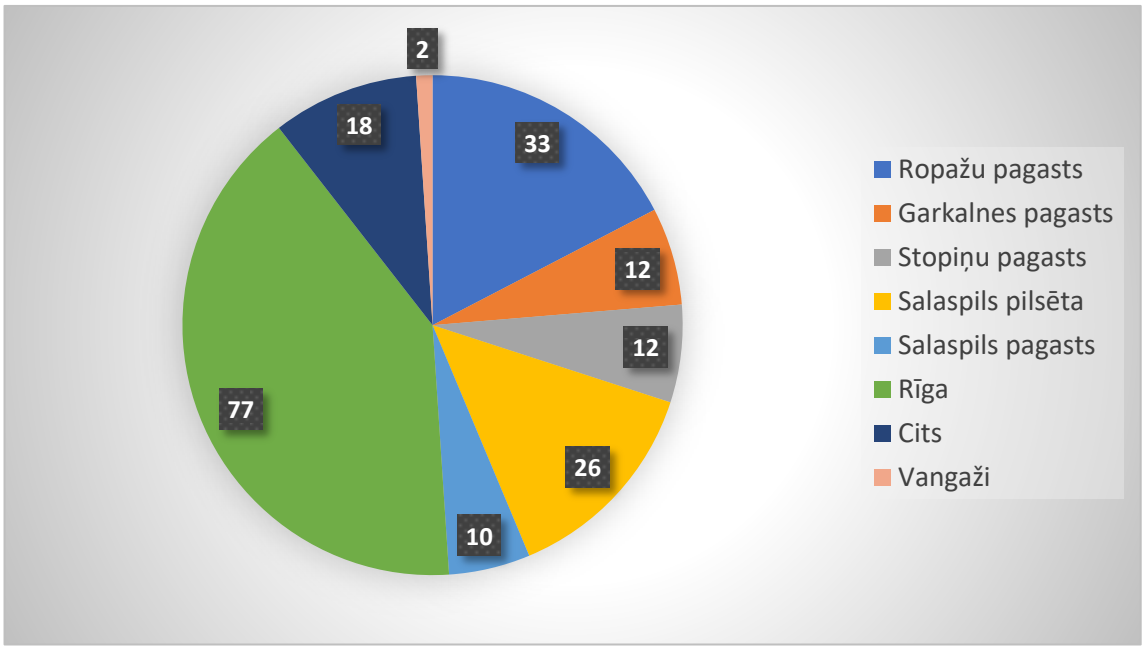
P4 SVVA Stratēģijas izstrādes procesa apraksts. Aptaujas rezultātu apkopojums.

Ropažu un Salaspils novadu iedzīvotāju aptauja (192 respondenti)

Dzīves vieta

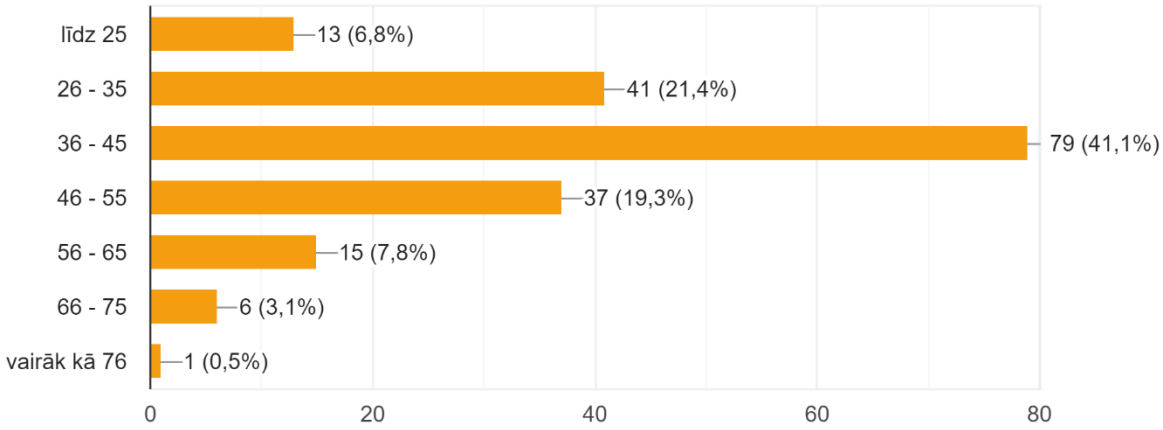

Darba vietas atrašanās vieta

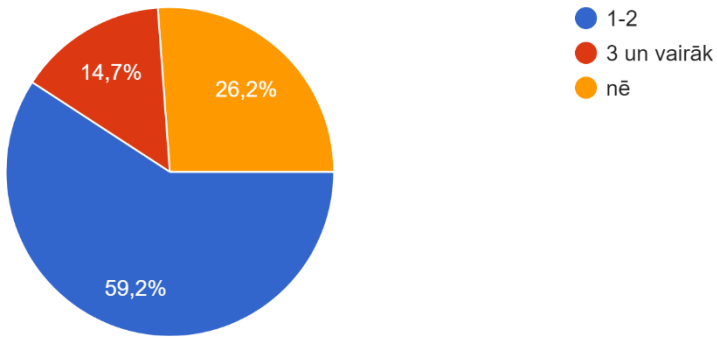
Tavs vecums

192 atbildes

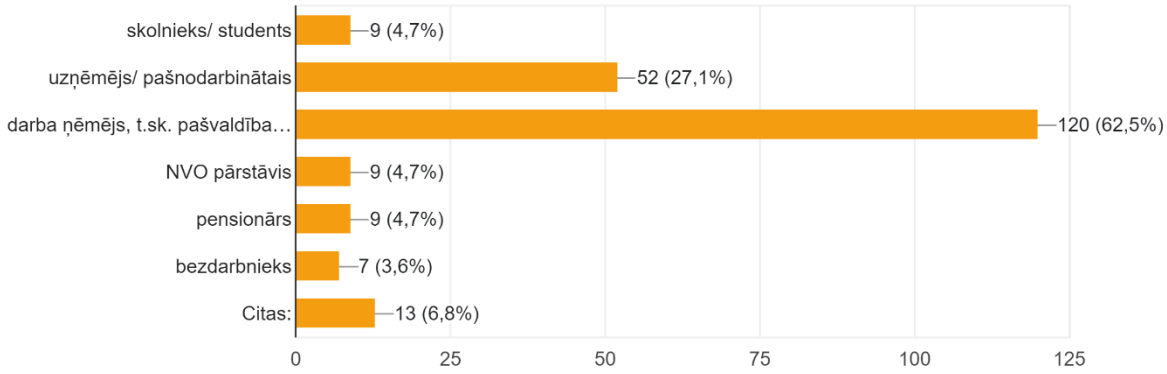
Vai Tavā ģimenē aug bērni/jaunieši līdz 18 gadu vecumam?

191 atbilde

Tava nodarbošanās?

192 atbildes

Esošās situācijas novērtējums - SVID

GARKALNES PAG.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Daba (ezeri, meži, zaļo vārnu josla, Baltezers, pastaigu taka, upes). Pašdarbības kolektīvu aktivitātes (tautas dejas, koris). Kultūras pasākumi kultūras namā. Bezmaksas vingrošanas nodarbības. Bezmaksas ēdināšana skolā. Jauna skola Upesciemā. Labs komunālserviss.	Infrastruktūra. Sabiedriskā transporta trūkums. Ceļu stāvoklis. Telpu trūkums uzņēmējiem. Trūkst āra vingrošanas iespējas. Nav centralizētā kanalizācija. "Blata" sistēma. Maz darba vietu. Velo celiņš uz bruģa. Interneta ātrums. Trūkst darba vietas.

IESPĒJAS	DRAUDI
Jāattīsta brīvā laika pavadīšanas iespējas. Jāattīsta uzņēmējdarbība. Jāaktivizē vietējā kopiena. Jāuzlabo infrastruktūra. Jauniešu iniciatīvu atbalstīšana. Ielu apgaismojums uz sensoriem un ielu klājumi mazajām ielām. Vides pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Peldvietu izveidošana. Sabiedrisko ēku rekonstrukcija. Pieredzes braucieni ārpus LV uz vietējam kopienām kā stiprināt kopienu darbu.	Darba vietu trūkums. Iedzīvotāju aizplūšana no laukiem uz pilsētām. Darba spēka trūkums. Ceļu stāvokļa pasliktināšanās. Klimata pārmaiņu radītie draudi. Neskaidra un neprognozējama nodokļu politika nākotnē. Augsta inflācija, t.sk. energoresursu cenu kāpums un maksātspējas samazināšanās. Nedroša ģeopolitiskā situācija. Korupcija un bezdarbība novada pārvaldē. Ļauj veidot uzbērumus applūstošajās teritorijās priekš apbūves - tas noved pie tā, ka applūst teritorijas, kur jau ir apbūve un pirms tam neapplūda. Vispārējās izglītības kvalitātes pasliktināšanās, veselības aprūpes sistēmas nepilnības.

Konkrētas projektu idejas:

Amatnieku māja.
Gājēju tilts pār Juglu no Sunīšu ciema veikparka puses uz Upesciemu vai gājēju velosipēdu ceļš gar šosejas posmu Briezes-Upesciems Ziedu iela.
Sensorais ielu apgaismojums.
Sporta komplekss- baseins, trenažieru zāle, skaistumkopšanas salons.
Centr.kanalizācijas izbūve pagasta ciemos.
Baseins Garkalnes pagastā.
Āra sporta infrastruktūra jauniešiem.
Jauniešu māja.

Vajadzības:

Ar sabiedrisko transportu savienot visu Ropažu novada pagastu galvenos ciemus.
Telpas jaunajiem uzņēmējiem.
Vienotu apbūves arhitektonisko (kā minimums fasādes, jumtu un žogu krāsu toņu noteikšana) noteikumu izstrāde, lai ciematu apbūve veidojas vienotā vizuālajā ansamblī, tādējādi ilgtermiņā veidosies pievienotā vērtība ciematam un piesaistīs lielākus nodokļu ieņēmumus novadam.
Pagasta centra attīstība - Garklanes vai Upesciema.
Aktivizēt ciemu iedzīvotāju iesaisti prioritāšu noteikšanā. Vairāk dalīties ar datiem - būt atklātākiem, kādās proporcijās un no kurām teritorijām veidojas novada ieņēmumi, kā arī kā tie tiek tērēti.

Esošās situācijas novērtējums - SVID anketu rezultāti

ROPAŽU PAG.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Miers un klusums. Pašdarbības kolektīvi, pieaugušo pulciņi. Kultūras pasākumi Ropažu centrā (Līgo, Mantojuma dienas, Lieldienas). Dabas vērtības (ezeri, meži, pilskalns, Ropažu parks, Nāgelmuižas dižozols, Kangaru dabastaka, Silezers, Silakroga priežu mežs, Lielie kangari). Ģimenei draudzīga vide. Vēsture, Lantes muiža. Tenisa korti. Zaķumuizas pastaigas takas un slēpošanas trase. Ropažu baznīca, skatu tornis. Ropažu kultūras centrs. Rīgas tuvums. Ērgļu dz.ceļa līnija. Riteņbraucēju, slēpotāju trase. Stadions Ropažos. Lielā jugla ar atpūtas, tūrisma un sporta iespējām. Kākciems viedais ciems. Ropažu mantojuma dienas. Atbalstoši darba devēji, mājīgas iestādes, aktīvi, pozitīvi kolēģi! Uzņēmumi "Yes we can", "Peruza". Infrastruktūra, skolas pieejamība. Pašvaldības organizētais gleznošanas pulciņš. Moderna skolas ēka.	Estrāde, kuru nojauca un neatjauno. Ceļi. Infrastruktūra (bankomāts, telpu pieejamība uzņēmējdarbības attīstīšanai/veidošanai). Izklaižu vietu trūkums. Maz veikalu, maz kino/koncertu, nav iespējas lielākiem jauniešiem saturīgi atpūsties/darboties aukstajos periodos. Sabiedriskais transports. Atbalsta trūkums vietējiem. pārdevējiem/ražotājiem/pakalpojumu sniedzējiem #depo ir lētāk. Kopstrādes telpu trūkums. Būvvaldes darbības, attieksmes un komunikācijas sliktā slava. Maz darba vietu. Korupcija un neprofesionālitāte pašvaldības pārvaldē. Rīgas mežu darbība mežu izciršanā. Mežu postīšana ar kvadracikliem, džipiem un motocikliem. Ropažu pagasta pārvaldnieks. Uzņēmumi, kas nedomā par darbinieku labklājību un sociālām garantijām. Nav dzīvojamo dzīvokļu māju, kas piesaistītu arī jaunas ģimenes, tādējādi veicinot jaunas iespējas, konkurētspēju pagastà kopumā. Ierobežotas iespējas bērniem un jauniešiem kvalitatīviem un daudzveidīgiem sporta, deju, mūzikas pulciņiem un prof. izglītībai. Ierobežots atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai vai

Laba sporta infrastruktūra. Kompaktums, viss ļoti tuvu, ērti bērniem. Jauktais koris "Ropaži", Ropažu Mūzikas un Mākslas skola. Vēja ligzda, Rasas. Cilvēki un vide. Izbūvēti velo celiņi, jaunā skola. Folkloras kopa Oglīte. Pakalpojumu pieejamība. Ar iespēju novietot automašīnu. Ar lielas brīvās teritorijas esamību. Zaķumuižas zaķu krogs par garšīgām un lielām porcijām. Fizisko aktivitāšu pieejamība un attīstības iespējas. Daba un ekosistēma. Labas aktīvas atpūtas iespējas. Droša vide, klusums. Sabiedriskās aktivitātes. Cilvēkiem, dabu- Silezers, Lielā Jugla, riteņbraukšana. Priežu meži, ezers, upe, svaigs gaiss. Mežs, daba, Zaķumuižas skola, bērnudārzs, pašdarbnieku kolektīvi, Zaķumuižas bibliotēka.	modernizācijai mazajiem komersantiem. Laika periods no idejas līdz rezultātam. Ropažu tirdziņš ļoti nepraktisks + ļoti tālu jābrauc uz DEPO, gribētos kādu nedaudz tuvāk. Ražošanas telpu trūkums. Iedzīvotāju atrautība no deputātiem. Pag. nepiedāvā dažādas ES projektu vai atbalstu. Nav lielveikala. Saimnieki pa ietvēm starp mājām pastaigā savus suņu. Trūkst kvalitatīvu pakalpojumu sniedzēju, frizētava, kosmetologs. Maz cilvēku. Nesakopts, piemēslots apvidus. Pamestas ēkas blakus dzīvojamām ēkām. Slikts ceļa segums. Infrastruktūra nav sakārtota un pārdomāts ilgtermiņa ilgtspējīgs ar cilvēkiem un vidi saskaņots redzējums. Pietrūkst pasta pieejamība, jātērē laiks ceļā 1.5 - 2 stundas, ja brauc ar sabiedrisko transportu. Pietrūkst veloceliņš no Silakroga uz Zaķumuižu, Silakrogā nav normāla ietve visas Meža ielas garumā, bērniem kāda atrakciju taka.

IESPĒJAS	DRAUDI
Jāsakārto ceļi. Uzņēmējdarbība. Jāaktivizē vietējā kopiena. Izglītības kvalitāte. Sabiedrisko ēku rekonstrukcija. Infrastruktūras uzlabošana. Vides pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Jauniešu iniciatīvu atbalstīšana. Brīvā laika pavadīšanas iespējas. Jāveido koprades telpas. Automazgātava, DUS, veikali kā maxima vai mini rimi, nevis vietējie mazie veikaliņi Ropažos. Sociālā uzņēmējdarbība, lai dotu iespēju tiem, kuri atrodas "vis zemākajā punktā". Novada uzņēmēju iepazīšana. Tūrisma takas, dabas takas. Veicināt iespēju iegādāties produktus tieši no vietējiem lauksaimniekiem un mājražotājiem (tirdziņi, kāda saziņas platforma u.tml.). Bioekonomikas attīstība reģionā (tai skaitā zaļās infrastruktūras, pilsētas lauksaimniecības, atkritumu samazināšanas un efektīvās izmantošanas, enerģētikas	Ceļu stāvokļa pasliktināšanās. Neskaidra un neprognozējama nodokļu politika nākotnē. Augsta inflācija, t.sk. energoresursu cenu kāpums un maksātspējas samazināšanās. Darba vietu trūkums. Nedroša ģeopolitiskā situācija. Klimata pārmaiņu radītie draudi. Ceļu stāvokļa pasliktināšanās. Iedzīvotāju aizplūšana no laukiem uz pilsētām.

procesu optimizēšanas un uzlabošanas, ēku siltināšanas u.c. pasākumiem zaļā kursa virzienā). Attīstīt lauku vidi izveidojot komūnas un dodot iespēju jauniešiem (u.c. interesentiem) attīstīt biznesa idejas. Tumšupes kopienas aktivizēšana. Kopienu aktivizēšana. Uzņēmumu popularizācija un pieejamība. Pašvaldības nedalīts atbalsts iedzīvotāju iniciatīvām. Vairāk piesaistīt Eiropas fondus. Eiropas fondu projekti.	

Konkrētas projektu idejas:

Koprades telpa/biroju telpa mazajiem uzņēmējiem.
Amatniecības centrs.
Jauniešu telpa Ropažu pagastā.
Ēka novada jauniešiem ar dažādām interesēm.
Izveidot īpašās darbnīcas cilvēkiem ar invaliditāti.
Izklaides vietas ģimenēm.
Ūdensapgādes sistēmas izveide/rekonstrukcija tālāk no pagasta centra, startapu inkubators, vietējo lauksaimnieku apzināšana un nodrošināt iespēju tiem tirgot produkciju normālās telpās un iedzīvotājiem iegādāties to.
Sabiedriska un aktīva vieta priekš mazuļiem un jaunajām māmiņām.
Velo celiņš no Silakroga uz Zaķumuižu.
Ieviest vienota dizaina gaumīgas norādes ar māju nosaukumiem.
Sabiedriskās telpas sakārtošanai Podkāju ciemā.
Atjaunot Ropažu estrādi vēsturiskajā Ropažu parkā.
Uzlabot drošību un pilsētvidi, radīt draudzīgākus apstākļus visām cilvēku grupām un interesēm.
Drošas un videi draudzīgas enerģijas ģenerēšanas jaudu attīstības veicināšana mājsaimniecībās un uzņēmumos.
Kākciema ūdens saimniecības un it sevišķi kanalizācijas sakārtošana.
Novada tradīciju un vēstures izpēti un saglabāšanu, nodošanu nākošām paaudzēm!
Skeitparks Ropažos.
Kangaru stacijas, kā kultūras pasākumu norises vietas attīstība. Svētdienas muzikālās brokastis
Baznīcas atjaunošana.
Ciematu savstarpējā mobilitāte.
Vairāk fizisko aktivitāšu vietas, sporta klubs vai baseins.
Veloceliņa izbūve.

Esošās situācijas novērtējums - SVID anketu rezultāti

STOPIŅU PAG.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Mini-zoo. Kultūras centrs “Ulbrokas pērle”. Tirdzniecības centri “SĀGA”, “IKEA”. Ulbrokas vidusskolas baseins. Līgo parks. Mājīga, zaļa vide. Enerģiski, darbīgi cilvēki, kā arī atsaucīgi pašvaldības iestāžu darbinieki. Kultūras centrs Pērle un pašvaldības organizētie kultūras pasākumi iedzīvotājiem. Ulbrokas Pērle, Ulbrokas ezera atpūtas/sporta zona, daudz mežu un iespēja daudziem pastaigu maršrutiem, laivošanas iespēja pa Juglu, atsaucīga pašvaldība.	Ceļu satiksmes risinājumi un sliktais ceļu stāvoklis tālāk no centra. Viss tiek koncentrēts tikai pagasta centrā. Informācijas trūkums mazajiem uzņēmējiem. Jākļūst videi draudzīgākiem. Pietrūkst telpu uzņēmējdarbības veikšanai. Maz sabiedriskā transporta iespējas ārpus Ulbrokas centra. Ļoti maz telpu birojam, veikaliņiem, darbnīcām, saloniem. Nesakārtota Sauriešu karjera apkārtne, vēl ir nepilnības infrastruktūrā - trūkst gājēju celiņu gar Ērgļu un Ogres šoseju.

IESPĒJAS	DRAUDI
Jāattīsta uzņēmējdarbība. Jāaktivizē vietējā kopiena. Infrastruktūras uzlabošana. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana. Jauniešu iniciatīvu atbalstīšana. Vides pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Ārējā finansējuma piesaiste. Brīvā laika pavadīšanas iespējas, izglītības pieejamība.	Ceļu stāvokļa pasliktināšanās. Neskaidra un neprognozējama nodokļu politika nākotnē. Augsta inflācija, t.sk. energoresursu cenu kāpums un maksātspējas samazināšanās, nedroša ģeopolitiskā situācija. Darba spēka trūkums.

Konkrētas projektu idejas:

Jauns sporta centrs ārpus Ulbrokas teritorijas.
Jāpaplašina Ulbrokas baseins, sporta komplekss.
Jāsakopj Sauriešu karjera teritorija, kā dabas parks.
Vēlētos izveidot pasākumu, kas ik gadu savestu kopā pašvaldības iestādes, uzņēmējus, biedrības, padomes, korus, ansambļus u.c. kolektīvus, organizācijas.
Tūrisma maršrutu attīstīšana.

Esošās situācijas novērtējums - SVID anketu rezultāti

VANGAŽI

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Ļoti attīstīta infrastruktūra (skola, pii, kultūras nams, transporta satiksme), dabas tuvums, pakalpojumu pieejamība. PII JANCIS, sakoptā pilsēta. Vangažu Kultūras nams. Sakārtotas ietves, bērnu laukumi, ērta infrastruktūra, pieejamas iestādes, daudz izklaides iespēju. Straujupīte un Vangažu ezers, Gaujas koks, alusdarītava Brālis, ņiprie dejotāji “Augšup”, ansamblis “Kaprīze” un citi kultūras nama kolektīvi, Mākslas un mūzikas skola un maestro Jurijs Kaspers.	Telpu trūkums. Pārāk mazs klientu loks, sadrumstalota sabiedrība. Trūkst nomas telpu. Informācijas apriti pilsētā par produktu, pakalpojumu u.t.t. Nav sporta kluba, nav baseina, bibliotēka atrodas otrajā stāvā.

IESPĒJAS	DRAUDI
Jāaktivizē vietējā kopiena. Sabiedrisko ēku rekonstrukcija. Infrastruktūras uzlabošana. Brīvā laika pavadīšanas iespējas. Uzņēmējdarbība. Izglītības kvalitāte. Jauniešu iniciatīvu atbalstīšana. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana. Sabiedrisko ēku rekonstrukcija. Vides pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Vangažu pilsētā vietējā kopiena ir izteikti mazaktīva un sadrumstalota, ar guļamrajona iezīmēm, grūti iedomāties, kas varētu likt iedzīvotājiem vairāk iesaistīties vietējos procesos. Veicināt vietējās kopienas izglītošanu projektu realizēšanā. Iespēju atpūsties gan bērniem gan pieaugušajiem. Finansējuma piesaiste vides atjaunošanai, sakārtošanai, stāvlaukumu ierīkošanai. Varbūt pašvaldība varētu sarīkot ideju konkursu "Vangažu pilsētas nagla", lai iedzīvotāji palīdz uzņēmējiem izgudrot šo	Darba spēka trūkums. Neskaidra un neprognozējama nodokļu politika nākotnē. Augsta inflācija, t.sk. Energoresursu cenu kāpums un maksātspējas samazināšanās. Nedroša ģeopolitiskā situācija. Iedzīvotāju aizplūšana no laukiem uz pilsētām. Ceļu stāvokļa pasliktināšanās. Klimata pārmaiņu radītie draudi.

lokālo produktu, ar kuru pilsēta kļūtu atpazīstama vismaz Latvijas mērogā.	

Konkrētas projektu idejas:

Izgudrot kādu produktu (lietu vai pakalpojumu), kurš kļūtu par Vangažu "seju".
Neesmu domājusi, bet būtu vērtīgi veicināt Vangažu pilsētas kā ģimenēm draudzīgas pilsētas tēla veidošanu, dažādu pakalpojumu pieejamību (nodarbības bērniem un pieaugušajiem, brīvā laika pavadīšanas iespējas).
Jauniešu sporta iespēju attīstīšana. Jauniešu profesionālo iemaņu pilnveidošanas iespējas.
Jauniešiem pieejamus fiziskās aktivitātes, dažādus sporta veidus.
Sakārtotas stāvvietas.

Esošās situācijas novērtējums - SVID anketu rezultāti

SALASPILS PAG.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Ar skaistu dabu, tīru, upi blakus, klusumu un mieru. Sakopta vide un velo celiņi. Mūzikas dārzs. Sporta iespējas, botāniskais dārzs, mākslas iespējas bērniem. Daugavas muzeja parks. Doles sala. Rīgas HES. Peldēšanas un atpūtas vietas. Salaspils ziedošās dekorācijas (puķu podi) pilsētvidē. Ezerkauliņi. LVMI "Silava". Zoo rezidence. Saulriešu slidotava. Kempings Dole. Bērnudārzs, lielais rotaļu laukums ar attīstītām un ērtām interešu un izglītības infrastruktūras iespējām. Baseins. Algas pedagogiem.	Nomācošais cittautiešu pārsvars. Maz darbavietu Salaspilī. Telpu trūkums uzņēmējiem. Neattīstīts tūrisms, nav veikalu. Sabiedriskā transporta trūkums. Salaspilī nav jauniešu centrs, Jauniešu māja. Iztrūkst arī vieta, kur kvalitatīvi strādāt, tikties – kopstrādes telpas. Bajāros problēmas ar transportu, nokļūšanai uz/no pilsētas. Ceļa kvalitāte. Pašvaldības mazais atbalsts. Nomales netiek sadzirdētas, netiek ņemta vērā sarakste e - pastā, un netiek uz to atbildēts, ceļu stāvoklis. Pašvaldības darba kvalitāte. Pašvaldības atbalsts uzņēmējiem un topošajiem uzņēmējiem, Uzņēmēju diena. Tas, ka Doles salā bezatbildīgi tiek aicināti pastaigāties tūristi, bet aicinātāji - Salaspils tūrisma centrs, neuzņemas atbildību par sekām - cilvēku uzvedības, paradumiem, un rīcības. Šie tūristi skaļi saklaigājas (bieži krieviski), nesveicinās, kā laukos pieņemts, rupji brien pāri privātīpašumiem. Atstāj miskasti, pietaisa ceļmalas krūmus, jo ne tualetes, ne miskastes nav. Nebūtu šo tūristu aicinātāju un attiecīgi tūristu - nebūtu arī vajadzība, dolēnieši paši sakopj visu. Kā arī brauc sveši driftot ziemā, to ar dabas parkā jāaizliedz.

	Pašvaldības komunikācija ar iedzīvotājiem. Veloinfrastruktūras trūkums. Nekustāmā īpašuma cenas un nodokļi. Maz darbavietu. Neapzinīgi tūristi. Jaunatnes darbinieku neesamība Salaspils novadā.

IESPĒJAS	DRAUDI
Viedā ciema attīstība (stratēģijas izstrāde). Kopienas aktivizēšana. Brīvā laika pavadīšanas iespējas. Infrastruktūras uzlabošana. Veloceliņš no Doles salas uz Ķengaraga promenādi. Uzņēmējdarbība. Izglītības pieejamība. Vides pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana. Autobusi uz Rīgu, Salaspili. Laivu novietnes. Jāaktivizē vietējā kopiena. Doles salā trūkst jauniešiem un bērniem sporta laukums, rotaļu laukums, veikals, nav apgaismojuma, izbūvētas apgaismotas pieturvietas. Enerģētiskās kopienas. Atjaunot un modernizēt Salaspils kodolreaktoru. Un ražot elektrību.	Ceļu stāvokļa pasliktināšanās. Klimata pārmaiņu radītie draudi. Augsta inflācija, t.sk. energoresursu cenu kāpums un maksātspējas samazināšanās. Nedroša ģeopolitiskā situācija. Iedzīvotāju aizplūšana no laukiem uz pilsētām. Darba vietu trūkums. Darba spēka trūkums. Telpu trūkums uzņēmējdarbības attīstīšanai. Deputātu augstprātība.

Konkrētas projektu idejas:

Veloceliņš no Doles salas uz Ķengaraga promenādi.
Koncertzāle, nakšņošanas iespējas.
Laivu piestātne un Doles salas iedzīvotāju laivu garāža (sava marina).
Atjaunojamās enerģijas projekti.
Salaspils apkārtnes piem. Salaspils - Zeltiņi pastaigu/velo maršruta izveide gar Rīgas ielu, kas attīstītu tūrismu (pastaigu purva apkārtnē) un izveidotu iespēju apkārtējiem iedzīvotājiem droši un "zaļi" nokļūt pilsētā, tādējādi, atslogotu auto satiksmi pilsētā.
Bērnu un Jauniešu centrs interešu izglītības pieejamībai/ jauniešu māja, kopstrādes darba telpa Salaspilī.
Doles salas parkā izveidot pastaigu takas sadarbībā ar Latvijas valsts mežiem. Labiekārtot autostāvvietas. Izveidot vietējās kopienas centru.
Jauniešu māja.
Uzņēmējdarbības inkubators.
Starpnovadu sadarbība tiešā veidā.
Koprades māja kā kopienas centrs (sabiedriskām aktivitātēm) un atbalsts topošajiem uzņēmumiem

Tunelis zem dzelzceļa.
Brīvdabas estrāde.
Veloceļš, kas savienotu Rīgu- Salaspili- Ogri.
Uzcelt koncertzāli.
Sabiedrisko ēku rekonstrukcija
Veloceliņš starp Salaspili un Ulbroku.

Vajadzības:

Doles salu pasargāt no degradācijas = tūristu pūļiem.
Satiksme.
Sabiedriskā telpa, kopstrādes iespējas, biznesa attīstības centri, jauniešu centri. Skolas autobusi jāatjauno.
Nav apgaismojuma. Vismaz galveno ielu jau varēja izgaismot vai vismaz izbūvēt apgaismojumu pieturvietās.
Sakārtot Salaspils pilsētas māju Gaismas ielā 7, un atbrīvot no nemaksātājiem un alkoholiķiem.
Skolas izglītības kvalitātes uzlabošana Salaspilī.

Esošās situācijas novērtējums – SVID anketu rezultāti

SALASPILS PILSĒTA

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Nacionālais Botāniskais Dārzs. Doles sala. Miers un klusums. Ir viss nepieciešamais (veikali, aptiekas, skolas, bērnudārzi, poliklīnika). Daba (Zeltiņu purvs, Daugavmala, meži, AKO). Skolas attīstību un izglītības kvalitāte. Sporta nams, baseina piedāvājums. Salaspils memoriāls. Sakoptas pilsētas ielas. Pilsētas attīstība. Veikalu pieejamība. Laba infrastruktūra bērnu izaugsmei. Puķes vasarā pa visu pilsētu.	Valsts kopumā nesekmē mazo uzņēmumu darbību. Nav sakārtota droša vide lai pārvietotos līdz Saulriešiem ar velo vai kājām. Pārāk maz atbilstošu un mūsdienu telpu uzņēmējdarbības veikšanai. Ceļa segums starp daudzdzīvokļu mājām. Nekursē Rīgas pilsētas sabiedriskais transports uz Salaspili, (tikai līdz Dārziņiem). Nav veloceliņu uz Rīgu. Maz ēdināšanas iestādes. Visi veikali lokalizējas tikai centrā. Izklaides un atpūtas iespējas. Pašvaldības neieinteresētība. Maz darbvietu. Pārlieku dārgas un maz telpas uzņēmējdarbības uzsākšanai. Rīgas tuvums tomēr pārsvarā nodrošina darbavietu Rīgā. Ļoti dārga zeme un īpašums. Nepatīk ka iebraucot pilsētā kā pirmie objekti redzami Laimētava. Salaspils - ir guļamrajons, darba iespējas tikai tirdzniecības jomā. Nav veloceliņu savienojuma ar Rīgu, Ikšķili. KN,, Enerģētiķa,, stāvoklis, Ģimenes ārstu trūkums. Ilgas bērnudārza rindas. Atņemts skolniekiem transports un nav iespējas droši tikt līdz un no skolas.

	Lēna attīstība infrastruktūras sakārtošanā un bērnu interešu jautājumos, piemēram, bērnu laukumiņu nepietiekamība, iekšpagalmu nesakārtotība (lielākai iesaistei jābūt kopā ar iedzīvotājiem, lai viņi piekristu pagalmu labiekārtošanai), promenādē peldētava ir akmeņainā un bez smiltīm. Autostāvvietu neesamība. Nav gājēju ielas ar kafejnīcās/restorāniem/bērnu laukumiem un atpūtas vietām pensionāriem. Domes darbs, nepieejamība. Nevar pabeigt kultūras namu. Maz pulciņu bērniem, kopš pašvaldība izdemolēja kultūras namu Enerģētiķis. Rumbulas ciems tiek atstāts novārtā.

IESPĒJAS	DRAUDI
Uzņēmējdarbība. Jāaktivizē vietējā kopiena. Sabiedrisko ēku rekonstrukcija. Infrastruktūras uzlabošana. Jauniešu iniciatīvu atbalstīšana. Vides pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana. Pašvaldības iniciatīvu apspriešana ar iedzīvotājiem. Pašvaldības ikdienā veicināt vietējās kopienas iesaisti un tās aktivitāti, kā arī izmantot jauniešu potenciālu un aktualizēt (izveidot!) Jaunatnes politiku Salaspils novadā. Jauniešu/Koprades centrs vecās Salaspils ēkās Rīgas ielā 55 - finansējums centra izveidei . Vieta jaunām sinerģijām, idejām.	Ceļu stāvokļa pasliktināšanās. Augsta inflācija, t.sk. energoresursu cenu kāpums un maksātspējas samazināšanās. Nedroša ģeopolitiskā situācija. Klimata pārmaiņu radītie draudi. Neskaidra un neprognozējama nodokļu politika nākotnē, Visvairāk mani satrauc mūsdienu tehnoloģiju (mobilo telefonu un interneta) ietekme uz cilvēku dzīvi (it sevišķi jaunāko paaudzi), to savstarpējām attiecībām un komunikāciju. Daudz nepabeigtu būvniecības projektu (bērnudārzs, pansionāts u.c.). Darba spēka trūkums. Gājēju celiņu trūkums. Pašvaldības politika kultūras un jaunatnes jomā, savdabīgi Īstenotie projekti (piem., pansionāta būvniecība - Piecstāvu ēka pilsētas centrā (blīva apbūve), bez zaļās zonas), neskaitāmas tiesvedības, kas saistītas ar katra būvprojekta īstenošanu. Prokremlisko iedzīvotāju uzvedība, agresija.

Konkrētas projektu idejas:

Pabeigt k/n Enerģētiķis rekonstrukciju, kur varētu aktīvi realizēt kultūras dzīvi Salaspilī.
Pilsētas tirgus modernizācija.
Veloceliņi.
Daugavas pludmali un HES uzbērumu var padarīt vēl pievilcīgāku: pieejamākas (sakoptākas un vairāk, tuvāk pludmalei) tualetes, velonoma, sauļošanās krēslu noma, sabiedriskās ēdināšanas iespējas pludmalē.
Dzelzceļa šķērsošanas uzlabošana - tunelis vai satiksmes pārvads
Pietrūkst aktīvas atpūtas/izklaides/tūrisma objektu - parki, atrakciju parki utt.
Spēļu laukumi gan mazajiem gan jauniešiem.

Uzbūvēt jaunu skeitparku.
Izbūvēt gājēju ietvi Griezes ielā.
Veikali, kafejnīcas, laukumiņi.
Dzelzceļa stacijas kā pilnvērtīgi un labiekārtoti mobilitātes punkti - park&ride, velo nojumes, nomas punkti tūristiem, iespējams, arī vieta uzņēmējdarbībai lielās cilvēku plūsmas dēļ.
Drošs, liels bērnu laukums.
Siltināšana ar nekomerciāliem materiāliem, dārza zaru, koku, pārstrāde par kurināmo.

Vajadzības:

Mums Salaspilī vajag savu Pērli.
Sakopt zaļo zonu un sakārtot pārkošanās vietas pie daudzīvokļu mājām, jo katrs parkojas kā grib.
Lielākā saikne starp pašvaldību un iedzīvotājiem.
Iesaistīt lēmumu pieņemšanā arī iedzīvotājus, kopienu pārstāvjus.
Plānot pilsētas attīstību iedzīvotājiem draudzīgāku.
Novest kaut vienu iesākto projektu līdz galam - šobrīd viss beidzas ar puspabeigtu graustu un tiesvedībām, kur pašvaldība vēl maksā par šo izklaidi.